

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК ОПШТИНЕ БУЈАНОВАЦ

GAZETA ZYRTARE E KOMUNËS SË BUJANOCIT

- VITI VII. - NUMËR 1.	- BUJANOC 15.01.2019 E martë 15.01.2019	Botohet sipas nevojës – Çmimi 500 din.
---------------------------	---	---

AKTET E KOMUNËS

PRESHEVË

Aktet e Kuvendit komunës

1

I. .06-1
16.01.2019

„ „ .115
17.520

Avni Aliti, . .

11.03.2013

. 7,

2 **PLAN DETALJNE REGULACIJE \DELA INDUSTRIJSKE ZONE UKARKA, OPŠTINA PREŠEVO**

1. POLAZNE OSNOVE

1.1. UVOD

Povod i cilj izrade plana

Opština Preševo odlučila je da otpočne sa formiranjem nove privredno-radne zone u razvojnom pojasu vezanom za koridor X, imajući u vidu ekonomske pokazatelje i potrebe za pogodnim lokacijama na kojima bi se osnivala nova preduzeća iz MSP sektora, koja bi obezbedila značajan broj radnih mesta za radno sposobno stanovništvo opštine Preševo. U tom smislu, nakon usvajanja Prostornog plana opštine Preševo (u daljem tekstu: PPO), koji je prepoznao prednosti ove lokacije i mogućnost njene afirmacije, pristupilo se izradi Plana detaljne

30.01.2013

regulacije dela industrijske zone " ukarka", opština Preševo (u daljem tekstu: Plan).

Osnovni povod za izradu Plana je stvaranje institucionalnih i infrastrukturnih uslova za formiranje nove privredno-radne zone, odnosno potreba da se obuhvaeni prostor planski uredi u cilju omoguavanja izdavanja odgovoraju ih dozvola za izgradnju, s obzirom da PPO propisuje obavezu dalje razrade kroz izradu plana detaljne regulacije.

Cilj izrade plana je stvaranje zakonskih i planskih uslova za utvrivanje pravila ureenja i graenja za predmetno podruje, a u skladu sa planskim dokumentima višeg reda.

Skupština opštine Preševo donela je Odluku o izradi Plana detaljne regulacije za deo industrijske zone " ukarka" u KO ukarka, opština Preševo (br. 350-95/2012, od 19.06.2012.), koja je objavljena u Službenom glasniku grada Leskovca br. 19/2012.

Istovremeno, odlučeno je da je neophodno da se izradi i Strateška procena uticaja Plana na životnu sredinu, na osnovu Mišljenja nadležne službe Opštinske uprave Preševo o potrebi izrade Strateške procene uticaja Plana detaljne regulacije "za deo industrijske zone " ukarka" u KO ukarka, opština Preševo" na životnu sredinu (br. 350-91/2012, od 13.06.2012.).

Komisija za planove Skupštine opštine Preševo, na sednici održanoj 23.10.2012. godine, izvršila je stručnu kontrolu Koncepta Plana detaljne regulacije "dela industrijske zone ukarka, opština Preševo", i uputila Plan u dalji postupak propisan Zakonom o planiranju i izgradnji.

Pravni i planski osnov za izradu plana

PRAVNI OSNOV za izradu Plana ine:

- Zakon o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS“, broj 72/2009, 81/2009-ispravka, 64/2010 - odluka US i 24/2011);
- Pravilnik o sadržini, na inu i postupku izrade planskih dokumenata („Sl. glasnik RS“, broj 31/2010, 69/2010 i 16/2011);
- Odluka o izradi PDR za deo industrijske zone „ ukarka“ u KO ukarka, opština Preševo (br. 350-95/2012, „Sl. glasnik grada Leskovca“ br. 19/2012).

PLANSKI OSNOV za izradu Plana je:

- Prostorni plan opštine Preševo, "Službeni list Grada Leskovca" br. 22/2010.
- Prostorni plan podruja infrastrukturnog koridora Niš - granica Republike Makedonije, "Službeni glasnik RS" br. 77/2002.

Grafi ki prilog br 2. – "Izvod iz Prostornog plana opštine Preševo"

Podaci i uslovi nadležnih institucija

Za potrebe izrade Plana, poslati su zahtevi slede im nadležnim preduze ima, organima i institucijama, za davanje uslova, mišljenja i podataka:

ED "JUGOISTOK", d.o.o. Niš, ED Vranje Žikice Jovanovi a - Španca br. 21, Vranje	br. 9589/2 od 31.08.2012.
"TELEKOM SRBIJA", Direkcija za tehniku, IJ Vranje Stefana Prvoven anog br. 136, Vranje	br. 5463-238027/1 od 21.08.2012.
JKP "MORAVICA" Maršala Tita br. 36, Preševo	uslovi nisu dostavljeni u zakonskom roku
JP "PUTEVI SRBIJE" Bulevar Kralja Aleksandra br. 282, Beograd	br. 953-11717/12-1 od 22.08.2012.
JP "ŽELEZNICE SRBIJE", Sektor za strategiju i razvoj Nemanjina br. 6, Beograd	uslovi nisu dostavljeni u zakonskom roku
MINISTARSTVO ODBRANE, Sektor za mat. resurse Uprava za infrastrukturu, Balkanska br. 53, Beograd	br.2639-5 od 08.10.2012.
MUP, Uprava za vanredne situacije, Odelj. u Vranju Ul. Partizanska 24, Vranje	07/13 br.217-512/12 od 29.08.2012.
JP SKLONIŠTA Bul.Mihajla Pupina 117a, Novi Beograd	br. 42-172/12-1 od 15.08.2012.
ZAVOD ZA ZAŠTITU PRIRODE, RJ Niš Voždova br. 14, Niš	br. 020-280/2 od 27.08.2012.
ZAVOD ZA ZAŠTITU SPOMENIKA KULTURE Dobri ka br. 2, Niš	uslovi nisu dostavljeni u zakonskom roku
JVP "SRBIJA VODE", VPC "MORAVA" NIŠ Trg Kralja Aleksandra br.2, Niš	br.4414/2 od 24.09.2012.
REPUBLI KI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD Kneza Višeslava br. 66, Beograd	br. 92-III-1-64/2012 od 22.08.2012.

Ocena raspoloživih podloga za izradu plana

Kao grafi ka osnova za izradu plana na raspolaganju je:

- Digitalni katastarsko-topografski plan u razmeri 1:1.000 (septembar 2012.);
- Digitalni katastarski plan (rasterizovan) u razmeri 1:2.500;
- Digitalni ortofoto plan rezolucije 40 cm (2010. godina);

1.2. OPIS GRANICE PLANA I OBUHVAT GRA EVINSKOG PODRU JA

Planirana industrijska zona nalazi se jugoisto no od naselja Preševo, i zauzima 16,0ha u prostoru izme u državnog puta IB reda br.35 (M.25.2), postoje e magistralne pruge i koridora autoputa E-75 (državni put Ia reda br.1), na udaljenosti od oko 4 km od centra naselja Preševo (u KO ukarka). Teren je u blagom padu od severozapada ka jugoistoku (1%), na nadmorskoj visini od oko 450 mnv.

Obuhvat Plana definisan je granicama katastarskih parcela i koordinatama prelomnih ta aka, datih na Grafi kom prilogu br 1. - "Katastarsko-topografski plan sa granicom obuhvata plana".

Plansko, a ujedno i gra evinsko podru je obuhvata površinu od 16,0 ha.

Granica obuhvata gra evinskog (planskog) podru ja je slede a:

Od trome e katastarske parcele 1085, kp.br. 1, KO ukarka i kp.br. 2539, KO Preševo, i dalje granicom kp.br. 1, KO ukarka, sa kp.br. 2539. 2541 i 2541, KO Preševo, zatim granicom kp.br. 1079, KO ukarka, sa kp.br. 2547, KO Preševo, i dalje granicom kp.br. 3, KO ukarka, sa kp.br. 2727, 2728/3, 2728/4, 2729, 2730, 2731, 2732, 2733, 2734, 2737/1, 2737/2, 2738, 2739, KO Preševo, i kp.br. 10/2, 9, 8, 7/2, 7/1, 6, 4, 801, 802, 803, 1078, 776, 775, 774, 1084 i 745, KO ukarka, do ta ke 1 (7557887.08, 4682630.22), i dalje do ta ke 2 (7557824.82, 4682611.43), ta ke 3 (7557829.50, 4682601.85), ta ke 4 (7557811.71, 4682592.94), ta ke 5 (7557805.44, 4682605.78), sve do trome e kp.br. 805/1, 850 i 851, KO ukarka, (pri emu preseca kp.br. 3, 1079, 882/1, 1092/1 i 805/1, KO ukarka), a zatim granicom kp.br. 805/1, KO ukarka, sa kp.br. 850, 849, 848, 845, 840, 839, 838, 810/3, 810/1, 809, 808, 807/2, 807/1, 806/2, 806/1 i 1085, KO ukarka, i dalje granicom kp.br. 1085, KO ukarka, sa kp.br. 2 i 1, KO ukarka, gde dolazi u po etnu ta ku ovog opisa.

1.3. IZVOD IZ TEKSTUALNOG DELA USVOJENOG KONCEPTA PLANA

Obaveze, uslovi i smernice iz planskih dokumenata višeg reda i drugih razvojnih dokumenata

PROSTORNI PLAN OPŠTINE PREŠEVO, „Sl. glasnik grada Leskovca" br. 22/2010:

Planirana namena u obuhvatu prostora Plana, prema referalnoj karti 1 jeste:

- Razvojni pojas potencijalnih privredno-radnih zona.
- Gra evinsko podru je.
- Ostala poljoprivredna podru ja (Poljoprivredni dolinski rejon/ratarsko-povrtarski rejon).
- Magistralna pruga E-85 (planirana varijanta).
- Potencijalni koridor plovnog puta.

Lokacija pripada ekološkoj celini "Preševo" (E1), koja poseduje oslabljeni ekološki potencijal zbog urbanih pritisaka i dominacije izmenjene životne sredine. Ugroženi ekološki kapacitet (usled intenzivnog saobra aja, zona privre ivanja, koncentracije komunalnog otpada i otpadnih voda i dr.), se odražava kroz pojavu aerozaga enja, zaga enja zemljišta i voda. Održivi razvoj ove zone je mogu primenom savremenih standardizovanih tehnologija u svim oblicima privre ivanja, infrastrukturnim opremanjem, poštovanjem pozitivne zakonske regulative i direktiva EU. Održivo koriš enje i ure enje, zahteva primenu mera zaštite životne sredine u svim fazama razvoja i koriš enja, kako bi se izbegli nepovoljni uticaji na životnu sredinu.

U delu IV.3 "Privreda" su data obeležja prostorne organizacije privredno-radnih zona: povoljni prostori za formiranje privredno-radnih zona su u razvojnom pojasu vezanom za koridor X, koji se razvijaju u skladu sa režimima koriš enja i ure enja prostora u zonama zaštite koridora X (prema Prostornom planu podru ja infrastrukturnog koridora Niš-granica Republike Makedonije), a to su privredno-radne zone "Žujince", " ukarka" i "Mamince". Osnovni potencijali za dalji razvoj u oblasti privrede su povoljan gestrateški položaj koji pruža Koridor X; formiranje privredno-radnih zona; raspoloživa radna snaga; formiranje Slobodne zone koja e u velikoj meri olakšati i pospešiti poslove uvoza i izvoza gotovih proizvoda, repromaterijala i sirovina, poslove aktivnog i pasivnog oplemenjivanja i skladištenja robe; primene modela industrijskog parka. Da bi se uspešno rešili ovi strateški ekonomski ciljevi potrebno je obezbediti kvalitetna finansijska sredstva (kredite od me unarodnih institucija, Fonda za razvoj Republike Srbije i sl.); obezbediti plansku i projektnu dokumentaciju; efikasno rešavati imovinske odnose i razrešiti vlasni ki status, i dr.

U delu IV 5. "Zaštita prostora", predvi aju se mere zaštite za *Zone ugrožene životne sredine i lokacije visokog rizika*, koje se odnose na najugroženije (konfliktne) ta ke prostora i pojave (postoje e ili potencijalne), koje zahtevaju poseban tretman kroz

procenu stanja i uslove zaštite, a gde pripadaju i razvojni pojasi privredno radnih zona. Uspostavljeni monitoring životne sredine potrebno je dogra ivati i usaglašavati shodno zakonskim propisima, a na osnovu rezultata monitoringa sprovo diti tehni ko-tehnološke mere za unapre enje stanja životne sredine.

U delu V "Opšta pravila gra enja i ure enja planskog podru ja", data su pravila za privredne delatnosti, odnosno proizvodne komplekse i komplekse posebne namene u privrednim zonama: proizvodni kompleksi su ve i proizvodni pogoni, obi no me usobno tehnološki povezani ili lokacije namenjene raznovrsnim privrednim aktivnostima (gra evinski pogoni, skladišta, robno-transportni centri i dr.); kompleksi u privrednim zonama uglavnom su organizovani kao višefunkcionalni mešoviti proizvodno-komercijalni kompleksi u koje spadaju i kompleksi posebne namene. Dozvoljene su sve grupe delatnosti osim onih koje ugrožavaju ljude i životnu sredinu (zemljište, vazduh i vodu).

U delu VI "Opšta pravila za sprovo enje plana", predvi eno je sprovo enje Prostornog plana opštine Preševo izradom novih urbanisti kih planova koji e da se rade na osnovu Prostornog plana opštine. Izrada ovih planova vrši e se za odre ene prostorne celine, a na osnovu pravila Prostornog plana. Izrada odgo varaju ih urbanisti kih planova predvi ena je i za podru ja potencijalnih privredno-radnih zona uz koridor X (ukarka, Žujince i Mamince).

U delu VII "Implementacija prostornog plana", kao prioritetne aktivnosti za realizaciju Prostornog plana opštine utvr eno je i stvaranje institucionalnih i infrastrukturnih uslova za formiranje novih privredno-radnih zona u razvojnom pojasu vezanom za koridor X (prema modelu "Slobodna zona" ili "Industrijski park"), a posebno razmatranje opravdanosti i modela realizacije, i po etak realizacije privredno-radne zone " ukarka" (izrada studija opravdanosti, planske i tehni ke dokumentacije, regulisanje imovinskih odnosa, infrastrukturno opremanje, ure enje i upravljanje privredno-radnom zonom, osnivanje preduze a i.t.d.).

PROSTORNI PLAN PODRU JA INFRASTRUKTURNOG KORIDORA NIŠ - GRANICA REPUBLIKE MAKEDONIJE, "Službeni glasnik RS" br. 77/2002:

Prostorni plan tretira prostor šireg infrastrukturnog koridora na kojem su utvr eni slede i postoje i i planirani magistralni infrastrukturni sistemi sa zaštitnim pojasma:

- autoput E-75 (M-1), sa prate im objektima u funkciji puta i korisnika saobra aja;
- alternativni putni pravac autoputa E-75

(državni put II reda R-214);

- planirana pruga za velike brzine E-85 (deo deonice od Bujanovca do granice Republike Makedonije, sa dve varijante) i postoje a jednokolose na pruga;
- magistralni opti ki kabl;
- razvodni gasovod (deo deonice R.G 11-03, Vranje-granica Makedonije);
- dalekovodi 220 kV (postoje i) i 400 kV (planirani dalekovod Niš-Skoplje, ijom e se realizacijom obezbediti napajanje mreže 110 kV na distributivnom podru ju;
- vodoprivredni objekti (objekti Gornje-južnomoravskog regionalnog sistema vodosnabdevanja, i Južnomoravskog sistema koriš enja, ure enja i zaštite re nih voda);
- rezervisani prostor potencijalnog koridora plovnog puta Dunav-Egejsko more (za period posle planskog horizonta);
- isto noevropska biciklisti ka transferzala br. 11.

Prostornim planom je utvr en plan veza infrastrukturnih sistema sa okruženjem kao i uticaj infrastrukturnog koridora na životnu sredinu, prirodna i nepokretna kulturna dobra. Utvr ene su i potrebne površine za planirane magistralne infrastrukturne sisteme u infrastrukturnom koridoru i to za trajno zauzimanje zemljišta za potrebe izgradnje/funkcionisanja i zaštitne pojase. Ustanovljeni su režimi koriš enja prostora i pravila za ure ivanje zaštitnih pojasa infrastrukturnih sistema (neposrednog i šireg) i prostora posebne namene.

Položaj koridora pruge za velike brzine dat je orijentaciono, dok e kona ni položaj koridora biti definisan odgo varaju om tehni kom dokumentacijom (na nivou generalnog projekta). Dato rešenje definisano je u odnosu na postoje u jednokolose nu prugu, uz dva varijantna rešenja:

- koridor e se pružati duž postoje e pruge i prolaziti kroz naselja, sa postoje om stanicom "Preševo", koja e postati glavna stanica za me unarodni i doma i saobra aj.
- koridor e se udaljiti isto no od postoje e pruge i pružati duž koridora planiranog autoputa E-75, sa novom stanicom "Preševo" kod denivelisanog ukrštanja sa putem.

OD ZNA AJA ZA IZRADU PLANA SU I SLEDE A PLANSKA I RAZVOJNA DOKUMENTA:

- Plan generalne regulacije naseljenog mesta Preševo (u izradi).
- Generalni urbanisti ki plan "Preševo 2020", "Službeni glasnik P injskog okruga" br. 15/2005.
- Regionalni prostorni plan opština Južnog Pomoravlja, "Službeni glasnik RS" br. 83/2010.

- Strategija dugoro nog ekonomskog razvoja juga Srbije - opštine Preševo, Bujanovac i Medve a, "Službeni glasnik RS" br. 21/2007.
- Lokalno ekonomska strategija opštine Preševo (2005-2015.).
- Strateški plan razvoja opštine Preševo (2011-2016.)

Ocena postoje eg stanja

PRIRODNE KARAKTERISTIKE

Geografski položaj

Opština Preševo (površina oko 264 km²) zahvata prostor Preševske kotline i njenog planinskog oboda. Nalazi se na krajnjem jugu Srbije, na razvo u crnomorskog i egejskog sliva, u dolini reke Moravice, izme u zapadnih planina Skopske Crne Gore i isto njih obronaka planine Rujan, odnosno opština Bujanovac i Gnjilane, dok se na jugu grani i sa Republikom Makedonijom, tj. otvorena je prema Kumanovskoj kotlini. Preko njene teritorije prolaze najvažniji infrastrukturni koridori: železni ka pruga i putni pravac Beograd-Niš-Skoplje.

Reljef

Geomorfološka konfiguracija terena je povoljna, znatne površine su na manjim nadmorskim visinama, veoma je mala diseciranost reljefa i zna ajan deo terena je bez velikih nagiba.

Kotlina je podeljena na dva dela putem Beograd-Niš-Skoplje i rekom Moravicom. Kotlina je ispresecana jarugama i lokalnim vodotokovima. Teren je blago zatalasan. Obodni deo ima sve karakteristike planinskog reljefa, ispresecanog jarugama i koritima povremenih i stalnih vodotokova.

Viši delovi reljefa sastoje se od gnajseva, nikašista, filita, sa estim interkalacijama mermera. Teritorija je izdužena na oko 30 km, sa prose nom dužinom dna od 423 do 462 m, a posebnu specifi nost reljefa predstavlja tektonska depresija u kojoj je razvo e slivova Morave i Vardara.

Geološke karakteristike

Teren se odlikuje veoma razli itim litostratigrafskim sastavom i strukturnim osobinama. Kotlinski deo se sastoji od nevezanih, peskovito-glinovitih stena. Najviše su zastupljeni sedimenti kvartara: aluvijalni sedimenti, peskovite gline – re ni nanos, deluvijalne peskovite gline i proluvijalne peskovite gline i šljunkovi.

Aluvijalni sedimenti - obuhvataju širi prostor vezan za razvoj aluvijalnih ravni reka koje na datom prostoru ine zna ajnu hidrografsku mrežu. Osnovna karakteristika sedimenata aluviona je prisustvo povodanjskih glina u ijoj podini su peskovi, peskoviti šljunkovi i šljunkovi u kojima je formirana stalna izdan podzemne vode pod blagim subarteriskim

pritisikom. Visok nivo podzemne vode je osnovna karakteristika ovog dela terena, kao i povremeno zabarivanje terena zbog prisustva slabo vodopropusnih glina u pripovršinskom delu lokacije. Tereni aluviona su stabilni, zaravnjeni i seizmi ki razli iti u zavisnosti od same litološke gra e, sa podzemnom vodom koja je promenljivog nivoa u zavisnosti od hidrološkog doba.

Eluvijalni sedimenti – od raspadnutog površinskog materijala koji je taložen "in situ" i koji predstavlja produkt savremenih inžinjersko-geoloških procesa. Vezan je za zaravnjene terene i znatno rasprostranjen na lokaciji Preševa. U litofacijalnom pogledu predstavljen je peskovito-glinovitim i šljunkovitim materijalom u osnovi, kao i humificiranim materijalom u površinskom delu. Sadrži retke nezaobljene do poluzaobljene komade pliocenih peš ara i bigrovitih kre njaka.

Deluvijalni sedimenti - jesu glinovite drobine konstatovane na odseku prema starijim geološkim facijama u zapadnom delu Preševa, nastale uzajamnim dejstvom padinskih procesa. Materijal je delimi no sortiran sa povremenim u eš em šljunka i nezaobljenog materijala. Direktno su zavisne od mati nog materijala od koga su nastale, u ovom sluaju od mermera i filitoidnih škriljaca. Debljine su promenljive od 4 do 7 m. Glinovite drobine ine srednje do slabo konsolidovano tlo, vrlo stišljivo, a u hidrogeološkom pogledu slabo do srednje vodopropusno.

Isto ni deo opštine sastoji se uglavnom iz škriljavih sitno do srednjeznih stena. Uglavnom su zastupljeni migmatiti i gnajsevi, re e mikašisti. Na dva lokaliteta javljaju se trahi bazaliti i mermeri. U zapadnom delu, od škriljavog kompleksa, preovla uju migmatiti, filiti, amfiboliti i gnajsevi. Zastupljen je mermer, manje kre njak. U jugozapadnom delu opštine zastupljen je serpentinit.

Pedološke karakteristike

Niži delovi su sa aluvijalnim nanosima i sme epodzolastim zemljištem.

Aluvijalno zemljište predstavlja jako produktivno zemljište na kome je mogu najintenzivniji oblik poljoprivredne proizvodnje. Delovi na ve im visinama sastoje se od grajsera, filita i estim interkalacijama mermera.

Sme epodzolasto zemljište karakteriše mala biološka aktivnost podzola koju održava prisustvo sirovog humusa sa malim sadržajem azota što uti e na malu produkcionu sposobnost.

Erozioni procesi

Pojava i razvoj erozionih procesa predstavljaju jedan od osnovnih uzroka degradacije zemljišta, odnosno pogoršanja njegovog kvaliteta (boniteta). Erozijski zemljišta uslovljavaju mnogi faktori kao što su: reljef, klima, stanje vegetacije, osobine zemljišta, hidrografija, na in iskorišćavanje zemljišta, odsustvo zaštitnih mera, raspored seoskih puteva u brdovitom delu terena i drugi. Nekontrolisano korišćenje šuma na području opštine Preševo izazvalo je značajne poremećaje u životnoj sredini, pa je preko 75% teritorije Opštine zahvaćeno erozijom.

Seizmološke karakteristike

Na Privremenoj seizmološkoj karti SFRJ (1982. god.) koja prikazuje maksimalno dogođene intenzitete zemljotresa za period do 1982. godine, Preševo se nalazi u zoni 8 MCS° skale. Na seizmološkoj karti publikovanoj 1987. god. za povratne periode 50, 100, 200, 500, 1000 i 10000 godina, koja prikazuje očekivani maksimalni intenzitet zemljotresa, sa verovatnošću pojave 63%, područje Preševo se nalazi:

NA oledati za povratni period (godina)	u zoni intenziteta msk-64
50	7°
100	7°
200	8°
500	8°
1000	8°
10000	9°

Događeni maksimalni seizmički intenzitet na području Preševo bio je 8° MSK-64 kao manifestacija zemljotresa Gnjilane. Žarišta koja određuju nivo seizmičke ugroženosti na području Preševo su Gnjilane, Žegra i Vitina.

Klimatske karakteristike

Klimatski uslovi karakterišu sušno podneblje i kratko trajanje snežnog pokrivača. Od velikog značaja je otvorenost ka jugu preko doline Vardara, kojom prodiru uticaji Egejskog mora.

Klima u regionu grada Preševa je kontinentalna sa srednjom prosečnom temperaturom, u periodu vegetacije od 01.04. do 15.09., od 10,4 do 22,8 °C. Zimski meseci su dosta topli sa minimalnom temperaturom za mesec januar od -0,3, a što znači da je temperatura i u zimskim mesecima relativno visoka.

Srednja godišnja temperatura vazduha u Preševu je 10,5° C. Najtopliji mesec je jul, a najhladniji je decembar.

Prosečna vlažnost vazduha je 74,7%. Najvlažniji mesec je decembar sa 85,0%, a najmanja vlažnost je u avgustu (64,0%).

Najveća oblačnost je u januaru (8,3%), a najmanja je u avgustu (3,4%). U toku godine dužina osunčavanja iznosi 1956,2 asova. Najviše sunanih sati ima avgust (297,8 asova), a najmanje januar (52,4 asa).

U Preševu godišnje padne oko 730 mm padavina. Najviše padavina je u septembru (134 mm), a najmanje u junu (29 mm). Ustanovljeno je da je snegom je 53 u toku godine, od čega ih je najviše u decembru.

Prema podacima meteorološke stanice u Bujanovcu, najčešće duvaju južni i istočni vetar, a najređe severoistočni, odnosno jugoistočni vetar. Južni vetar je zastupljen sa 228%, istočni sa 81%, severoistočni sa 19% i jugoistočni sa 26%.

Hidrografske i hidrološke karakteristike

Teritorija opštine Preševo nalazi se na razvoju crnomorskog i egejskog sliva. Najznačajniji tok je reka Moravica, desna pritoka Južne Morave. Njene značajnije pritoke su: Preševska (Kurbalijska) reka, Reljanska reka, Rajinska i Trnavska reka.

Vodotokovi u zapadnom delu, Meanica i Toponica sa pritokama, i južnom delu opštine, reka Banjka sa pritokama, pripadaju egejskom slivu.

Prosečan specifični otcikaj sa teritorije opštine se kreće do 8 l/s/km², i to u jugozapadnom i zapadnom delu opštine, dok je u ostalim delovima opštine ispod 5 l/s/km², pa se može reći da su vodni resursi relativno skromni.

Osnovne karakteristike svih vodotokova su nestalnost, periodičnost i bujica karakter.

Kod sela Oraovica i Buštranje urađene su mini-akumulacije, koje su predviđene za navodnjavanje. U blizini sela Žujince su urađene dve mikroakumulacije koje se ne koriste.

Preševska (Kurbalijska) reka ima površinu sliva od oko 9 km², protiče kroz grad Preševo i uliva se u reku Moravicu kod sela Žujince. Dužina toka reke je oko 13 km. Protok vode po ocenama stručnjaka iznosi oko 20-30 l/s.

Reka Rajinska ima slivno područje do oko 9,2 km². Izvori se nalaze u selu Gare. Sama reka je sačinjena od dve pritoke i to: Rajinske reke i reke Rvena voda. Ukupna dužina toka od izvora do uliva u reku Moravicu iznosi oko 8 km. Protok vode ocenjen je na

oko 4 l/s, dok se srednjegodišnji protok ocenjuje na oko 20 l/s.

Reljanska reka nalazi se na desnoj strani autoputa. Ima ukupnu dužinu 7,5 km od izvora Dedovi a do ulivanja u Moravicu.

POSTOJE A NAMENA POVRŠINA

Bilans postoje e namene površina:

r.br.	POSTOJE A NAMENA POVRŠINA	Površina (ha)	U eš e (%)
POVRŠINE JAVNE NAMENE			
1.	Opštinski i nekategorisani put	0,7	4,5
Σ	Ukupno površine javne namene	0,7	4,5
POVRŠINE OSTALE NAMENE			
1.	Poljoprivredno zemljište (državna svojina)	15,3	95,5
Σ	Ukupno površine ostale namene	15,3	95,5
UKUPNO OBUHVAT PDR		16,0	100

Obuhvat Plana karakteriše:

- neizgra eno zemljište,
- zemljište u državnoj svojini,
- ravan teren,
- postojanje uslova za infrastrukturno opremanje i povezivanje sa državnim putevima,

Red. broj	Ozn. deon.	Saobra ajna deonica	Dužina deon. (km)	PGDS						
				PA	BUS	LT	ST	TT	AV	Ukup.
492	0333	Gr.APKM - Preševo	19,7	2900	50	65	75	70	90	3250

PA – putni ki automobil
 ST – srednje teretno vozilo
 BUS – autobus
 TT – teško teretno vozilo
 LT – lako teretno vozilo
 AV – autovoz i teško teretno vozilo sa prikolicom

Posredstvom državnog puta IB reda broj 35 ostvaruje se veza predmetnog kompleksa sa autoputem E-75 (koridor X).

U neposrednom kontaktu obuhvata Plana je trasa postoje e magistralne elektrificirane jednokolose ne železni ke pruge br.3 (Beograd-Mladenovac-Niš-Preševo-državna granica), koja na deonici Niš-državna granica spada u kategoriju D4, sa dozvoljenom masom po osovini od 22,5 t, odnosno 8,0 t/m, uz najve u dopuštenu brzinu od 100 km/h.

POSTOJE A MREŽA I KAPACITETI KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

- blizina autoputa E-75 (koridor X) i magistralne pruge E-85,

Razvoj industrijske zone " ukarka" usmeren je prema severu i severoistoku u odnosu na planski obuhvat. Prostornim planom opštine Preševo je planirano proširenje ove zone za još oko 50 ha u odnosu na obuhvat ovog Plana (16 ha).

Postoje a namena površina je prikazana na *Grafi kom prilogu broj 3. - „Postoje a namena površina“*.

POSTOJE E TRASE, KORIDORI I REGULACIJA SAOBRA AJNICA

Kroz plansko podru je prolazi deonica opštinskog puta Preševo- ukarka, kao i dva nekategorisana puta koja povezuju delove gra evinskog podru ja naselja sa ovim putem.

Kompleks se posredstvom ovih puteva vezuje na državni put IB reda broj 35, koji se nalazi na oko 650 m od kompleksa, i koji se u referentnom sistemu mreže magistralnih i regionalnih puteva Republike Srbije vodi kao deonica broj 0333, od vora broj 0073 „Gr.APKM(Gnjilane)“ (km 59+682) do vora broj 0017 „Preševo“ (km 79+367).

Prose an godišnji dnevni saobra aj (PGDS) na ovoj deonici državnog puta, na osnovu podataka JP „Putevi Srbije“ za 2010. godinu, prikazan je u slede oj tabeli:

Kroz obuhvat Plana prolazi dalekovod 10kV koji ima pravac ka ukarki. Kompleks nema izvedeno napajanje sa javne elektroenergetske mreže.

U obuhvatu plana nalaze se telekomunikacioni kablovi mesne mreže, položeni direktno u kablovskom rovu. Pretplatnici u neposrednoj okolini plankog obuhvata povezani su pomenutim kablovima sa komutacionim vorom "ATC Železni ka stanica - Preševo".

Obuhvat Plana preseca vodovodna linija, dok u kompleksu i njegovoj okolini ne postoji izgra ena fekalna i kišna kanalizacija.

U obuhvatu Plana i njegovoj okolini ne postoje objekti i mreža termoenergetske infrastrukture.

Ciljevi ure enja i izgradnje i osnovni programski elementi

Osnovni ciljevi ure enja i izgradnje prostora u obuhvatu Plana su:

- formiranje nove privredno-radne zone u razvojnom pojasu vezanom za koridor X, uz nesmetano funkcionisanje neposrednog okruženja;
- definisanje potrebnih površina za javne namene i infrastrukturno opremanje;
- osnivanje novih preduzeća, plansko uređenje i organizovano upravljanje industrijskom zonom, uz afirmaciju položaja zone u razvojnom pojasu vezanom za koridor X;
- racionalno iskorišćenje zemljišta i zaštita od neplanske izgradnje;
- adekvatna zaštita životne sredine, tako da ne budu ugroženi kvalitet voda, zemljišta i vazduha.

Predloženi koncept planskog rešenja je urađen na osnovu planske dokumentacije višeg reda, analize i ocene postojećeg stanja, analize prostornih mogućnosti i potencijala prostora, i uslova i preporuka nadležnih institucija.

2. PLANSKI DEO

2.1. PRAVILA UREĐENJA

2.1.1. PODELA PROSTORA NA KARAKTERISTICNE CELINE I KONCEPCIJA NJIHOVOG UREĐENJA

U okviru obuhvata Plana, u skladu sa postojećim stanjem (veličinom, karakteristikama i organizacijom prostora) i planiranom namenom (postavljenim konceptom), data je prostorna podela na šest urbanističkih celina, sa različitim uslovima uređenja i korišćenja:

CELINA 1 - ZONA ZAŠTITNOG POJASA PRUGE (cca 0.8 ha):

Prostor na severozapadnoj strani planskog obuhvata u kome je planirana trasa železnice pruge za velike brzine E-85 (varijantno rešenje) sa zaštitnim pružnim pojasom od 50m sa svake strane pruge (ta unaju i od ose krajnjeg koloseka), a u kome je zabranjena izgradnja objekata u funkciji industrijske zone.

CELINA 2 - ZONA PRIVRE IVANJA/ POSLOVANJA (cca 1.8 ha):

Obuhvata severozapadnu stranu planskog obuhvata (izme u celina 1 i 3). Na ovom prostoru formira se industrijska zona (zona poslovanja/privre ivanja) sa predloženim prostornim modulima u okviru modularne mreže 12x12 m i na parcelama od cca

5000 m² (ukupno 3). Tako e, formira se prilazna ulica, kojom se sa opštinskog puta Preševo- ukarka pristupa ovom delu kompleksa, na taj na in da se svakoj formiranoj parceli obezbedi pristup sa javnog puta.

CELINA 3 - ZONA ZELENILA SPECIJALNOG KARAKTERA (cca 1.1 ha):

Prostor sa zapadne strane planskog obuhvata u kome se formira pojas zaštitnog zelenila (zelenilo specijalnog karaktera), u skladu sa postojećim korišćenjem zemljišta (poljoprivredno zemljište).

CELINA 4 - ZONA PRIVRE IVANJA/ POSLOVANJA (cca 3.0 ha):

Obuhvata severoistočnu stranu planskog obuhvata. Na ovom prostoru formira se industrijska zona (zona poslovanja/privre ivanja) sa predloženim prostornim modulima u okviru modularne mreže 12x12 m i na parcelama od cca 5000 m² (ukupno 5). Tako e, formira se prilazna ulica izme u celina 4 i 5, kojom se sa opštinskog puta Preševo- ukarka pristupa ovom delu kompleksa, na taj na in da se svakoj formiranoj parceli obezbedi pristup sa javnog puta.

CELINA 5 - ZONA PRIVRE IVANJA/ POSLOVANJA (cca 5.7 ha):

Obuhvata centralni deo planskog obuhvata. Na ovom prostoru formira se industrijska zona (zona poslovanja/privre ivanja) sa predloženim prostornim modulima u okviru modularne mreže 12x12 m i na parcelama od cca 5000 m² (ukupno 10). Tako e, formiraju se prilazne ulice izme u celina 4 i 5, odnosno celina 5 i 6 (ova ulica postoji, sa užim profilom od potrebnog), kojima se sa opštinskog puta Preševo- ukarka pristupa ovom delu kompleksa, na taj na in da se svakoj formiranoj parceli obezbedi pristup sa javnog puta.

CELINA 6 - ZONA PRIVRE IVANJA /POSLOVANJA (cca 3.6 ha):

Obuhvata južnu stranu planskog obuhvata. Na ovom prostoru formira se industrijska zona (zona poslovanja/privre ivanja) sa predloženim prostornim modulima u okviru modularne mreže 9x9 m i na parcelama od cca 5000 m² (ukupno 6). Tako e, planira se prilazna ulica sa južne i istočne strane kompleksa, koja povezuje ulicu izme u celina 5 i 6 i opštinski put Preševo- ukarka, sa kojima formira građevinski blok, i kojima je omogućen pristup sa javnog puta svakoj formiranoj parceli ove celine (bloka).

Podela na urbanističke celine je prikazana na Grafi kom prilogu broj 4. - „Planirana namena površina sa podelom na urbanističke celine“.

2.1.2. DETALJNA NAMENA ZEMLJIŠTA

Planirana namena zemljišta i funkcionalna organizacija prostora su definisani kroz režim korišćenja gra evinskog zemljišta, odnosno podelu na zemljište javne i ostale namene.

Zemljištu javne namene pripada deonica opštinskog puta Preševo- ukarka u obuhvatu plana, kao i trase prilaznih ulica kojima se sa opštinskog puta pristupa kompleksu, odnosno svakoj formiranoj parceli. Tako e, zemljištu javne namene pripadaju i pojas zaštitnog zelenila uz opštinski put i pristupne saobraćajnice (zelenilo specijalnog karaktera), kao i prostor u okviru zaštitnog pružnog pojasa (planirana trasa željezničke pruge E-85).

Zemljištu ostale namene pripadaju površine u funkciji industrijske zone, odnosno deo planskog obuhvata sa namenom privredne aktivnosti/poslovanja.

Podela zemljišta na ostale i javne namene, urađena je na osnovu planirane namene površina. Definisane granice njih linija izmeću ostalih i javnih namena izvršeno je na osnovu regulacione baze koja je sadržana u grafičkom prilogu plana regulacije. Granice linije izmeću zemljišta javne i ostale namene, osim regulacionim linijama i postoje im katastarskim međama, određene su i koordinatama tačaka novih parcela. Na grafičkom prilogu podele zemljišta na javne i ostale namene, prikazana je pripadnost katastarskih parcela javnim i ostalim namenama.

U industrijskoj zoni " ukarka" mogu i su svi oblici organizovanja privredne aktivnosti/poslovanja, kao što su:

- komercijalno-poslovni kompleksi - kompleksi različite veličine sa dominantnom komercijalnom namenom (veletrgovine, skladišta, distributivni centri, robno-transportni centri i sl.).
- proizvodni kompleksi - veći proizvodni pogoni, obično međusobno tehnološki povezani i namenjeni raznovrsnim privrednim delatnostima (građevinski pogoni i sl.).
- višefunkcionalni mešoviti proizvodno-komercijalni kompleksi.

Dozvoljene su sve grupe delatnosti osim onih koje ugrožavaju zdravlje ljudi i životnu sredinu, odnosno zemljište, vazduh i vodu.

Predloženi prostorni moduli (građevinske parcele) formirani na modularnoj mreži 12x12 odnosno 9x9 m, površine cca 5000 m² (ukupno 24 parcele, kojima je obezbeđen direktan pristup sa javnog puta) date su na

grafičkom prilogu plana parcelacije. Novoformirane građevinske parcele definisane su regulacionim linijama, postoje im katastarskim međama i koordinatama tačaka novih parcela (1-36; spisak koordinata dat na grafičkom prilogu plana parcelacije).

Predložene prostorne module (parcele) mogu e je modifikovati u okviru zadate modularne mreže, pod uslovom da se otkriva princip kontinuiteta planirane prostorne mreže, i prema pravilima građevinarstva i sprovođenja ovog plana.

Podela površina javne i ostale namene je prikazana na Grafičkom prilogu broj 5. - „Plan podele zemljišta na javne i ostale namene“.

Bilans planirane namene površina:

r.br.	PLANIRANA NAMENA POVRŠINA	Površina (ha)	Udeo (%)
POVRŠINE JAVNE NAMENE			
1.	Ulica na mreža	1,99.13	12,5
2.	Zelenilo specijalnog karaktera	0,64.98	4,1
3.	Zaštitni pružni pojas	0,75.27	4,7
Σ	Ukupno površine javne namene	3,39.38	21,3
POVRŠINE OSTALE NAMENE			
1.	Industrijska zona " ukarka"	12,57.95	78,7
Σ	Ukupno površine ostale namene	12,57.95	78,7
UKUPNO OBUHVAT PDR		15,97.33	100

2.1.3. USLOVI ZA UREĐENJE I IZGRADNJU POVRŠINA I OBJEKATA JAVNE NAMENE

Javne zelene površine

Adekvatnim planiranjem i uređenjem javnih zelenih površina (urbanističke celine 1 i 3, prema planiranoj nameni površina, odnosno blokovi Z1, Z2 i Z3, prema planu podele zemljišta na javne i ostale namene) u privrednom okruženju stvaraju se povoljni uslovi za svakodnevni rad ljudi. Sa druge strane, značaj ovih površina se ogleda i u tome što one ublažavaju ekološke ekstreme, koji su posledica planiranih zona privredne aktivnosti/poslovanja u obuhvatu plana, kao i neposrednog kontakta planskog područja sa intenzivnijim saobraćajnim tokovima. Javno zelenilo se planira u vidu zelenila specijalnog karaktera.

Planiran je pojas *linearnog zelenila* duž glavnog saobraćajnog toka – opštinskog puta Preševo- ukarka. Zelenilo ovog tipa mora imati prevashodno funkciju zaštite, kako bi se smanjili efekti štetnih gasova, prašine i prekomerne buke. To se može postići i linijskim rasporedom listopadnih primeraka u

vidu drvoreda od vrsta široke i krupnolisne krošnje otpornih na aerozaga enje. Na izbor vrsta uti e debljina zelene trake kao i pejzažni uslovi u skladu sa ekološkim normama.

Zona zelenila u zaštitnom pojasu planirane trase magistralne pruge je pre svega u funkciji rezervisanja ovog prostora, ali i sa zaštitno-estetskom ulogom, pa u tom smislu može biti ure ena od nižih dekorativnih primeraka žbunja i cvetnog i zimzelenog karaktera.

2.1.4. USLOVI ZA URE ENJE, IZGRADNJU I PRIKLJU ENJE NA MREŽU SAOBRA AJNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

2.1.4.1. Saobra ajna infrastruktura

Uli na mreža

U obuhvatu Plana prioritet je odvijanje saobra aja na opštinskom putu Preševo- ukarka, a s tim u vezi, plansko rešenje definiše gra evinsku parcelu predmetnog opštinskog puta, koja obuhvata izvedeno stanje i zemljište potrebno za perspektivno proširenje popre nog profila i delimi nu izmenu trase u cilju bezbednog priklju ka puta na planiranu obilaznu saobra ajnicu severno od planskog obuhvata (koja povezuje kompleks sa državnim putem IB reda br.35 i ostvaruje denivelisano ukrštanje sa magistralnom prugom), a nakon izrade odgovaraju e tehni ke dokumentacije.

Opštinski put u uli noj mreži gradskog naselja Preševo (prema planskom rešenju Plana generalne regulacije ovog naselja, na koji se neposredno naslanja obuhvat predmetnog Plana detaljne regulacije) predstavlja sabirnu saobra ajnicu. Sabirne saobra ajnice podrazumevaju ja e sabirnice na posmatranom podru ju, koje objedinjuju pristupne ulice i povezuju ih sa primarnom uli om mrežom.

Saobra ajni priklju ci kao i primenjeni radijusi zakrivljenosti su adekvatni za merodavna vozila, pa se isklju ivanje i uklju ivanje vozila iz kompleksa na opštinski put može odvijati pod povoljnim saobra ajnim uslovima. Kao merodavno vozilo je uzeto teretno vozilo (TV), saglasno važe em Pravilniku o uslovima koje sa aspekta bezbednosti saobra aja moraju da ispunjavaju putni objekti i drugi elementi javnog puta.

Železni ki saobra aj

Prostornim planom Republike Srbije i Prostornim planom podru ja infrastrukturnog koridora Niš - granica Republike Makedonije, planirana je pruga za velike brzine (deonica pruge E-85 od Bujanovca do granice Republike Makedonije, sa dve varijante). Položaj koridora pruge za velike brzine dat je orijentaciono, dok e kona ni položaj koridora biti definisan odgovaraju om tehni kom dokumentacijom

(na nivou generalnog projekta). Dato rešenje definisano je u odnosu na postoje u jednokolose nu prugu, a u obuhvatu predmetnog Plana je varijantno rešenje gde se koridor pruža duž postoje e magistralne pruge (uz manje izmene trase) i prolazi kroz naselja, sa postoje om stanicom "Preševo" koja e postati glavna stanica za me unarodni i doma i saobra aj.

Trasa planirane pruge u obuhvatu Plana se koridorski štiti prema važe em Zakonu o železnici i Zakonu o osnovama bezbednosti u železni kom saobra aju. S tim u vezi, u zaštitnom pružnom pojasu bliže od 50m (ra unaju i od ose krajnjeg koloseka), ne mogu se graditi industrijske zgrade, postrojenja i sli ni objekti.

Stacionarni saobra aj

Rešavanje problema stacionarnog saobra aja u kompleksu podrazumeva primenu odgovaraju ih kriterijuma i mere njihovog sprovo enja. Za objekte privre ivanja i poslovanja u komple su bi se, na taj na in, u zavisnosti od zadatih kriterijuma, uslovila izgradnja potrebnog broja parking mesta u okviru novoformiranih gra evinskih parcela.

Za parkiranje vozila za sopstvene potrebe obezbe uje se prostor na gra evinskoj parceli, izvan površine javnog puta, prema slede em kriterijumu:

- 1) proizvodni ili magacinski objekat - 1 PM na 200m² korisnog prostora.
- 2) ostali poslovni objekti - 1 PM po svakom poslovnom prostoru, a min 1 PM na 70 m² korisnog prostora.

U izuzetnim slu ajevima, parkiranje vozila za sopstvene potrebe se može obezbediti i izvan gra evinske parcele, na zajedni kom parking u okviru urbanisti ke celine (bloka), s tim da se ova parkirališta odre enog kapaciteta, grade i stavljaju u upotrebu istovremeno sa odgovaraju im objektima.

Parkiranje teretnih vozila i autobusa ne planira se na saobra ajnim površinama u obuhvatu plana.

Peša ki i biciklisti ki saobra aj

Intenzivnijim razvojem peša kih površina i površina namenjenih biciklisti kom saobra aju utica e se na pove anje u eš a nemotorizovanih kretanja u ukupnom broju kretanja, što bi u zna ajnoj meri smanjilo broj kretanja putni kim automobilima i broj zahteva za parkiranjem.

Stvaranje uslova za nesmetano i bezbedno odvijanje peša kog saobra aja, kao potencijalno veoma zastupljenog vida kretanja, podrazumeva izgradnju novih peša kih površina. Prilikom planiranja širina trotoara i peša kih staza treba imati u vidu intenzitet o ekivanih peša kih tokova, pri emu je minimalna širina 1,6 m.

Zbog višestrukih prednosti, razvoj biciklisti kog saobra aja tako e treba stimulisati. Da bi se poboljšali uslovi saobra aja i zbog prisutne tendencije koriš enja bicikla kao prevoznog sredstva, neophodno je posvetiti odgovaraju u pažnju ovome putem regulativnih mera, uz mogu nost izgradnje posebnih biciklisti kih staza u regulacionim profilima ulica.

Vodni saobra aj

Prostornim planom podru ja infrastrukturnog koridora Niš - granica Republike Makedonije, rezervisan je prostor za potencijalni koridor plovnog puta Dunav-Egejsko more (za period posle planskog horizonta), koji je u neposrednoj blizini planskog obuhvata.

Vazdušni saobra aj

Preševo je usmereno na postoje e aerodrome u Prištini i Nišu, kao i na potencijalni planirani regionalni aerodrom kod Leskovca koji je dat Prostornim planom Republike Srbije.

Regulacija i nivelacija uli ne mreže

Regulacionu matricu ine definisane regulacione osovine ulica, kao i definisani regulacioni profili. Regulacione osovine saobra ajnica u obuhvatu plana, odrene su projektovanim koordinatama temenih (T1-T6 i Tz1-Tz2) i osovinskih (OT1-OT12) ta aka. Na grafi kom prilogu plana regulacije dat je spisak koordinata svih ovih karakteristi nih ta aka, kao i polupre nici zaobljenja horizontalnih krivina i polupre nici zaobljenja u raskrsnicama. Navedeni elementi koji su sadržani na grafi kom prilogu plana regulacije ine jedinstvenu regulacionu bazu.

Gra evinske linije, odrene su u odnosu na definisane regulacione linije, na rastojanjima koja su prikazana na grafi kom prilogu plana regulacije.

Nivelacija u obuhvatu plana, definisana je preko ortometrijskih visina u raskrsnicama saobra ajnica, uspona i padova niveleta saobra ajnica i vertikalnih zaobljenja planiranih niveleta. Na grafi kom prilogu plana nivelacije dati su svi navedeni elementi.

Prilikom izrade plana nivelacije vodilo se ra una da projektovane nivelete maksimalno prate postoje i teren, odnosno izvedeni asfaltni zastor. Na osnovu nivelacionih elemeneta saobra ajnica, treba odrediti projektovane kote podova svih planiranih objekata, kao i vertikalni položaj komunalne infrastrukture.

Regulacija i nivelacija ulica sa karakteristi nim profilima i analiti ko-geodetskim elementima za obeležavanje je prikazana na Grafi kom prilogu broj 6. - „Plan regulacije sa elementima parcelacije i nivelacije i gra evinskim linijama“.

2.1.4.2. Vodoprivredna infrastruktura

Snabdevanje vodom

Kompleks preseca vodovodna linija. Na celoj dužini kroz kompleks vodovodna linija e se izmestiti i uvesti u saobra ajnicu. Na ovu liniju veza e se planirane vodovodne linije, sa kojih e se snabdevati budu i potroša i. Ukupno treba izgraditi oko 1550 m vodovodnih linija.

Odvo enje sanitarnih otpadnih voda

U kompleksu ne postoji izgra ena fekalna kanalizacija. Sanitarne otpadne vode iz planiranih objekata odveš e se preko planirane fekalne kanalizacije do planiranog postrojenja za pre iš avanje otpadnih voda, koje e se locirati na levoj obali Trnavske reke. U okviru kompleksa ukupno treba izgraditi oko 1580 m fekalne kanalizacije.

Odvo enje atmosferskih otpadnih voda

U kompleksu i okolini ne postoji izgra ena kišna kanalizacija. Odvo enje atmosferskih voda iz kompleksa vrši e se putem planirane kišne kanalizacije koja e se uvesti u Trnavsku reku. U okviru kompleksa ukupno treba izgraditi oko 1450 m kišne kanalizacije.

2.1.4.3. Elektroenergetska infrastruktura

Za napajanje javne potrošnje kao i gradilišnih ormara tokom izgradnje objekata potrebno je izgraditi jednu trafostanicu 10/0,4kV, kapaciteta 2x1000 kVA. Pored ove, planira se izgradnja još dve trafostanice 10/0,4kV za potrebe napajanja potroša a u zahvatu plana. Ukoliko se u toku realizacije plana javi potreba za ve om koli inom elektri ne energije, nove trafostanice graditi u okviru objekata (ili na parceli objekata) koji iskažu takve potrebe.

Za potrebe napajanja trafostanica 10/0,4kV u okviru industrijske zone, potrebno je položiti 10kV elektroenergetske kablove od trafostanice 110/10 kV "Preševo" do prve planirane trafostanice 10/0,4kV, a kasnije i do ostalih u kompleksu, u skladu sa potrebama, dinamikom izgradnje objekata i uslovima nadležne elektro-distribucije. Postoje i dalekovod 10kV u zahvatu plana potrebno je kablirati u skladu sa uslovima nadležne elektrodistribucije.

Priklju ak objekata na elektroenergetsku mrežu izvesti podzemno odgovaraju im niskonaponskim kablovima u svemu prema tehni kim uslovima dobijenim od nadležne elektrodistribucije.

Za nove saobra ajnice i peša ke staze izvesti instalaciju javnog osvetljenja uz upotrebu savremenih i efikasnih svetiljki i izvora svetlosti.

2.1.4.4. Termoeenergetska infrastruktura

U obuhvatu plana detaljne regulacije planirana je izgradnja distributivne gasovodne mreže od polietilenskih cevi, radnog pritiska do 4 bar, iz pravca centra grada. Na taj na in bi bile zadovoljene potrebe grejanja i tehnoloških procesa u planiranim objektima.

Do izgradnje gasovodne mreže planirati izgradnju individualnih kotlarnica koje bi kao energent koristile mazut ili te ni naftni gas, i koje bi nakon sprovedene gasifikacije mogle da budu modifikovane tako da kao energent da koriste prirodni gas.

2.1.4.5. Telekomunikaciona infrastruktura

Za sve potroša e u zahvatu plana obezbediti dovoljan broj priklju aka, kao i savremene širokopojasne usluge.

Postoje e telekomunikacione kablove u zahvatu plana potrebno je izmestiti na nove trase u trotoarima planiranih saobra ajnica, u skladu sa grafi kim prilogom.

U skladu sa iskazanim potrebama pretplatnika, razvojem telekomunikacionih usluga i planovima operatera, planiranim trasama mogu se položiti i opti ki kablovi od "ATC Železni ka stanica - Preševo" ili nekog drugog komutacionog centra u blizini.

Obavezno se obratiti "Telekomu Srbija" za saglasnost, uslove izmeštanja kablova, ozna vanje trasa postoje ih kablova na terenu i uslove priklju enja objekata.

Komunalna infrastruktura je prikazana na *Grafi kom prilogu broj 7. - „Plan infrastrukture (sinhron plan)“*.

2.1.5. STEPEN KOMUNALNE OPREMLJENOSTI, STANDARDI PRISTUPA NOSTI I MERE ENERGETSKE EFIKASNOSTI

Stepen komunalne opremljenosti gra evinskog zemljišta, koji je potreban za izdavanje lokacijske i gra evinske dozvole

Minimalni stepen komunalne opremljenosti gra evinskog zemljišta u urbanisti kim celinama 2, 4, 5 i 6 (prema grafi kom prilogu planirane namene površina), odnosno u blokovima B1, B2, B3 i B4 (površine zemljišta ostalih namena - poslovanje, prema grafi kom prilogu plana podele zemljišta na javne i ostale namene) podrazumeva:

- priklju enje objekata na saobra ajnu infrastrukturu (realizacija odgovaraju e uli ne mreže) i komunalnu infrastrukturu

(snabdevanje vodom, odvo enje otpadnih voda i elektroenergetska infrastruktura), prema uslovima nadležnih komunalnih i drugih preduze a.

- regulisano odlaganje komunalnog otpada (dovoljan broj i kapacitet kontejnera i drugih posuda, sortiranje otpada) i uklanjanje komunalnog otpada preko ovlaš enog komunalnog preduze a.
- osnovno ure enje parcele prema njenoj nameni, što obuhvata nivelaciju terena, parterno ure enje, ure enje zelenih površina i odvodnjavanje, kao i obezbe ivanje potrebnog broja parking mesta na gra evinskoj parceli.
- primenu tehni kih, sanitarnih i protivpožarnih propisa, kao i tehni kih standarda pristupa nosti pri projektovanju i izgradnji objekata.

Minimalni stepen komunalne opremljenosti gra evinskog zemljišta u urbanisti kim celinama 1 i 3 (prema grafi kom prilogu planirane namene površina), odnosno u blokovima Z1, Z2 i Z3 (površine zemljišta javnih namena - zelene površine, prema grafi kom prilogu plana podele zemljištana javne i ostale namene) podrazumeva:

- nivelaciju terena, parterno ure enje, ure enje zelenih površina i odvodnjavanje.

Posebni uslovi kojima se površine i objekti javne namene ine pristupa nim osobama sa invaliditetom, u skladu sa standardima pristupa nosti

Prilikom izgradnje novih i rekonstrukcije postoje ih saobra ajnica neophodno je pridržavati se odgovaraju eg Pravilnika o tehni kim standardima pristupa nosti.

Za lica sa posebnim potrebama u prostoru potrebno je prilagoditi i sve javne saobra ajne i peša ke površine, prilaze do objekata kao i sve objekte za javno koriš enje. U skladu sa tim planirati izvo enje posebnih rampi za omogu avanje kretanja osobama sa posebnim potrebama na svim peša kim tokovima gde postoji denivelacija u odnosu na putanju kretanja.

Tako e, pri izvo enju i obeležavanju mesta za parkiranje potrebno je obuhvatiti i mesta posebne namene i dimenzija sa adekvatnom signalizacijom za parkiranje vozila lica sa posebnim potrebama.

Mere energetske efikasnosti izgradnje

1. Smanjenje instalisanih kapaciteta sistema grejanja, ventilacije i klimatizacije i pove anje energetske efikasnosti sitema grejanja:

- a) Novi standardi za spoljašnje projektne temperature vazduha i maksimalna temperatura vazduha grejanog prostora (Pravilnik o energetske efikasnosti zgrada, „Sl. glasnik RS“, br. 57/2011);
 - b) Nova gra evinska fizika; zahtevane vrednosti koeficijenta prolaženja toplote i toplotne otpornosti prostora (Pravilnik o energetske efikasnosti zgrada, „Sl. glasnik RS“, br. 57/2011);
 - v) Minimalni zahtevi energetske efikasnosti (energetskog u inka) za stambene zgrade, po metodi pore enja sa najboljim praksama (Pravilnik o energetske efikasnosti zgrada, „Sl. glasnik RS“, br. 57/2011);
 - g) Sertifikati o energetske svojstvima zgrada (Pravilnik o uslovima, sadržini i na inu izdavanja sertifikata o energetske svojstvima zgrada, „Sl. glasnik RS“, br. 61/2011);
 - d) Redovna inspekcija i održavanje kotlova, sistema grejanja i klimatizacije.
2. Smanjenje potrošnje toplotne energije obezbe ivanjem pojedina nog merenja potrošnje toplotne energije uz mogu u regulaciju potrošnje toplotne energije.
3. Smanjenje potrošnje elektri ne energije za grejanje koriš enjem:
- opreme za grejanje ve e energetske efikasnosti (toplotne pumpe),
 - energetske efikasne opreme za sagorevanje biomase,
 - solarnih kolektora,
 - efikasnih termotehni kih sistema sa naprednim sistemima regulacije.

2.1.6. USLOVI I MERE ZAŠTITE PRIRODNOG I KULTURNOG NASLE A I ŽIVOTNE SREDINE

Uvidom u dokumentaciju Zavoda za zaštitu prirode Srbije i Registar zašt i nih prirodnih dobara, utvr eno je da u obuhvatu Plana nema evidentiranih ni proglašanih prirodnih dobara, odnosno da obuhva ena površina ne pripada nekom prirodnom dobru.

Uvidom u dokumentaciju nadležnog Zavoda za zaštitu spomenika kulture i plansku dokumentaciju višeg reda, utvr eno je da u obuhvatu Plana nema spomenika kulture ni arheoloških nalazišta, kao ni valorizovanih objekata graditeljskog nasle a, odnosno da obuhva ena površina ne pripada nekoj prostornoj kulturno-istorijskoj celini ili znamenitom mestu.

Mere za zaštitu i unapre enje životne sredine

Na osnovu ekološke valorizacije za PPO Preševo, obuhvat Plana pripada *ekološkoj celini «Preševo»*. U okviru celine «Preševo» su gra evinska podru ja naselja, komasaciono i melioraciona podru ja, koridor

X, pruga. Ova celina poseduje oslabljeni ekološki potencijal zbog urbanih pritisaka i predstavlja jednu od konfliktnih ta aka na podru ju opštine. Ove dominira izmenjena životna sredina (gra evinska zona). To je celina sa ugroženim ekološkim kapacitetom, što se odražava kroz pojavu aerozaga enja (saobra aj, zone privre ivanja), pojavu komunalnog otpada i otpadnih voda, što se odražava na zaga enje zemljišta i vode. Održivi razvoj ove celine je mogu primenom savremenih standardizovanih tehnologija u svim oblicima privre ivanja, infrastrukturnim opremanjem, poštovanjem pozitivne zakonske regulative i direktiva EU. Održivo koriš enje i ure enje ove celine zahteva primenu *mera zaštite životne sredine* u svim fazama razvoja i koriš enja, kako bi se izbegli nepovoljni uticaji na životnu sredinu:

- izbor tehnologija, proizvoda i usluga u novim radnim kompleksima, zasnovati na najbolje raspoloživim tehnikama.
- realizacija novih radnih kompleksa prema uslovima i kapacitetu životne sredine, na osnovu ekološkog vrednovanja celine.
- za postoje e tehni ko-tehnološke jedinice u okviru radnih kompleksa, koje svojim tehnološkim procesom ili objektom ugrožavaju životnu sredinu izvršiti vrednovanje potencijalno štetnih uticaja i utvrditi na in za unapre enje stanja prevencijom, minimizacijom, remedijacijom, kompenzacijom i prenamenom,
- izgradnja sistema za predtretmane svih specifi nih otpadnih voda koje se mogu javiti kod pojedina nih projekata, objekata i mogu ih-dozvoljenih tehnologija, na samoj lokaciji,
- procena mogu ih uticaja na kapacitet i kvalitet životne sredine pri realizaciji planiranih projekata, prema važe oj zakonskoj regulativi,
- u zonama stanovanja u ovoj celini podi i stepen ozelenjavanja kroz uslove za ure enje prostora.
- obavezni drvoredi prema izvoru zaga enja.
- obavezno parterno ure enje unutar radnih kompleksa i ozelenjavanje slobodnih površina, koje podrazumeva formiranje vizuelne zaštitne barijere prema izvorima aerozaga enja, buke, neprijatnih mirisa, obali reke.
- uspostaviti stalnu kontrolu koriš enja hemijskih preparata u poljoprivrednoj proizvodnji.
- izvršiti analizu i utvrditi potrebu podizanja poljozaštitnih pojaseva.
- dozvoljena je poljoprivreda i proizvodne delatnosti koje su u vezi sa njom, a koje su orijentisane ka biološko - organskoj produkciji, bez primene vešta kih ubriva, herbicida, insekticida i sl., u cilju zaštite poljoprivrednog zemljišta.
- vršiti permanentnu edukaciju neposrednih u esnika u proizvodnji.

Predmetni obuhvat Plana nalazi se u zoni *III.2 Ve i proizvodni kapaciteti, područja eksploatacije mineralnih resursa i razvojni pojasi privredno radnih zona*, u okviru zone održivog razvoja *III Zone ugrožene životne sredine i lokacije visokog rizika*, koja se uređuje u skladu sa zakonskim propisima, i u kojoj uspostavljeni monitoring životne sredine treba usaglašavati sa zakonskim propisima, a na osnovu rezultata monitoringa sprovesti tehni ko-tehnološke mere za unapređenje stanja životne sredine. S obzirom da svaka aktivnost u prostoru mora biti sprovedena na način da se sprege ili smanje negativni uticaji na životnu sredinu, obezbedi racionalno korišćenje i svede na minimum rizik po zdravlje ljudi, životnu sredinu i materijalna dobra, uslov je usklađivanje tehni ko-tehnološkog i ekonomskog razvoja.

Osnovna namena zaštite životne sredine za analiziranu prostornu celinu mogu se definisati na sledeći način:

- program kontrole i zaštite životne sredine ove prostorne celine mora biti integralni deo Monitoringa životne sredine Preševa.
- zastupljeni programi moraju obezbedivati usklađenost interesa zaštite sredine i ekonomskog razvoja, tj. moraju ispunjavati uslov prihvatljivosti i održivosti.
- programi moraju ispuniti i zadovoljiti na celokupne uslove odgovornosti potencijalnog zagađivanja i njegovog sledbenika.

Kako bi se postojede stanje ove prostorne celine (koji karakteriše oslabljen ekološki kapacitet) poboljšalo i planska rešenja sprovedila na održiv način, potrebno je definisati i u toku realizacije plana sprovoditi:

- mere prevencije, sprečavanje negativnih i otklanjanje potencijalnih uticaja,
- mere minimiziranja i smanjenja u zakonske okvire,
- mere monitoringa životne sredine u zoni uticaja.

Mere zaštite koje treba preduzeti za minimiziranje štetnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje stanovništva, mogu se svrstati u: *programske, tehničke i biološke*.

Programske mere:

- program kontrole i zaštite životne sredine sprovodi se prema odredbama Strateške procene uticaja ovog plana na životnu sredinu, koja u isto vreme mora biti integralni deo Monitoringa životne sredine za Preševo.
- planirani programi u predmetnoj zoni moraju ispunjavati uslove najmanjeg rizika po životnu sredinu, da sprege negativne uticaje na životnu sredinu, primenjuju i najbolje dostupne tehnike.
- programi moraju ispuniti i zadovoljiti na celokupne uslove odgovornosti potencijalnog zagađivanja i njegovog sledbenika.

njegovog sledbenika.

- za sve programe i projekte koji se planiraju i koji se realizovati u granicama plana, uključujući i promene tehnologija, proširenje kapaciteta ili prestanak rada, koji predstavljaju potencijalne izvore zagađivanja životne sredine ili predstavljaju rizik po zdravlje stanovništva, obavezno je pokretanje procedure Procene uticaja na životnu sredinu, na osnovu Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu (Službeni glasnik RS br.135/04 i 36/09).
- zastupljeni programi moraju obezbedivati usklađenost interesa zaštite sredine i ekonomskog razvoja, tj. moraju ispunjavati uslov prihvatljivosti i održivosti.

Tehničke mere:

- dobro planiranom kanalizacionom mrežom, kako fekalnom tako i kišnom, onemogućiti zagađivanje voda.
- propisanim merama zaštite voda, a koje se odnose na kanalizacionu mrežu, delom se štiti i zemljište. U vezi zaštite zemljišta treba planirati i da kišna kanalizacija bude takva da sprege oticanje i spiranje vode i količine ulja, benzina i drugih naftnih derivata sa saobraćajnicama i parkinga. Obavezno obezbediti predtretman za otpadne vode za proizvodne procese pre upuštanja u kanalizacionu mrežu. Osim ovoga, ne sme se dozvoliti odlaganje bilo kakvog otpada na zelenim površinama.
- posebne mere zaštite u okviru planskog područja, odnose se na odlaganje otpada. U tu svrhu treba planirati posebna mesta za odlaganje otpada, a u zavisnosti od njihove vrste i količine, kao i od vrste objekta koji proizvodi otpad. Potrebno je planirati dovoljan broj kontejnera i drugih posuda za odlaganje otpada. Posebno treba planirati sortiranje otpada (staklo, plastika, papir) u okviru proizvodnih i radnih kompleksa. Obezbediti odgovarajući broj i kapacitet kontejnera i drugih posuda za odlaganje otpada. Uklanjanje komunalnog otpada vršiti preko ovlašćenog komunalnog preduzeća, što treba regulisati ugovorom;

Biološke mere:

- uslovima za izgradnju propisati obavezan na ozelenjavanje,
- ista i značajna zelenila planskog područja koje se pre svega imaju funkciju biološke i fizičke zaštite od aerozagađivanja,
- protiv negativnih uticaja sredine na zelenilo primeniti obavezne mere zaštite i održavanja,
- nivo buke od strane motornih vozila i one koja se emituje iz radnih kompleksa, ne sme da prelazi zakonski dozvoljene norme i ograničenja.

S obzirom na dominantnu namenu, opredeljena je neophodnost izrade Strateške procene uticaja Plana detaljne regulacije na životnu sredinu, kako bi se predvideli eventualni konflikti u prostoru i definisale mere zaštite životne sredine.

Zaštita od elementarnih nepogoda i drugih nesre a i organizacija prostora od interesa za odbranu zemlje

Elementarne nepogode koje bi mogle ugroziti obuhvat Plana su: zemljotresi, atmosfersko pražnjenje i velike vode. Ovaj prostor u odnosu na zemljotrese spada u područja sa visokim rizikom od ove prirodne nepogode (zona 8 MCS° skale). U odnosu na padavine, prostor potencijalno može biti ugrožen u slučaju iznenadnih, ali kratkotrajnih velikih voda.

Potencijalne opasnosti od požara su: sagorljive vrste materije organskog porekla (drvo, ugljik, i dr.), zapaljive tečnosti (benzin, ulja, alkohol i dr.) i eventualno zapaljivi gasovi pod pritiskom (acetilen, etan i dr.).

Osnovne preventivne mere zaštite od požara se sprovode još pri izgradnji objekata i to ugradnjom materijala i opreme koji sa posmatranog stanovišta zadovoljavaju propisane kriterijume. Pored toga preventivnu protivpožarnu zaštitu tehnološkog procesa sa injavaju slede i organizacioni i tehničko-tehnološki inicijative:

- služba zaštite na radu,
- sistem javljanja,
- hidrantska mreža,
- mobilna protivpožarna zaštita,
- industrijska profesionalna vatrogasna jedinica,
- tehnološka disciplina u procesu rada,
- normativna regulativa i obuka radnika iz oblasti protivpožarne zaštite na radu.

Mere zaštite od požara (prema uslovima Ministarstva unutrašnjih poslova za izradu ovog Plana):

- objekti moraju biti izvedeni u skladu sa važećim Zakonom o zaštiti od požara,
- objektima mora biti obezbeđen pristupni put za vatrogasna vozila u skladu sa važećim Pravilnikom,
- predvideti hidrantsku mrežu, shodno važećem Pravilniku,
- objekti moraju biti realizovani u skladu sa važećim Pravilnicima o tehničkim normativima (za električne instalacije niskog napona, za zaštitu objekata od atmosferskog pražnjenja, za liftove na električni pogon za vertikalni prevoz lica i tereta, za ventilaciju i klimatizaciju, za projektovanje i izvođenje završnih radova u građevinstvu, za zaštitu

garaža od požara i eksplozije, i dr.) i tehnički preporukama SRPS TP 21:2003,

- elektroenergetski objekti i postrojenja moraju biti realizovani u skladu sa odgovarajućim Pravilnicima o tehničkim normativima,
- obezbediti potrebnu otpornost na požar konstrukcije objekata, shodno SRPS U.J1.240, i predvideti upotrebu materijala i opreme za koju se mogu obezbediti izveštaji i atestna dokumentacija domaće i akreditovanih laboratorija i ovlašćenih institucija za izdavanje atesta,
- obezbediti sigurnu evakuaciju upotrebom negorivih materijala u obradi enterijera (SRPS U.J1.050) i konstrukcijom odgovarajuće otpornosti na požar, i postavljanjem vrata sa odgovarajućim smerom i na ino otvaranja,
- predvideti podelu objekata na požarne segmente i sektore, a pojedine prostorije posebno požarno odvojiti (tehnički blok, ventilacione komore, elektroenergetski blok, mašinske prostorije lifta, prostorije sa stabilnim instalacijama za gašenje požara, magacine, administraciju i sl.),

Prema uslovima Ministarstva odbrane (Sektor za materijalne resurse - Uprava za infrastrukturu) dobijenim za potrebe izrade ovog Plana, *nema posebnih uslova i zahteva za prilagođavanje potrebama odbrane zemlje.*

Prema uslovima JP Skloništa za izradu ovog Plana, *nema posebnih uslova u pogledu izgradnje skloništa.*

2.2.PRAVILA GRAĐENJA

Pravila gradnje za industrijsku zonu " ukarka" - zona privređivanja/poslovanja

Pravila gradnje za ovu zonu (pretežnu namenu u urbanistički celinama 2, 4, 5 i 6, prema planiranoj nameni površina, odnosno u blokovima B1, B2, B3 i B4, prema planu podele zemljišta na javne i ostale namene) se odnose na pojedinačne građevinske parcele, i predstavljaju osnov za izdavanje lokacijske dozvole.

1) *Vrsta i namena objekata koji se mogu graditi:* U industrijskoj zoni " ukarka" mogu i su svi oblici organizovanja privređivanja i poslovanja, kao što su:

- komercijalno-poslovni kompleksi - kompleksi različite veličine sa dominantnom komercijalnom namenom (veletrgovine, skladišta, distributivni centri, robno-transportni centri i sl.).
- proizvodni kompleksi - veći i proizvodni pogoni, obično međusobno tehnološki povezani i namenjeni raznovrsnim privrednim delatnostima (građevinski pogoni i sl.).
- višefunkcionalni mešoviti proizvodno-komercijalni kompleksi.

Mogu e prate e namene u višefunkcionalnim mešovitim proizvodno-komercijalnim kompleksima: uslužne delatnosti, mešovito poslovanje, poslovno stanovanje i drugi programi koji ne ometaju osnovnu funkciju i ne ugrožavaju životnu sredinu, sa ekološkom proverom za potencijalne zagađivače.

2) *Vrsta i namena objekata koja je izgradnja zabranjena:*

Dozvoljene su sve grupe delatnosti osim onih koje ugrožavaju zdravlje ljudi i životnu sredinu, odnosno zemljište, vazduh i vodu (objekti za preradu nafte i gasa, skladišta nafte, gasa i naftnih derivata kapaciteta preko 500 t, objekti za proizvodnju biodizela, objekti bazne i prerađivačke hemijske industrije, objekti crne i obojene metalurgije, objekti za preradu kože i krzna, objekti za preradu kaučuka, objekti za proizvodnju celuloze i papira, objekti za preradu nemetalnih mineralnih sirovina osim objekata za primarnu preradu ukrasnog i drugog kamena, u skladu sa kapacitetima definisanim u "Uredbi o utvrđivanju liste projekata za koje je obavezna procena uticaja i liste projekata za koje se može zahtevati procena uticaja na životnu sredinu").

3) *Uslovi za formiranje gra evinske parcele; Minimalna i maksimalna površina gra evinske parcele; Pravila parcelacije i preparcelacije:*

Predloženi prostorni moduli (gra evinske parcele) formirani na modularnoj mreži 12x12, odnosno 9x9 m, površine cca 5000 m² (ukupno 24 parcele, kojima je obezbeđen direktan pristup sa javnog puta) date su na grafi kom prilogu plana parcelacije. Novoformirane gra evinske parcele definisane su regulacionim linijama, postoje im katastarskim međama i koordinatama tačka novih parcela (1-36; spisak koordinata dat na grafi kom prilogu plana parcelacije). Predložene prostorne module (parcele) mogu e je modifikovati u okviru zadate modularne mreže, ukoliko se otkriva princip kontinuiteta planirane prostorne mreže i prema sledećim uslovima:

- Gra evinske parcele se mogu staviti u funkciju pretežne namene prema grafi kom prilogu plana parcelacije.
- Usitnjavanje parcela datih planom parcelacije je mogu e pod uslovom da površina nove gra evinske parcele bude min. 20 ari, uz obavezu obezbeđenja direktnog pristupa sa javnog puta i poštovanje zadate modularne mreže. Minimalna širina fronta novoformirane parcele je 2 M (2 širine modula, prema zadatoj dimenziji modularne mreže).
- Uvećanje površine parcela je mogu e spajanjem sa susednim parcelama datih planom parcelacije, ili uvećanjem po širini za celi broj modula, pod uslovom da parcela koja se tom prilikom umanjuje ostane funkcionalna, prema pravilima datim za usitnjavanje parcela.

- Izmjena granica parcela datih planom parcelacije (uvećanje ili usitnjavanje parcela), a prema pravilima iz prethodnih stavova, vrši e se kroz izradu Projekta parcelacije ili preparcelacije, prema važećem Zakonu o planiranju i izgradnji.

4) *Položaj objekata u odnosu na regulacione linije:*

Gra evinske linije, određene su u odnosu na definisane regulacione linije, na rastojanjima koja su prikazana na grafi kom prilogu plana regulacije.

5) *Položaj objekata u odnosu na granice gra evinske parcele:*

Udaljenje gra evinskih linija novoizgrađenih objekata od granice susednih parcela je ½ visine objekta, a minimum ½ M (modul), uz sprovođenje mera zaštite od požara.

Minimalno udaljenje objekata na istoj parceli je ½ visine objekta, uz zadovoljenje tehnoloških, protivpožarnih i ostalih uslova.

6) *Najveći i dozvoljeni indeks zauzetosti ili izgrađenosti gra evinske parcele:*

Indeks zauzetosti pod objektima = max 40%.

Tehnološke površine = max 20%.

Zelene površine = min 20%.

Indeks izgrađenosti = max 1,2.

7) *Najveća dozvoljena spratnost objekata:*

Maksimalna spratnost objekata - (Po) + P (vP) + 1.

Maksimalna visina objekata - 12 m.

U okviru spratne visine vP (visoko prizemlje), mogu e je izvoditi galeriju/visoko prizemlje do 40% ukupne osnovne površine objekta.

Mogu e je izvoditi podrum, delimično ili pod celom površinom objekta, uz primenu mera koje se odnose na inženjersko-geološke karakteristike lokacije.

8) *Uslovi za izgradnju drugih objekata na istoj gra evinskoj parceli:*

Kod parcela formiranih prema planu parcelacije, odnosno kod parcela formiranih uvećanjem ovih parcela prema pravilima parcelacije i preparcelacije, mogu e je formirati više gra evinskih celina na parceli, koje moraju biti funkcionalno i tehnološki prilagođene i saobraćajno povezane.

9) *Uslovi i način obezbeđenja pristupa parceli i prostora za parkiranje vozila:*

Pristup parcelama obezbeđuje se isključivo sa pristupnih ulica (saobraćajnice 2, 3, 4, 5 i 6, prema grafi kom prilogu plana podele zemljišta na javne i ostale namene), odnosno sa svih ulica u obuhvatu plana osim sa sabirne saobraćajnice (opštinski put

Preševo- ukarka). Za pristup na lokacije planirane su dvosmerne ulice odgovaraju eg profila.

U okviru parcela, a u skladu sa namenom (delatnoš u) kompleksa i predloženim kriterijumima, definisati i obezbediti parking prostor na parceli.

Za parkiranje vozila za sopstvene potrebe obezbe uje se prostor na gra evinskoj parceli, izvan površine javnog puta, prema slede em kriterijumu:

- proizvodni ili magacinski objekat - 1 PM na 200 m² korisnog prostora.
- ostali poslovni objekti - 1 PM po svakom poslovnom prostoru, a min 1 PM na 70 m² korisnog prostora.

10) *Uslovi arhitektonskog oblikovanja:*

Kod projektovanja i izgradnje objekata obavezna je primena materijala, opreme i instalacija višeg kvaliteta, primena tehni kih propisa za gra evinsku strukturu i konstrukciju, kao i primena elemenata i mera zaštite

Krovni pokriva izvesti od kvalitetnih materijala, a u skladu sa namenom i vrstom objekta. Krovni pokriva svih planiranih objekata u zoni - nagiba do 10% ili ravan krov.

Arhitekturu i tip objekata prilagoditi nameni i vrsti objekata, sa težnjom da se arhitektura svakog pojedina nog kompleksa može uklopiti u urbanisti ku celinu, kao celinu u arhitektonsko oblikovnom smislu.

11) *Uslovi ure enja zelenih površina i ogra ivanja parcele:*

Koncept ozeljenjavanja zone zasnovan je na parternom ure enju kompleksa dekorativnim vrstama šiblja i solitarnih stabala sa travnjacima, podizanju zaštitnog zelenila na granici kompleksa, kao i podizanju zasada parternog zelenila na prostoru izme u regulacione i gra evinske linije.

Zastupljenost zelenih površina treba da bude min.

20% površine parcele.

Ure enje zelenih površina u okviru kompleksa bi e razra eno kroz projekte ozeljenjavanja u okviru projekata partera svakog kompleksa na kome se planira izgradnja. Preporu uje se parterni sklop dekorativnog rastinja kako drve a tako i žbunja, koji e ujedno obezbediti i zaštitnu i estetsku ulogu.

Parcelu je mogu e ograditi do regulacione linije, transparentom ogradom do visine 2.20m.

12) *Zaštita susednih objekata:*

Pri projektovanju i izgradnji posebnu pažnju obratiti na zaštitu susednih objekata (kako na predmetnoj parceli, tako i na susednim parcelama/kompleksima),

primenom svih adekvatnih, savremenih na ina gradnje.

Odvodnjavanje sa krovnih ravni i svu površinsku vodu izvesti rigolama u kišnu kanalizaciju ka ulicama, a nikako ka susednim parcelama.

Pravila gra enja za mreže i objekte saobra ajne i komunalne infrastrukture

Pravila gra enja za ulice i puteve

Kolovozne konstrukcije ulica i puteva izvoditi za merodavna saobra ajna optere enja.

Ulice i puteve izvoditi prema popre nim profilima datim u grafi kom priloge plana regulacije.

Prilikom izgradnje ulica i puteva neophodno je pridržavati se odgovaraju eg Pravilnika o tehni kim standardima pristupa nosti.

Glavnim projektom predvideti potrebnu saobra ajnu (horizontalnu i vertikalnu) signalizaciju.

Predlaže se da se peša ke površine izvode od prefabrikovanih betonskih elemenata, radi eventualnih rekonstrukcija infrastrukturnih instalacija.

Pravila gra enja za vodovodne linije

Trase planiranih magistralnih cevovoda i vodovodnih linija voditi postoje im i planiranim saobra ajnicama i po potrebi zelenim površinama. Van urbanizovanog podru ja trase voditi pored saobra ajnica.

Dimenzije novih vodovodnih linija odrediti na osnovu hidrauli kog prora una uzimaju i u obzir i potrebnu koli inu vode za gašenje požara kako se to protivpožarnim propisima zahteva. Minimalan pre nik cevi za gradska naselja je 100 mm. Na vodovodnim linijama predvideti potreban broj protivpožarnih hidranata, na maksimalnom razmaku od 80 m. Preporu uje se ugradnja nadzemnih protivpožarnih hidranata.

Minimalna dubina ukopavanja razvodnih vodovodnih linija je 1,2 m a magistralnih cevovoda 1,8 m do temena cevi.

Prilikom ukrštanja vodovodne cevi treba da budu iznad kanizacionih.

Minimalan razmak izme u vodovodnih linija i drugih instalacija je 1,5 m. Pojas zaštite oko magistralnih cevovoda je minimum po 2,5 m sa svake strane.

Novoprojektovane objekte priklju iti na postoje e i planirane vodovodne linije.

Tehni ke uslove i na in priklju enja novoprojektovanih vodovodnih linija kao i priklju enje pojedinih objekata odre uje nadležna komunalna organizacija.

Vodovodne linije zatvarati u prsten što omogu uje sigurniji i bolji na in vodosnabdevanja.

Kod izgradnje novih vodovodnih linija predvideti dovoljan broj zatvara a i fazonskih komada radi ispravnog funkcionisanja mreže.

Rekonstrukciju razvodne mreže raditi po postoje oj trasi kako bi se ostavio prostor u profilu za druge instalacije i izbegli dodatni troškovi oko izrade priklju aka.

Za sva izvorišta vodosnabdevanja, kao i objekte distributivnog sistema sprovesti mere sanitarne zaštite definisane Pravilnikom o na inu odre ivanja i održavanja zona sanitarne zaštite izvorišta vodosnabdevanja (Sl. Glasnik RS br. 92/2008).

Pravila gra enja za fekalnu kanalizaciju

Trase fekalnih kolektora i sabirne kanalizacione mreže voditi postoje im i planiranim saobra ajnicama i po potrebi zelenim površinama.

Dimenzije nove fekalne kanalizacije odrediti na osnovu hidrauli kog prora una, uzimaju i u obzir kompletno slivno podru je. Ukoliko se prora unom dobije manji pre nik od f 200 mm, usvojiti f 200 mm. Maksimalno punjenje kanalizacije je 0,7 D, gde je D pre nik cevi.

Minimalna dubina ukopavanja treba da je takva, da kanalizacija može da prihvati otpadne vode iz svih objekata koji su predvi eni da se priklju e na nju, a ne manje od 1,2 m do temena cevi. Za ispravno funkcionisanje fekalne kanalizacije predvideti dovoljan broj revizionih okana i voditi ra una i minimalnim i maksimalnim padovima. Orijentaciono maksimalni pad je oko 1/D (sm) a minimalni pad 1/D (mm).

Novoprojektovane objekte priklju iti na postoje u i planiranu fekalnu kanalizaciju. Minimalan pre nik ku nog priklju ka je f 150 mm.

Industrijske otpadne vode se mogu uvesti u kanalizaciju tek posle predtretmana.

U sredinama gde ne postoji kanalizacija graditi propisne, vodonepropusne septi ke jame.

Tehni ke uslove i na in priklju enja novoprojektovane fekalne kanalizacije kao i priklju enje pojedinih objekata odre uje nadležna komunalna organizacija.

Pravila gra enja za kišnu kanalizaciju

Trase kišnih kolektora i sabirne kanalizacione mreže voditi postoje im i planiranim saobra ajnicama i po potrebi zelenim površinama.

Novu kišnu kanalizaciju uporedo izvoditi sa rekonstrukcijom ulica.

Dimenzije nove kišne kanalizacije odrediti na osnovu hidrauli kog prora una. Za merodavnu ra unsku kišu obi no se uzima kiša sa verovatno om pojave 33% ili 50%.

Minimalna dubina ukopavanja merena od temena cevi je 1,0 m.

Vodu iz drenaža uvoditi u kišnu kanalizaciju.

Pravila gra enja za elektroenergetske objekte

Celokupnu elektroenergetsku mrežu graditi u skladu sa zakonima, važe im tehni kim propisima, preporukama, normama i uslovima nadležnih preduze a.

Podzemni vodovi

Svi planirani podzemni kablovi se polažu u profilima saobra ajnih površina prema regulacionim elementima datim na grafi kom prilogu plana infrastrukture.

Dubina polaganja planiranih kablova je 0,8m u odnosu na postoje e i planirane nivelacione elemente terena ispod koga se polažu.

Pri zatrpavanju kablovskog rova, iznad kabla, duž cele trase, treba da se postavi plasti na upozoravaju a traka.

Nakon polaganja kablova trase istih vidno obeležiti.

i. Me usobno približavanje i ukrštanje energetskih kablova

Na mestu ukrštanja energetskih kablova vertikalno rastojanje mora biti ve e od 0,2 m pri emu se kablovi nižih napona polažu iznad kablova viših napona.

Pri paralelnom vo enju više energetskih kablova horizontalno rastojanje mora biti ve e od 0,07 m. U istom rovu kablovi 1 kV i kablovi viših napona, me usobno moraju biti odvojeni nizom opeka ili drugim izolacionim materijalom.

ii. Približavanje i ukrštanje energetskih i telekomunikacionih kablova

Dozvoljeno je paralelno vo enje energetskog i telekomunikacionog kabla na me usobnom razmaku od najmanje (JUS N. C0. 101): 0,5m za kablove 1 kV i 10 kV; 1m za kablove 35 kV.

Ukrštanje enerjetskog i telekomunikacionog kabla vrši se na razmaku od najmanje 0,5m. Ugao ukrštanja treba da bude: u naseljenim mestima: najmanje 30⁰, po mogu nosti što bliže 90⁰; van naseljenih mesta: najmanje 45⁰.

Enerjetski kabl, se po pravilu, postavlja ispod telekomunikacionog kabla.

Ukoliko ne mogu da se postignu zahtevani razmaci na tim mestima se enerjetski kabl provla i kroz zaštitnu cev, ali i tada razmak ne sme da bude manji od 0,3m. Razmaci i ukrštanja prema navedenim ta kama se ne odnose na opti ke kablove, ali i tada razmak ne sme da bude manji od 0,3m.

Telekomunikacioni kablovi koji služe isklju ivo za potrebe elektrodistribucije mogu da se polažu u isti rov sa enerjetskim kablovima na najmanjem razmaku koji se prora unom pokaže zadovoljavaju i, ali ne manjem od 0.2m.

Pri polaganju enerjetskog kabla 35 kV preporu uje se polaganje u isti rov i telekomunikacionog kabla za potrebe daljinskog upravljanja transformatorskih stanica koje povezuje kabl.

iii. *Približavanje i ukrštanje enerjetskih kablova sa cevima vodovoda i kanalizacije*

Nije dozvoljeno paralelno vo enje enerjetskih kablova iznad ili ispod vodovodnih i kanalizacionih cevi.

Horizontalni razmak enerjetskog kabla od vodovodne i kanalizacione cevi treba da iznosi najmanje 0,5m za kablove 35 kV, odnosno najmanje 0,4m za ostale kablove.

Pri ukrštanju, enerjetski kabl može da bude položen ispod ili iznad vodovodne ili kanalizacione cevi na rastojanju od najmanje 0,4m za kablove 35 kV, odnosno najmanje 0,3m za ostale kablove.

Ukoliko ne mogu da se postignu razmaci prema gornjim ta kama na tim mestima enerjetski kabl se provla i kroz zaštitnu cev.

Na mestima paralelnog vo enja ili ukrštanja enerjetskog kabla sa vodovodnom ili kanalizacionom cevi, rov se kopa ru no (bez upotrebe mehanizacije).

iv. *Približavanje i ukrštanje enerjetskih kablova sa gasovodom*

Nije dozvoljeno paralelno polaganje enerjetskih kablova iznad ili ispod cevi gasovoda.

Razmak izme u enerjetskog kabla i gasovoda pri ukrštanju i paralelnom vo enju treba da bude

najmanje: 0,8m u naseljenim mestima; 1,2m izvan naseljenih mesta.

Razmaci mogu da se smanje do 0,3m ako se kabl položi u zaštitnu cev dužine najmanje 2m sa obe strane mesta ukrštanja ili celom dužinom paralelnog vo enja.

Na mestima ukrštanja cevi gasovoda se polažu ispod enerjetskog kabla.

v. *Približavanje enerjetskih kablova drvoredima*

Nije dozvoljeno zasa ivanje rastinja iznad podzemnih vodova.

Enerjetske kablovske vodove treba po pravilu položiti tako da su od ose drvoreda udaljeni najmanje 2m.

Iznad podzemnih vodova planirati travnjake ili trotoare poplo ane pomi nim betonskim plo ama.

Pravila gra enja za distributivne gasovode

Distributivni gasovodi se izvode u trotoarima javnih saobra ajnica.

Distributivni gasovod ne polagati ispod zgrada i drugih objekata visokogradnje.

Pri paralelnom vo enju ili ukrštanju sa cevovodima koji služe za transport toplih fluida, distributivni gasovod postavljati na rastojanju kojim se obezbe uje da temperatura polietilenske cevi ne bude ve a od 20 °C.

Pri paralelnom vo enju distributivnog gasovoda sa podzemnim vodovima, minimalno rastojanje iznosi 40 cm, a u izuzetnim slu ajevima može biti najmanje 20 cm.

Pri ukrštanju distributivnog gasovoda sa podzemnim vodovima, minimalno rastojanje iznosi 20 cm, a pri vo enju gasovoda pored temelja 1,0 m.

Ukoliko se ova rastojanja ne mogu ostvariti, onda treba primeniti dodatne mere (zaštitne cevi, pove ana debljina cevi i sl.)

Dubina ukopavanja distributivnog gasovoda iznosi od 0,6 do 1,0 m. Izuzetno, dubina ukopavanja može biti i 0,5 m, pod uslovom da se preduzmu dodatne tehni ke mere zaštite.

Minimalna dubina ukopavanja pri ukrštanju distributivnog gasovoda sa putevima i ulicama iznosi 1,0 m.

Ukrštanje distributivnog gasovoda sa saobra ajnicama vrši se polaganjem gasovoda u zaštitnu cev, odnosno kanal.

Polietilenske cevi ne mogu se polagati na temperaturi niŒoj od 0 °C.

Svi poloŒeni vodovi distributivnog gasovoda moraju biti geodetski snimljeni i ucrtani u katastar podzemnih vodova.

Za polaganje polietilenskih cevi distributivne gasovodne mreŒe koristi se „Pravilnik o tehni kim normativima za projektovanje i polaganje distributivnog gasovoda od polietilenskih cevi za radni pritisak do 4 bar“, („Sl. list SRJ“, br. 20/92).

Pravila gra enja za telekomunikacione objekte

Fiksna telefonija

Svi planirani TT kablovi se polaŒu u profilima saobra ajnih površina prema regulacionim elementima datim na grafi kom prilogu.

TT mreŒu graditi u kablovskoj kanalizaciji ili direktnim polaganjem u zemlju.

Na prelazu ispod kolovoza saobra ajnica kao i na svim onim mestima gde se o ekuju ve a mehani ka naprezanja tla kablovi se polaŒu kroz kablovsku kanalizaciju (zaŒtitnu cev).

Pri ukrŒtanju sa saobra ajnicom ugao ukrŒtanja treba da bude Œto bliŒe 90⁰ i ne manje od 30⁰.

Dozvoljeno je paralelno vo enje energetskog i telekomunikacionog kabla na me usobnom razmaku od najmanje (JUS N. C0. 101) 0,5m za kablove 1 kV i 10 kV.

UkrŒtanje energetskog i telekomunikacionog kabla vrŒi se na razmaku od najmanje 0,5m. Ugao ukrŒtanja treba da bude najmanje 30⁰, po mogu nosti Œto bliŒe 90⁰. Energetski kabl, se po pravilu, postavlja ispod telekomunikacionog kabla.

Ukoliko ne mogu da se postignu zahtevani razmaci na tim mestima se energetski kabl provla i kroz zaŒtitnu cev, ali i tada razmak ne sme da bude manji od 0,3m.

Dubina polaganja kablova ne sme biti manja od 0,80 m.

Dozvoljeno je paralelno vo enje telekomunikacionog kabla i vodovodnih cevi na me usobnom razmaku od najmanje 0,6 m.

UkrŒtanje telekomunikacionog kabla i vodovodne cevi vrŒi se na razmaku od najmanje 0,5m. Ugao ukrŒtanja treba da bude Œto bliŒe 90⁰ a najmanje 30⁰.

Dozvoljeno je paralelno vo enje telekomunikacionog kabla i fekalne kanalizacije na me usobnom razmaku od najmanje 0,5 m.

UkrŒtanje telekomunikacionog kabla i cevovoda fekalne kanalizacije vrŒi se na razmaku od najmanje 0,5m. Ugao ukrŒtanja treba da bude Œto bliŒe 90⁰ a najmanje 30⁰.

Dozvoljeno je paralelno vo enje telekomunikacionog kabla i gasovoda na me usobnom razmaku od najmanje 0,4 m.

Od regulacione linije zgrada telekomunikacioni kabl se vodi paralelno na rastojanju od najmanje 0,5m.

2.3. SPROVO ENJE PLANA

Sprovo enjem Plana se obezbe uje ure enje prostora i izgradnja objekata u planskom obuhvatu na osnovu planskih reŒenja i pravila, kao i Zakona o planiranju i izgradnji. O sprovo enju Plana stara se opŒtina PreŒevo, kroz izdavanje lokacijske i gra evinske dozvole, ure enje i opremanje prostora, a preko svojih organa i javnih preduze a.

U skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji, sprovo enje Plana e se vrŒiti:

- direktno na osnovu pravila ure enja i pravila gra enja datih ovim Planom, koji predstavljaju osnov za izdavanje lokacijske dozvole.
- urbanisti ko-tehni kim dokumentima (projektima parcelacije i/ili preparcelacije), pod uslovima utvr enim u pravilima ure enja i gra enja ovog planskog dokumenta.

Plan nije opredelio lokacije i zone za koje se obavezno izra uje urbanisti ki projekat, jer je lokacijske dozvole za izgradnju u planskom obuhvatu mogu e izdavati u svemu prema prethodnom stavu.

Sprovo enje Plana mogu e je vrŒiti direktno, ukoliko je odre ena lokacija ure ena i regulisana, tj. ima obezbe en minimalni stepen komunalne opremljenosti definisan ovim Planom.

Nakon donoŒenja Plana, sva izgradnja u planskom obuhvatu vrŒi se isklju ivo u skladu sa Planom. Izgradnji objekata moŒe se pristupiti tek po prethodno pribavljenoj gra evinskoj dozvoli, koju izdaje nadleŒni opŒtinski organ, osim za izgradnju objekata navedenih u lanu 133. Zakona o planiranju i izgradnji, za koje odobrenje za izgradnju izdaje nadleŒno ministarstvo za poslove gra evinarstva.

Prilikom izgradnje saobra ajne i komunalne infrastrukturne mreŒe, mogu a su manja odstupanja zbog uskla ivanja elemenata tehni kog reŒenja

postoje ih i planiranih objekata infrastrukture, konfiguracije terena, rešavanja imovinsko-pravnih odnosa i sl.

Na grafi kom prilogu br. 5. "Plan podele zemljišta na javne i ostale namene", date su površine zemljišta javne namene koje se ure uju prema pravilima ovog Plana za odgovaraju e javne namene, kao i površine zemljišta ostale namene koje se ure uju i izgra uju prema odgovaraju im pravilima gra enja, uz izradu potrebnih urbanisti ko-tehni kih dokumenata, na na in propisan važe im Zakonom o planiranju i izgradnji.

Dinamika razvoja planskog podru ja utvr uje se na osnovu srednjoro nih i godišnjih planova lokalne samouprave, i programa ure enja prostora i zemljišta. Ovom dinamikom utvr uju se i prioriteti u realizaciji pojedina nih urbanisti kih celina.

Sprovo enje Plana obuhvata i:

- trajno pra enje problema zaštite, ure enja i razvoja planskog podru ja i redovno izveštavanje lokalne samouprave.
- definisanje razvojnih projekata radi konkurisanja kod doma ih i evropskih fondova.
- pokretanje inicijative za izmenu i dopunu Plana, prema potrebi.

3

IZVEŠTAJ O STRATEŠKOJ PROCENI UTICAJA PDR \DELA INDUSTRIJSKE ZONE UKARKA, OPŠTINA PREŠEVO\ NA ŽIVOTNU SREDINU

1.0. UVOD

Strateška procena uticaja na životnu sredinu SEA (Strategic Environmental Assessment) je oblik procene životne sredine EA primenjene u planovima, politikama i programima. Koristi se slede a definicija SEA: "SEA je sistemati an proces ocenjivanja posledica predloženih politika, planskih ili programskih inicijativa za životnu sredinu, sa ciljem da se te posledice u potpunosti obuhvate i pravilno rešavaju u najranijoj fazi odlu ivanja u istoj ravni sa socijalnim i ekonomskim faktorima."

Inicijative na koje se odnosi SEA su sektorski planovi za saobra aj, vode, šume, planovi koriš enja zemljišta, nacionalne ili me unarodne strategije razvoja i ugovora, uklju uju i programe strukturalnog prilago avanja. Ve ina prakti ara u oblasti SEA i EAI (Environment Impact Assesment – procena životne sredine, kod nas odoma en termin Procena uticaja), prave razliku izme u ova dva instrumenta, pri emu se najve om razlikom smatra to što je EIA zakonski instrument sa jasno definisanom procedurom, dok je SEA po prirodi više otvoren, konsultativan proces koji se ponavlja.

Kada je re o strateškoj proceni uticaja planskih rešenja na životnu sredinu, ona predstavlja instrument zaštite životne sredine. Naime, Narodna skupština Republike Srbije je donela Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu objavljen u Službenom glasniku RS broj 135/04 od 21.12.2004.godine i koji je stupio na snagu 28. decembra 2004.godine. Ovim zakonom, (lan 1.) ure eni su uslovi, na in i postupak vršenja strateške procene uticaja pojedinih planova i programa na životnu sredinu, radi obezbe ivanja zaštite životne sredine i unapre ivanja održivog razvoja integrisanjem osnovnih na ela zaštite životne sredine u postupak pripreme i usvajanja planova i programa.

Razmatranjem i uklju ivanjem bitnih aspekata životne sredine u pripremu i usvajanje odre enih planova i programa i utvr ivanjem uslova za o uvanje vrednosti prirodnih resursa i dobara, predela, biološke raznovrsnosti, biljnih i životinjskih vrsta i autohtonih ekosistema, odnosno racionalnim koriš enjem prirodnih resursa, doprinosi se ciljevima održivog razvoja.

Primenom strateške procene uticaja u planiranju, otvara se prostor za sagledavanje promena nastalih u prostoru i uvažavanje potreba predmetne sredine. Planiranje podrazumeva razvoj, a nova strategija održivog razvoja zahteva zaštitu životne sredine. Ako Procena uticaja nije bila u mogu nosti da usmerava razvoj usled njene ograni ene uloge u planiranju, primena Strateške procene bi trebalo da omogu i postavljanje jednog novog sistema vrednosti, uz uvažavanje saznanja o narušenom sistemu odre enog prostora.

Uvo enjem Strateške procene uticaja na životnu sredinu u proces prostornog i urbanisti kog planiranja, ona postaje nezaobilazan i potencijalno veoma efikasan instrument u sistemu upravljanja i zaštite životne sredine. Na osnovu strateške procene uticaja na životnu sredinu, sve planom predvi ene aktivnosti bi e podložne kriti kom razmatranju sa stanovišta uticaja na životnu sredinu, u postupku donošenja planova, nakon ega e se donositi odluka da li e se pristupiti donošenju planova i programa i pod kojim uslovima – ili e se odustati od istih.

Postupak procene mogu ih uticaja i izrda Strateške procene uticaja na životnu sredinu zasnovan je na:

- **na elu održivog razvoja** – razmatranjem i uklju ivanjem bitnih aspekata životne sredine u pripremu i usvajanje odre enih planova i programa i utvr ivanjem uslova za o uvanje prirodnih resursa i dobara, predela, biološke raznovrsnosti, odnosno racionalnim koriš enjem prirodnih resursa doprinosi se ciljevima održivog razvoja;
- **na elu integralnosti** – politika zaštite životne sredine koja se realizuje donošenjem planova i programa zasniva se na uklju ivanju uslova zaštite životne sredine, odnosno o uvanja i

održivog koriš enja biološke raznovrsnosti u odgovaraju e sektorske i me usektorske programe i planove;

- **na elu predostrožnosti** – svaka aktivnost mora biti sprovedena na na in da se spre e ili smanje negativni uticaji odre enih planova i programa na životnu sredinu pre njihovog usvajanja, obezbedi racionalno koriš enje prirodnih resursa i svede na minimum rizik po zdravlje ljudi, životnu sredinu i materijalna dobra;
- **na elu hijerarhije i koordinacije** – procena uticaja planova i programa vrši se na razli itim hijerarhijskim nivoima na kojima se donose planovi i programi. U postupku strateške procene uticaja obezbe uje se uzajamna koordinacija nadležnih i zainteresovanih organa u postupku davanja saglasnosti na stratešku procenu, kroz konsultacije, obaveštavanja i davanja mišljenja na plan ili program;
- **na elu javnosti** – u cilju informisanja javnosti o odre enim planovima i programima i njihovom mogu em uticaju na životnu sredinu, kao i u cilju obezbe enja pune otvorenosti postupka pripreme i donošenja ili usvajanja planova i programa, javnost mora, pre donošenja bilo kakve odluke, kao posle usvajanja plana i programa, imati pristup informacijama koje se odnose na te planove i programe ili njihove izmene.

U saglasnosti sa prethodnim opredeljenjima, kao i u saglasnosti sa zahtevima postoje e zakonske regulative (Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu „Sl. glasnik Republike Srbije“ br. 135/04 i Zakon o izmenama i dopunama Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu “Sl. glasnik Republike Srbije“ br. 88/10) i na osnovu Odluke o izradi Plana br. 350-95/2012, od 19.06.2012., koja je objavljena u Službenom glasniku grada Leskovca br. 19/2012. i Odluke o izradi Strateške procene uticaja Plana detaljne regulacije "za deo industrijske zone " ukarka" u KO ukarka, opština Preševo" na životnu sredinu (br. 350-91/2012, od 13.06.2012.), ovo istraživanje je ura eno kao Strateška procena uticaja na životnu sredinu Plana detaljne regulacije "Dela industrijske zone ukarka", opština Preševo, uz definisanje mogu ih uticaja i utvr ivanje potrebnih mera zaštite, kako bi se u toku redovnih aktivnosti i u slu ajevima mogu ih akcidenata spre ile negativne posledice na životnu sredinu.

1.1. METODOLOGIJA IZRADE STRATEŠKE PROCENE

Osnovni metodološki pristup i sadržaj Izveštaja Strateške procene uticaja na životnu sredinu, definisani su Zakonom o strateškoj proceni uticaja na

životnu sredinu (Sl. glasnik RS br. 135/04 i 88/10). Procena stanja životne sredine za podru je plana, predstavljena je procenom postoje eg stanja i sagledavanjem planskih rešenja na osnovu koga su date ekološke smernice za realizaciju plana.

Primenjena metodologija istraživanja problematike zaštite životne sredine predstavlja, po svojoj hijerarhijskoj ure enosti i sadržaju, verifikovan na in dolaženja do dokumentovanih podataka i stvaranja osnova za izbor optimalnog rešenja sa krajnjim ciljem ostvarenja principa održivog razvoja.

Opšti metodološki koncept je:

- prikupljanje informacija i podataka o prostoru, potencijalnim i evidentiranim izvorima zaga ivanja, stanju prirodnih vrednosti, stanju i kvalitetu voda, zemljišta, vazduha, klimatskih i mikroklimatskih karakteristika, biljnog i životinjskog sveta, staništa i biodiverziteta, zaštiti enih prirodnih i kulturnih dobara, kao i stanovništva, infrastrukturnih sistema i ostalih stvorenih vrednosti;
- uspostavljanje osnovnih analiza, "nultog stanja" kao uslova i polazne osnove za analizu evidentiranih i procenu mogu ih zna ajnih promena;
- definisanje osnovnih i pojedina nih ciljeva strateške procene;
- vrednovanje postoje eg stanja kao i procene zna ajnih uticaja planiranih namena, u odnosu na ciljeve strateške procene, sa merama zaštite;
- procena i pore enje varijantnih rešenja, ukoliko ih ima;
- sinteza i integracija odredbi u postupak planiranja;
- monitoring životne sredine, kao neophodna mera kontrole.

Specifi nosti konkretnih uslova koji se odnose na ovo istraživanje ogleđaju se u injenicama da se ono radi kao Strateška procena uticaja na životnu sredinu. na osnovu takvog sveobuhvatnog sagledavanja, definišu se mere kojima se ostvaruje kontrola uticaja, odnosno oni se svode u ekološki prihvatljive granice. U smislu navedenih injenica primenjena metodologija istraživanja problematike zaštite životne sredine, po svojoj hijerarhijskoj ure enosti i sadržaju, verifikovan na in dolaženja do dokumentovanih podataka i stvaranja osnova za izbor optimalnog rešenja sa krajnjim ciljem ostvarenja principa održivog razvoja.

Strateška procena uticaja je ure ena iz nekoliko faza:

- primena važe e zakonske regulative,
- polazni programski elementi (sadržaj i cilj plana i programa),
- postoje e stanje životne sredine,

- sagledavanje zahteva ekonomskog razvoja,
- procena mogu ih uticaja,
- predlaganje mera zaštite i unapre enja životne sredine,
- monitoring.

S obzirom da je kroz analizu ustanovljeno da postoje odre eni rizici u smislu uticaja na životnu sredinu, jedan deo istraživanja vezan je za konkretne indikatore i izbor indikatora. Iz osnovne matrice mogu ih uticaja detaljno se analiziraju oni za koje je dokazano da u konkretnim prostornim uslovima odre uju me usobni odnos predmetnog plana i životne sredine.

Na osnovu verifikovanih pokazatelja, ura ena je procena mogu ih uticaja planskih rešenja i istraživane su mogu nosti zaštite i unapre enja životne sredine i predložene odgovaraju e mere za koje postoji opravdanost u smislu racionalnog smanjenja negativnih uticaja na životnu sredinu.

Utvr ivanje kriterijuma mogu ih zna ajnih uticaja, pojedina nih i povezanih, vršeni su na osnovu dostupnih informacija, uvidom u postoje u dokumentaciju (prostorno – plansku, urbanisti ku i studijsku). Definisane su ekološke smernice za sprovo enje Plana i realizaciju, odnosno za utvr ivanje ekološke valorizacije prostora na ekološki održiv i prihvatljiv na in.

1.1.1. Opšta metodologija

Predlaže se model vrednovanja uticaja izveden na osnovu metodologije britanskog ministarstva za životnu sredinu (Rapid Urban Environmental Assessment).

Zna aj uticaja procenjuje se u odnosu na veli inu (intenzitet) uticaja i prostorne razmere na kojima se može ostvariti uticaj. Uticaji, odnosno efekti planskih rešenja, prema intenzitetu promena, se ocenjuju brojevima od -3 do +3, gde se znak minus odnosi na negativne, a znak + na pozitivne promene, kako je prikazano u Tabeli br.1. U Tabeli br.2 prikazani su kriterijumi za vrednovanje prostornih razmera mogu ih uticaja. Uporednim ocenjivanjem postoje eg i planiranog stanja uo avaju se karakteristike planiranih aktivnosti (Stojanovi B., 2004).

Dodatni kriterijumi mogu se izvesti prema karakteru uticaja, odnosno posledica. U tom smislu mogu se definisati razli iti uticaji/efekti: kratkotrajni, dugotrajni, reverzibilni i ireverzibilni efekti.

Tabela br 1. Kriterijumi za ocenjivanje veli ine uticaja

veli ina uticaja	oznaka	opis
Kriti an	-3	Jak negativan uticaj

veli ina uticaja	oznaka	opis
Ve i	-2	Ve i negativan uticaj
Manji	-1	Manji negativan uticaj
Nejasan uticaj	0	Nema podataka ili nije prime eno
Pozitivan	+1	Manji pozitivan uticaj
Povoljan	+2	Ve i pozitivan uticaj
Vrlo povoljan	+3	Jak pozitivan uticaj

Verovatno a da e se neki procenjeni uticaji dogoditi u stvarnosti tako e predstavlja važan kriterijum za donošenje odluka u toku izrade plana. Verovatno a uticaja odre uje se prema slede oj skali procenjenih efekata:

- 1) procenjeni efekti izvesni,
- 2) verovatni,
- 3) manje verovatni,
- 4) isklju eni.

Tabela br 2. Kriterijumi za ocenjivanje razmera uticaja

zna aj uticaja	oznaka	mogu globalni uticaj
globalni	V	Mogu globalni uticaj
državni	IV	Mogu uticaj na nacionalnom nivou
regionalni	III	Mogu uticaj u okviru prostorne regije
opštinski	II	Mogu uticaj u prostoru opštine
lokalni	I	Mogu uticaj u zoni izvora

1.2. IZVORI PODATAKA O STANJU U PROSTORU, STANJU ŽIVOTNE SREDINE, KORIŠ ENA PROSTRONO PLANSKA, URBANISTI KA I DRUGA DOSTUPNA DOKUMENTACIJA

Za postupak procene uticaja u izradi Strateške procene uticaja (Izveštaja o Strateškoj proceni uticaja), koriš ena je dokumentacija, podaci i informacije iz slede ih izvora:

Prostorno-planska i urbanisti ka dokumentacija:

- Prostorni plan opštine Preševo («Sl. list Grada Leskovca», br.22/2010)
- Prostorni plan podru ja infrastrukturnog koridora Niš - granica Republike Makedonije, «Sl.glasnik RS» br.77/2002
- Koncepta plana detaljne regulacije “Dela industrijske zone ukarka», opština Preševo.

Od zna aja za izradu Plana su i slede a planska i razvojna dokumenta:

- Plan generalne regulacije naseljenog mesta Preševo (u izradi).
- Generalni urbanisti ki plan "Preševo 2020", "Službeni glasnik P injskog okruga" br. 15/2005.
- Regionalni prostorni plan opština Južnog Pomoravlja, "Službeni glasnik RS" br. 83/2010.
- Strategija dugoro nog ekonomskog razvoja juga Srbije - opštine Preševo, Bujanovac i Medve a, "Službeni glasnik RS" br. 21/2007.
- Lokalno ekonomska strategija opštine Preševo (2005-2015.).
- Strateški plan razvoja opštine Preševo (2011-2016.)

Usloji nadležnih institucija, organa i organizacija:

ED "JUGOISTOK", d.o.o. Niš, ED Vranje Žikice Jovanovi a - Španca br. 21, Vranje	br. 9589/2 od 31.08.2012.
"TELEKOM SRBIJA", Direkcija za tehniku, IJ Vranje Stefana Prvoven anog br. 136, Vranje	br. 5463-238027/1 od 21.08.2012.
JKP "MORAVICA" Maršala Tita br. 36, Preševo	uslovi nisu dostavljeni u zakonskom roku
JP "PUTEVI SRBIJE" Bulevar Kralja Aleksandra br. 282, Beograd	br. 953-11717/12-1 od 22.08.2012.
JP "ŽELEZNICE SRBIJE", Sektor za strategiju i razvoj Nemanjina br. 6, Beograd	uslovi nisu dostavljeni u zakonskom roku
MINISTARSTVO ODBRANE, Sektor za mat. resurse Uprava za infrastrukturu, Balkanska br. 53, Beograd	br.2639-5 od 08.10.2012.
MUP, Uprava za vanredne situacije, Odelj. u Vranju Ul. Partizanska 24, Vranje	07/13 br.217- 512/12 od 29.08.2012.
JP SKLONIŠTA Bul.Mihajla Pupina 117a, Novi Beograd	br. 42-172/12-1 od 15.08.2012.
ZAVOD ZA ZAŠTITU PRIRODE, RJ Niš Voždova br. 14, Niš	br. 020-280/2 od 27.08.2012.
ZAVOD ZA ZAŠTITU SPOMENIKA KULTURE Dobri ka br. 2, Niš	uslovi nisu dostavljeni u zakonskom roku
JVP "SRBIJA VODE", VPC "MORAVA" NIŠ Trg Kralja Aleksandra br.2, Niš	br.4414/2 od 24.09.2012.
REPUBLI KI HIDROMETEOROLOŠKI	br. 92-III-1- 64/2012

ZAVOD Kneza Višeslava br. 66, Beograd	od 22.08.2012.
--	----------------

2.0. POLAZNE OSNOVE STRATEŠKE PROCENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Povod za izradu Strateške procene uticaja na životnu sredinu je izrada Plana detaljne regulacije "Dela industrijske zone ukarka" opština Preševo

Odluku o izradi Strateške procene uticaja donosi organ nadležan za pripremu Plana, po prethodno pribavljenom mišljenju organa nadležnog za poslove zaštite životne sredine i drugih zainteresovanih organa i organizacija.

Nosilac izrade Strateške procene uticaja na životnu sredinu Plana detaljne regulacije "Dela industrijske zone ukarka" opština Preševo je JP Direkcija za urbanizam Kragujevac.

PRAVNI OSNOV za izradu Plana ine:

- Zakon o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS“, broj 72/2009, 81/2009-ispravka, 64/2010 - odluka US i 24/2011);
- Pravilnik o sadržini, na inu i postupku izrade planskih dokumenata („Sl. glasnik RS“, broj 31/2010, 69/2010 i 16/2011);
- Odluka o izradi PDR za deo industrijske zone „ ukarka“ u KO ukarka, opština Preševo (br. 350-95/2012, „Sl. glasnik grada Leskovca“ br. 19/2012).

PLANSKI OSNOV za izradu Plana je:

- Prostorni plan opštine Preševo, "Službeni list Grada Leskovca" br. 22/2010.
- Prostorni plan podru ja infrastrukturnog koridora Niš - granica Republike Makedonije, "Službeni glasnik RS" br. 77/2002.
- Koncept Plana detaljne regulacije za deo industrijske zone „ ukarka“ u KO ukarka, opština Preševo

Planirana industrijska zona nalazi se jugoisto no od naselja Preševo, i zauzima 13,3 ha u prostoru izme u državnog puta IB reda br.35 (M.25.2), postoje e magistralne pruge i koridora autoputa E-75 (državni put Ia reda br.1), na udaljenosti od oko 4 km od centra naselja Preševo (u KO ukarka). Teren je u blagom padu od severozapada ka jugoistoku (1%), na nadmorskoj visini od oko 450 mnv.

2.1. KRATAK PREGLED SADRŽAJA I CILJEVA PDR "DELA INDUSTRIJSKE ZONE UKARKA" OPŠTINA PREŠEVO

2.1.1. Sadržaj Plana detaljne regulacije "dela industrijske zone ukarka, opština Preševo"

TEKSTUALNI DEO

1. POLAZNE OSNOVE

- 1.1. UVOD
- 1.2. OPIS GRANICE PLANA I OBUHVAT GRA EVINSKOG PODRU JA
- 1.3. IZVOD IZ TEKSTUALNOG DELA USVOJENOG KONCEPTA PLANA

2. PLANSKI DEO

2.1. PRAVILA URE ENJA

- 2.1.1. PODELA PROSTORA NA KARAKTERISTI NE CELINE I KONCEPCIJA NJIHOVOG URE ENJA
 - 2.1.2. DETALJNA NAMENA ZEMLJIŠTA
 - 2.1.3. USLOVI ZA URE ENJE I IZGRADNJU POVRŠINA I OBJEKATA JAVNE NAMENE
 - 2.1.4. USLOVI ZA URE ENJE, IZGRADNJU I PRIKLJU ENJE NA MREŽU SAOBRA AJNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE
 - 2.1.4.1. Saobra ajna infrastruktura
 - 2.1.4.2. Vodoprivredna infrastruktura
 - 2.1.4.3. Elektroenergetska infrastruktura
 - 2.1.4.4. Termoenergetska infrastruktura
 - 2.1.4.5. Telekomunikaciona infrastruktura
 - 2.1.5. STEPEN KOMUNALNE OPREMLJENOSTI, STANDARDI PRISTUPA NOSTI I MERE ENERGETSKE EFIKASNOSTI
 - 2.1.6. USLOVI I MERE ZAŠTITE PRIRODNOG I KULTURNOG NASLE A I ŽIVOTNE SREDINE
- 2.2. PRAVILA GRA ENJA
 - 2.3. SPROVO ENJE PLANA

GRAFI KI DEO

1. Katastarsko – topografski plan sa granicom obuhvata plana..... 1:1.000
2. Izvod iz Prostornog plana opštine Preševo 1:10.000
3. Postoje a namena površina..... 1:1.000
4. Planirana namena površina sa podelom na urbanisti . celine 1:1.000
5. Plan podele zemljišta na javne i ostale namene 1:1.000
6. Plan regulacije sa elementima parcelacije i nivelacije i gra evinskim linijama 1:1.000
7. Plan infrastrukture (sinhron plan) 1:1.000

DOKUMENTACIJA

2.1.2. Osnovni ciljevi Plana
Osnovni ciljevi ure enja i izgradnje prostora u obuhvatu Plana su:

- formiranje nove privredno-radne zone u razvojnom pojasu vezanom za koridor X, uz nesmetano funkcionisanje neposrednog okruženja;
- definisanje potrebnih površina za javne namene i infrastrukturno opremanje;
- osnivanje novih preduze a, plansko ure enje i organizovano upravljanje industrijskom zonom, uz afirmaciju položaja zone u razvojnom pojasu vezanom za koridor X;
- racionalno iskoriš avanje zemljišta i zaštita od neplanske izgradnje;
- adekvatna zaštita životne sredine, tako da ne budu ugroženi kvalitet voda, zemljišta i vazduha.

Predloženi koncept planskog rešenja je ura en na osnovu planske dokumentacije višeg reda, analize i ocene postoje eg stanja, analize prostornih mogu nosti i potencijala prostora, i uslova i preporuka nadležnih institucija.

2.2. PLAN DETALJNE REGULACIJE "DELA INDUSTRIJSKE ZONE UKARKA" OPŠTINA PREŠEVO

Planirana namene površina i funkcionalna organizacija prostora su definisani kroz režim koriš enja gra evinskog zemljišta, odnosno podelu na površine javne i ostale namene.

Površinama javne namene pripada deonica opštinskog puta Preševo- ukarka u obuhvatu plana, kao i trase prilaznih ulica kojima se sa opštinskog puta pristupa kompleksu, odnosno svakoj formiranoj parceli. Tako e, površinama javne namene pripadaju i pojas zaštitnog zelenila uz opštinski put (zelenilo

specijalnog karaktera), kao i prostor u okviru zaštitnog pružnog pojasa (planirana trasa železničke pruge E-85).

Površinama ostale namene pripadaju površine u funkciji industrijske zone, odnosno deo planskog obuhvata sa namenom privređivanja/poslovanja.

U industrijskoj zoni "ukarka" mogu i su svi oblici organizovanja privređivanja i poslovanja, kao što su:

- komercijalno-poslovni kompleksi - kompleksi različite veličine sa dominantnom komercijalnom namenom (veletrgovine, skladišta, distributivni centri, robno-transportni centri i sl.).
- proizvodni kompleksi - veći proizvodni pogoni, obično međusobno tehnološki povezani i namenjeni raznovrsnim privrednim delatnostima (građevinski pogoni i sl.).
- višefunkcionalni mešoviti proizvodno-komercijalni kompleksi.

Dozvoljene su sve grupe delatnosti osim onih koje ugrožavaju zdravlje ljudi i životnu sredinu, odnosno zemljište, vazduh i vodu (kao npr. crna i obojena metalurgija, hemijska industrija i dr.).

Predložene prostorne module (parcele) formirane na modularnoj mreži 12x12 odnosno 9x9 m, površine min 5000 m² (ukupno 24 parcela, kojima je obezbeđen direktan pristup sa javnog puta), mogu se modifikovati u okviru zadate modularne mreže, pod uslovom da se ova princip kontinuiteta planirane prostorne mreže.

Tabela br.3 Bilans planirane namene površina:

r.br.	PLANIRANA NAMENA POVRŠINA	Površina (ha)	Udeo (%)
POVRŠINE JAVNE NAMENE			
1.	Ulična mreža	1,77	11,1
2.	Zelenilo specijalnog karaktera	0,70	4,3
3.	Zaštitni pružni pojas	0,75	4,7
Σ	Ukupno površine javne namene	3,22	20,1
POVRŠINE OSTALE NAMENE			
1.	Industrijska zona "ukarka"	12,78	79,9
Σ	Ukupno površine ostale namene	12,78	79,9
UKUPNO OBUHVAT PDR		16,00	100

2.2.1. Podela područja Plana na urbanističke celine i zone

U okviru obuhvata Plana, u skladu sa postojećim stanjem (veličinom, karakteristikama i organizacijom prostora) i planiranom namenom (postavljenim konceptom), predlaže se prostorna

podela na šest urbanističkih celina, sa različitim uslovima uređenja i korišćenja:

CELINA 1 - ZONA ZAŠTITNOG POJASA PRUGE (cca 0.75 ha):

Prostor na severozapadnoj strani planskog obuhvata u kome je planirana trasa železničke pruge za velike brzine E-85 (varijantno rešenje) sa zaštitnim pružnim pojasom od 50m sa svake strane pruge (raunaju i od ose krajnjeg koloseka), a u kome je zabranjena izgradnja objekata u funkciji industrijske zone.

CELINA 2 - ZONA PRIVREĐIVANJA/ POSLOVANJA (cca 1.82 ha):

Obuhvata severozapadnu stranu planskog obuhvata (izmeću celina 1 i 3). Na ovom prostoru formira se industrijska zona (zona poslovanja/privređivanja) sa predloženim prostornim modulima u okviru modularne mreže 12x12 m i na parcelama od min 5000 m² (ukupno 3). Takođe, formira se prilazna ulica, kojom se sa opštinskog puta Preševo-ukarka pristupa ovom delu kompleksa, na taj način da se svakoj formiranoj parceli obezbedi pristup sa javnog puta.

CELINA 3 - ZONA ZELENILA SPECIJALNOG KARAKTERA (cca 1.09 ha):

Prostor sa zapadne strane planskog obuhvata u kome se formira pojas zaštitnog zelenila (zelenilo specijalnog karaktera), u skladu sa postojećim korišćenjem zemljišta (poljoprivredno zemljište).

CELINA 4 - ZONA PRIVREĐIVANJA/ POSLOVANJA (cca 3.04 ha):

Obuhvata severoistočnu stranu planskog obuhvata. Na ovom prostoru formira se industrijska zona (zona poslovanja/privređivanja) sa predloženim prostornim modulima u okviru modularne mreže 12x12 m i na parcelama od min 5000 m² (ukupno 5). Takođe, formira se prilazna ulica između celina 4 i 5, kojom se sa opštinskog puta Preševo-ukarka pristupa ovom delu kompleksa, na taj način da se svakoj formiranoj parceli obezbedi pristup sa javnog puta.

CELINA 5 - ZONA PRIVREĐIVANJA/ POSLOVANJA (cca 5.67 ha):

Obuhvata centralni deo planskog obuhvata. Na ovom prostoru formira se industrijska zona (zona poslovanja/privređivanja) sa predloženim prostornim modulima u okviru modularne mreže 12x12 m i na parcelama od min 5000 m² (ukupno 10). Takođe, formiraju se prilazne ulice između celina 4 i 5, odnosno celina 5 i 6 (ova ulica postoji, sa užim profilom od potrebnog), kojima se sa opštinskog puta Preševo-ukarka pristupa ovom delu kompleksa, na taj način da se svakoj formiranoj parceli obezbedi pristup sa javnog puta.

**CELINA 6 - ZONA PRIVRE IVANJA/
POSLOVANJA (cca 3.63 ha):**

Obuhvata južnu stranu planskog obuhvata. Na ovom prostoru formira se industrijska zona (zona poslovanja/privre ivanja) sa predloženim prostornim modulima u okviru modularne mreže 9x9 m i na parcelama od min 5000 m² (ukupno 6). Tako e, formira se prilazna ulica sa južne strane kompleksa, kojom se (kao i sa ulice izme u celina 5 i 6) pristupa ovom delu kompleksa sa opštinskog puta Preševo-ukarka, na taj na in da se svakoj formiranoj parceli obezbedi pristup sa javnog puta.

**2.2.2. Planirane trase, koridori i regulacije
saobra ajnica**

U obuhvatu Plana prioritet je odvijanje saobra aja na opštinskom putu Preševo- ukarka, a s tim u vezi, koncepcijom planskog rešenja definisana je gra evinska parcela predmetnog opštinskog puta, koja obuhvata izvedeno stanje i zemljište potrebno za perspektivno proširenje popre nog profila i delimi nu izmenu trase u cilju bezbednog priklju ka puta na planiranu obilaznu saobra ajnicu severno od planskog obuhvata (koja povezuje kompleks sa državnim putem IB reda br.35 i ostvaruje denivelisano ukrštanje sa magistralnom prugom), a nakon izrade odgovaraju e tehni ke dokumentacije.

Opštinski put u uli noj mreži gradskog naselja Preševo (prema planskim rešenjima Plana generalne regulacije ovog naselja, na koji se neposredno naslanja obuhvat predmetnog Plana detaljne regulacije) predstavlja sabirnu saobra ajnicu. Sabirne saobra ajnice predstavljaju ja e sabirnice na posmatranom podru ju, koje objedinjuju pristupne ulice i povezuju ih sa primarnom uli om mrežom.

Saobra ajni priklju ci kao i primenjeni radijusi zakrivljenosti su adekvatni za merodavna vozila, pa se isklju ivanje i uklju ivanje vozila iz kompleksa na opštinski put može odvijati pod povoljnim saobra ajnim uslovima. Kao merodavno vozilo je uzeto teretno vozilo (TV), saglasno važe em Pravilniku o uslovima koje sa aspekta bezbednosti saobra aja moraju da ispunjavaju putni objekti i drugi elementi javnog puta.

Prostornim planom Republike Srbije i Prostornim planom podru ja infrastrukturnog koridora Niš - granica Republike Makedonije, planirana je pruga za velike brzine (deonica pruge E-85 od Bujanovca do granice Republike Makedonije, sa dve varijante). Položaj koridora pruge za velike brzine dat je orijentaciono, dok e kona ni položaj koridora biti definisan odgovaraju om tehni kom dokumentacijom (na nivou generalnog projekta). Dato rešenje definisano je u odnosu na postoje u jednokolose nu prugu, a u obuhvatu predmetnog Plana je varijantno rešenje gde se koridor pruža duž postoje e magistralne pruge (uz manje izmene trase) i prolazi kroz naselja, sa postoje om stanicom

"Preševo" koja e postati glavna stanica za me unarodni i doma i saobra aj.

Trasa planirane pruge u obuhvatu Plana se koridorski štiti prema važe em Zakonu o železnici i Zakonu o bezbednosti u železni kom saobraaju. S tim u vezi, u zaštitnom pružnom pojasu bliže od 50m (ra unaju i od ose krajnjeg koloseka), ne mogu se graditi industrijske zgrade, postrojenja i sli ni objekti.

Prostornim planom podru ja infrastrukturnog koridora Niš - granica Republike Makedonije, rezervisan je prostor za potencijalni koridor plovnog puta Dunav-Egejsko more (za period posle planskog horizonta), koji je u neposrednoj blizini planskog obuhvata.

**2.2.3. Regulacija mreže infarstrukture
Snaždevanje vodom**

Kompleks preseca vodovodna linija. Na celoj dužini kroz kompleks vodovodna linija e se izmestiti i uvesti u saobra ajnicu. Na ovu liniju veza e se planirane vodovodne linije, sa kojih e se snabdevati budu i potroša i. Ukupno treba izgraditi oko 1300 m vodovodnih linija.

Odvo enje sanitarnih otpadnih voda

U kompleksu ne postoji izgra ena fekalna kanalizacija. Sanitarne otpadne vode iz planiranih objekata odveš e se preko planirane fekalne kanalizacije do planiranog postrojenja za pre iš avanje otpadnih voda, koje e se locirati na levoj obali Trnavske reke. U okviru kompleksa ukupno treba izgraditi oko 1200 m fekalne kanalizacije.

Odvo enje atmosferskih otpadnih voda

U kompleksu i okolini ne postoji izgra ena kišna kanalizacija. Odvo enje atmosferskih voda iz kompleksa vrši e se putem planirane kišne kanalizacije koja e se uvesti u Trnavsku reku. U okviru kompleksa ukupno treba izgraditi oko 1050 m kišne kanalizacije.

Termoenergetska infrastruktura

U obuhvatu plana detaljne regulacije planirana je izgradnja distributivne gasovodne mreže od polietilenskih cevi, radnog pritiska do 4 bar, iz pravca centra grada. Na taj na in bi bile zadovoljene potrebe grejanja i tehnoloških procesa u planiranim objektima.

Do izgradnje gasovodne mreže planirati izgradnju individualnih kotlarnica koje bi kao energent koristile mazut ili te ni naftni gas, i koje bi nakon sprovedene gasifikacije mogle da budu modifikovane tako da kao energent da koriste prirodni gas.

Elektroenergetska infrastruktura

Za napajanje javne potrošnje kao i gradilišnih ormara tokom izgradnje objekata potrebno je izgraditi jednu

trafostanicu 10/0,4kV, kapaciteta 2x1000 kVA. Pored ove, planira se izgradnja još dve trafostanice 10/0,4kV za potrebe napajanja potroša a u zahvatu plana. Ukoliko se u toku realizacije plana javi potreba za ve om koli inom elektri ne energije, nove trafostanice graditi u okviru objekata (ili na parceli objekata) koji iskažu takve potrebe.

Za potrebe napajanja trafostanica 10/0,4kV u okviru industrijske zone, potrebno je položiti 10kV elektroenergetske kablove od trafostanice 110/10 kV "Preševo" do prve planirane trafostanice 10/0,4kV, a kasnije i do ostalih u kompleksu, u skladu sa potrebama, dinamikom izgradnje objekata i uslovima nadležne elektro-distribucije. Postoje i dalekovod 10kV u zahvatu plana potrebno je kablirati u skladu sa uslovima nadležne elektrodistribucije.

Priklju ak objekata na elektroenergetsku mrežu izvesti podzemno odgovaraju im niskonaponskim kablovima u svemu prema tehni kim uslovima dobijenim od nadležne elektrodistribucije.

Za nove saobra ajnice i peša ke staze izvesti instalaciju javnog osvetljenja uz upotrebu savremenih i efikasnih svetiljki i izvora svetlosti.

TELEKOMUNIKACIONA INFRASTRUKTURA

Za sve potroša e u zahvatu plana obezbediti dovoljan broj priklju aka, kao i savremene širokopojasne usluge.

Postoje e telekomunikacione kablove u zahvatu plana potrebno je izmestiti na nove trase u trotoarima planiranih saobra ajnica, u skladu sa grafi kim prilogom.

U skladu sa iskazanim potrebama pretplatnika, razvojem telekomunikacionih usluga i planovima operatera, planiranim trasama mogu se položiti i opti ki kablovi od "ATC Železni ka stanica - Preševo" ili nekog drugog komutacionog centra u blizini.

Obavezno se obratiti "Telekomu Srbija" za saglasnost, uslove izmeštanja kablova, ozna avanje trasa postoje ih kablova na terenu i uslove priklju enja objekata.

2.3. VEZA SA PLANOVIMA VIŠEG REDA

U sistemu hijerarhije planova, predmetni Plan detaljne regulacije podržava planska rešenja slede ih planova višeg reda.

Prostorni plan opštine Preševo, „Sl. glasnik grada Leskovca" br. 22/2010:

Planirana namena u obuhvatu prostora Plana, prema referalnoj karti 1 jeste:

- Razvojni pojas potencijalnih privredno-radnih zona.
- Gra evinsko podru je.
- Ostala poljoprivredna podru ja (Poljoprivredni dolinski rejon/ratarsko-povrtarski rejon).
- Magistralna pruga E-85 (planirana varijanta).

- Potencijalni koridor plovnog puta.

Lokacija pripada ekološkoj celini "Preševo" (E1), koja poseduje oslabljeni ekološki potencijal zbog urbanih pritisaka i dominacije izmenjene životne sredine. Ugroženi ekološki kapacitet (usled intenzivnog saobra aja, zona privre ivanja, koncentracije komunalnog otpada i otpadnih voda i dr.), se odražava kroz pojavu aerozaga enja, zaga enja zemljišta i voda. Održivi razvoj ove zone je mogu primenom savremenih standardizovanih tehnologija u svim oblicima privre ivanja, infrastrukturnim opremanjem, poštovanjem pozitivne zakonske regulative i direktiva EU. Održivo koriš enje i ure enje, zahteva primenu mera zaštite životne sredine u svim fazama razvoja i koriš enja, kako bi se izbegli nepovoljni uticaji na životnu sredinu.

U delu IV.3 "Privreda" su data obeležja prostorne organizacije privredno-radnih zona: povoljni prostori za formiranje privredno-radnih zona su u razvojnom pojasu vezanom za koridor X, koji se razvijaju u skladu sa režimima koriš enja i ure enja prostora u zonama zaštite koridora X (prema Prostornom planu podru ja infrastrukturnog koridora Niš-granica Republike Makedonije), a to su privredno-radne zone "Žujince", " ukarka" i "Mamince". Osnovni potencijali za dalji razvoj u oblasti privrede su povoljan geostrateški položaj koji pruža Koridor X; formiranje privredno-radnih zona; raspoloživa radna snaga; formiranje Slobodne zone koja e u velikoj meri olakšati i pospešiti poslove uvoza i izvoza gotovih proizvoda, repromaterijala i sirovina, poslove aktivnog i pasivnog oplemenjivanja i skladištenja robe; primene modela industrijskog parka. Da bi se uspešno rešili ovi strateški ekonomski ciljevi potrebno je obezbediti kvalitetna finansijska sredstva (kredite od me unarodnih institucija, Fonda za razvoj Republike Srbije i sl.); obezbediti plansku i projektnu dokumentaciju; efikasno rešavati imovinske odnose i razrešiti vlasni ki status, i dr.

U delu IV 5. "Zaštita prostora", predvi aju se mere zaštite za *Zone ugrožene životne sredine i lokacije visokog rizika*, koje se odnose na najugroženije (konfliktne) ta ke prostora i pojave (postoje e ili potencijalne), koje zahtevaju poseban tretman kroz procenu stanja i uslove zaštite, a gde pripadaju i *razvojni pojasi privredno radnih zona*. Uspostavljeni monitoring životne sredine potrebno je dogra ivati i usaglašavati shodno zakonskim propisima, a na osnovu rezultata monitoringa sprovoditi tehni ko-tehnološke mere za unapre enje stanja životne sredine.

U delu V "Opšta pravila gra enja i ure enja planskog podru ja", data su pravila za privredne delatnosti, odnosno proizvodne komplekse i komplekse posebne namene u privrednim zonama: proizvodni kompleksi su ve i proizvodni pogoni, obi no me usobno tehnološki povezani ili lokacije namenjene raznovrsnim privrednim aktivnostima

(gra evinski pogoni, skladišta, robno-transportni centri i dr.); kompleksi u privrednim zonama uglavnom su organizovani kao višefunkcionalni mešoviti proizvodno-komercijalni kompleksi u koje spadaju i kompleksi posebne namene. Dozvoljene su sve grupe delatnosti osim onih koje ugrožavaju ljude i životnu sredinu (zemljište, vazduh i vodu).

U delu VI "Opšta pravila za sprovođenje plana", predviđeno je sprovođenje Prostornog plana opštine Preševo izradom novih urbanističkih planova koji će se raditi na osnovu Prostornog plana opštine. Izrada ovih planova vršiće se za određene prostorne celine, a na osnovu pravila Prostornog plana. Izrada odговarajućih urbanističkih planova predviđena je i za područja potencijalnih privredno-radnih zona uz koridor X (ukarka, Žujince i Mamince).

U delu VII "Implementacija prostornog plana", kao prioritetne aktivnosti za realizaciju Prostornog plana opštine utvrđeno je i stvaranje institucionalnih i infrastrukturnih uslova za formiranje novih privredno-radnih zona u razvojnom pojasu vezanom za koridor X (prema modelu "Slobodna zona" ili "Industrijski park"), a posebno razmatranje opravdanosti i modela realizacije, i po etak realizacije privredno-radne zone "ukarka" (izrada studija opravdanosti, planske i tehničke dokumentacije, regulisanje imovinskih odnosa, infrastrukturno opremanje, uređenje i upravljanje privredno-radnom zonom, osnivanje preduzeća i t.d.).

Prostorni plan područja infrastrukturnog koridora Niš - granica Republike Makedonije, "Službeni glasnik RS" br. 77/2002:

Prostorni plan tretira prostor šireg infrastrukturnog koridora na kojem su utvrđeni sledeći postojeći i planirani magistralni infrastrukturni sistemi sa zaštitnim pojasima:

- autoput E-75 (M-1), sa pratećim objektima u funkciji puta i korisnika saobraćaja;
- alternativni putni pravac autoputa E-75 (državni put II reda R-214);
- planirana pruga za velike brzine E-85 (deo deonice od Bujanovca do granice Republike Makedonije, sa dve varijante) i postojeći a jednokolose na pruga;
- magistralni optički kabl;
- razvodni gasovod (deo deonice R.G 11-03, Vranje-granica Makedonije);
- dalekovodi 220 kV (postojeći) i 400 kV (planirani dalekovod Niš-Skoplje, izom se realizacijom obezbediti napajanje mreže 110 kV na distributivnom području);
- vodoprivredni objekti (objekti Gornje-južnomoravskog regionalnog sistema vodosnabdevanja, i Južnomoravskog sistema korišćenja, uređenja i zaštite rečnih voda);
- rezervisani prostor potencijalnog koridora plovnog puta Dunav-Egejsko more (za period posle planskog horizonta);

- isto noevropska biciklisti ka transferzala br. 11.

Prostornim planom je utvrđen plan veza infrastrukturnih sistema sa okruženjem kao i uticaj infrastrukturnog koridora na životnu sredinu, prirodna i nepokretna kulturna dobra. Utvrđene su i potrebne površine za planirane magistralne infrastrukturne sisteme u infrastrukturnom koridoru i to za trajno zauzimanje zemljišta za potrebe izgradnje/funkcionisanja i zaštitne pojase. Ustanovljeni su režimi korišćenja prostora i pravila za uređivanje zaštitnih pojasa infrastrukturnih sistema (neposrednog i šireg) i prostora posebne namene.

Položaj koridora pruge za velike brzine dat je orijentaciono, dok će konačni položaj koridora biti definisan odговarajućom tehničkom dokumentacijom (na nivou generalnog projekta). Dato rešenje definisano je u odnosu na postojeću u jednokolosenu prugu, uz dva varijantna rešenja:

- koridor će se pružati duž postojeće pruge i prolaziti kroz naselja, sa postojećom stanicom "Preševo", koja će postati glavna stanica za međunarodni i domaći saobraćaj.
- koridor će se udaljiti isto no od postojeće pruge i pružati duž koridora planiranog autoputa E-75, sa novom stanicom "Preševo" kod denivelisanog ukrštanja sa putem.

Prostornim planom područja infrastrukturnog koridora Niš - granica Republike Makedonije, su utvrđene **smernice za zaštitu životne sredine**, prirodnih i nepokretnih kulturnih dobara, i to:

- poštovanje propisanih režima zaštite izvorišta (podzemnih i površinskih) vodosnabdevanja i planiranje neophodnih mera zaštite voda i zemljišta od zagađivanja u normalnim i akcidentnim situacijama,
- tehničke mere zaštite u obliku zvučnih barijera u područjima sa izgrađenim stambenim, poslovnim ili privrednim objektima na kojima se određuje nivo buke od autoputa i pruge za velike brzine iznad propisanih granica njihove vrednosti,
- zaštita naselja od emisije zagađujućih materija od autoputa i pruge za velike brzine zaštitnim zelenim pojasima,
- zaštita prirodnih staništa retkih životinjskih vrsta, a posebno vlažnih (močvarnih) staništa duž Južne Morave,
- obezbeđenje podvožnjaka na autoputu i pruži za velike brzine za životinje (ekoloških koridora),
- uklopavanje trasa i objekata u pejzaž.

Od značaja za izradu Plana su i sledeća planska i razvojna dokumenta:

- Plan generalne regulacije naseljenog mesta Preševo (u izradi).

- Generalni urbanisti ki plan "Preševo 2020", "Službeni glasnik P injskog okruga" br. 15/2005.
- Regionalni prostorni plan opština Južnog Pomoravlja, "Službeni glasnik RS" br. 83/2010.
- Strategija dugoro nog ekonomskog razvoja juga Srbije - opštine Preševo, Bujanovac i Medve a, "Službeni glasnik RS" br. 21/2007.
- Lokalno ekonomska strategija opštine Preševo (2005-2015.).
- Strateški plan razvoja opštine Preševo (2011-2016.).

3.0. PREGLED POSTOJE EG STANJA I KVALITETA ŽIVOTNE SREDINE PLANSKOG PODRU JA

3.1. OCENA POSTOJE EG STANJA

Geografski položaj

Opština Preševo (površina oko 264 km²) zahvata prostor Preševske kotline i njenog planinskog oboda. Nalazi se na krajnjem jugu Srbije, na razvo u crnomorskog i egejskog sliva, u dolini reke Moravice, izme u zapadnih planina Skopske Crne Gore i isto nih obronaka planine Rujan, odnosno opština Bujanovac i Gnjilane, dok se na jugu grani i sa Republikom Makedonijom, tj. otvorena je prema Kumanovskoj kotlini. Preko njene teritorije prolaze najvažniji infrastrukturni koridori: železni ka pruga i putni pravac Beograd-Niš-Skoplje.

Reljef

Geomorfološka konfiguracija terena je povoljna, znatne površine su na manjim nadmorskim visinama, veoma je mala diseciranost reljefa i zna ajan deo terena je bez velikih nagiba.

Kotlina je podeljena na dva dela putem Beograd-Niš-Skoplje i rekom Moravicom. Kotlina je ispresecana jarugama i lokalnim vodotokovima. Teren je blago zatalasan. Obodni deo ima sve karakteristike planinskog reljefa, ispresecanog jarugama i koritima povremenih i stalnih vodotokova.

Viši delovi reljefa sastoje se od gnajseva, nikašista, filita, sa estim interkalacijama mermera. Teritorija je izdužena na oko 30 km, sa prose nom dužinom dna od 423 do 462 m, a posebnu specifi nost reljefa predstavlja tektonska depresija u kojoj je razvo e slivova Morave i Vardara.

Geološke karakteristike

Teren se odlikuje veoma razli itim litostratigrafskim sastavom i strukturnim osobinama. Kotlinski deo se sastoji od nevezanih, peskovito-glinovitih stena. Najviše su zastupljeni sedimenti kvartara: aluvijalni sedimenti, peskovite gline – re ni nanos, deluvijalne peskovite gline i proluvijalne peskovite gline i šljunkovi.

Aluvijalni sedimenti - obuhvataju širi prostor vezan za razvoj aluvijalnih ravni reka koje na datom

prostoru ine zna ajnu hidrografsku mrežu. Osnovna karakteristika sedimenata aluviona je prisustvo povodanjskih glina u ijoj podini su peskovi, peskoviti šljunkovi i šljunkovi u kojima je formirana stalna izdan podzemne vode pod blagim subarteriskim pritiskom. Visok nivo podzemne vode je osnovna karakteristika ovog dela terena, kao i povremeno zabarivanje terena zbog prisustva slabo vodopropusnih glina u pripovršinskom delu lokacije. Tereni aluviona su stabilni, zaravnjeni i seizmi ki razli iti u zavisnosti od same litološke gra e, sa podzemnom vodom koja je promenljivog nivoa u zavisnosti od hidrološkog doba.

Eluvijalni sedimenti – od raspadnutog površinskog materijala koji je taložen "in situ" i koji predstavlja produkt savremenih inženjersko-geoloških procesa. Vezan je za zaravnjene terene i znatno rasprostranjen na lokaciji Preševa. U litofacijalnom pogledu predstavljen je peskovito-glinovitim i šljunkovitim materijalom u osnovi, kao i humificiranim materijalom u površinskom delu. Sadrži retke nezaobljene do poluzaobljene komade pliocenih peš ara i bigrovitih kre njaka.

Deluvijalni sedimenti - jesu glinovite drobine konstatovane na odseku prema starijim geološkim facijama u zapadnom delu Preševa, nastale uzajamnim dejstvom padinskih procesa. Materijal je delimi no sortiran sa povremenim u eš em šljunka i nezaobljenog materijala. Direktno su zavisne od mati nog materijala od koga su nastale, u ovom slu aju od mermera i filitoidnih škriljaca. Debljine su promenljive od 4 do 7 m. Glinovite drobine ine srednje do slabo konsolidovano tlo, vrlo stišljivo, a u hidrogeološkom pogledu slabo do srednje vodopropusno.

Isto ni deo opštine sastoji se uglavnom iz škriljavih sitno do srednjeznih stena. Uglavnom su zastupljeni migmatiti i gnajsevi, re e mikašisti. Na dva lokaliteta javljaju se trahi bazaliti i mermeri. U zapadnom delu, od škriljavog kompleksa, prevla uju migmatiti, filiti, amfiboliti i gnajsevi. Zastupljen je mermer, manje kre njak. U jugozapadnom delu opštine zastupljen je serpentinit.

Pedološke karakteristike

Niži delovi su sa aluvijalnim nanosima i sme epodzolastim zemljištem.

Aluvijalno zemljište predstavlja jako produktivno zemljište na kome je mogu najintenzivniji oblik poljoprivredne proizvodnje. Delovi na ve im visinama sastoje se od grajsera, filita i estim interkalacijama mermera.

Sme epodzolasto zemljište karakteriše mala biološka aktivnost podzola koju održava prisustvo sirovog humusa sa malim sadržajem azota što uti e na malu produkciju sposobnost.

Erozioni procesi

Pojava i razvoj erozionih procesa predstavljaju jedan od osnovnih uzroka degradacije zemljišta, odnosno pogoršanja njegovog kvaliteta (boniteta). Erozijski faktori kao što su: reljef, klima, stanje vegetacije, osobine zemljišta, hidrografija, na in iskorišćavanje zemljišta, odsustvo zaštitnih mera, raspored seoskih puteva u brdovitom delu terena i drugi. Nekontrolisano korišćenje šuma na području opštine Preševo izazvalo je značajne poremećaje u životnoj sredini, pa je preko 75% teritorije Opštine zahvaćeno erozijom.

Seizmološke karakteristike

Na Privremenoj seizmološkoj karti SFRJ (1982. god.) koja prikazuje maksimalno dogođene intenzitete zemljotresa za period do 1982. godine, Preševo se nalazi u zoni 8 MCS° skale. Na seizmološkoj karti publikovanoj 1987. god. za povratne periode 50, 100, 200, 500, 1000 i 10000 godina, koja prikazuje ekvivalentni maksimalni intenzitet zemljotresa, sa verovatnošću pojave 63%, područje je Preševo se nalazi:

NA oleati za povratni period (godina)	u zoni intenziteta msk-64
50	7°
100	7°
200	8°
500	8°
1000	8°
10000	9°

Događeni maksimalni seizmički intenzitet na području Preševo bio je 8° MSK-64 kao manifestacija zemljotresa Gnjilane. Žarišta koja određuju nivo seizmičke ugroženosti na području Preševo su Gnjilane, Žegra i Vitina.

Klimatske karakteristike

Klimatski uslovi karakterišu sušno podneblje i kratko trajanje snežnog pokrivača. Od velikog značaja je otvorenost ka jugu preko doline Vardara, kojom prodiru uticaji Egejskog mora.

Klima u regionu grada Preševa je kontinentalna sa srednjom prosečnom temperaturom, u periodu vegetacije od 01.04. do 15.09., od 10,4 do 22,8 °C. Zimski meseci su dosta topli sa minimalnom temperaturom za mesec januar od -0,3, a što znači da je temperatura i u zimskim mesecima relativno visoka.

Srednja godišnja temperatura vazduha u Preševu je 10,5⁰ C. Najtopliji mesec je jul, a najhladniji je decembar.

Prosečna vlažnost vazduha je 74,7%. Najvlažniji mesec je decembar sa 85,0%, a najmanja vlažnost je u avgustu (64,0%).

Najveća oblačnost je u januaru (8,3%), a najmanja je u avgustu (3,4%). U toku godine dužina osunčavanja iznosi 1956,2 asova. Najviše sunanih sati ima avgust (297,8 asova), a najmanje januar (52,4 asa).

U Preševu godišnje padne oko 730 mm padavina. Najviše padavina je u septembru (134 mm), a najmanje u junu (29 mm). U estanost dana sa snegom je 53 u toku godine, od čega ih je najviše u decembru.

Prema podacima meteorološke stanice u Bujanovcu, najčešće duvaju južni i istočni vetar, a najređe severoistočni, odnosno jugoistočni vetar. Južni vetar je zastupljen sa 228%, istočni sa 81%, severoistočni sa 19% i jugoistočni sa 26%.

Hidrografske i hidrološke karakteristike

Teritorija opštine Preševo nalazi se na razvoju crnomorskog i egejskog sliva. Najznačajniji tok je reka Moravica, desna pritoka Južne Morave. Njene značajnije pritoke su: Preševska (Kurbalijska) reka, Reljanska reka, Rajinska i Trnavska reka.

Vodotokovi u zapadnom delu, Meanica i Toponica sa pritokama, i južnom delu opštine, reka Banjka sa pritokama, pripadaju egejskom slivu.

Prosečan specifični oticaj sa teritorije opštine se kreće do 8 l/s/km², i to u jugozapadnom i zapadnom delu opštine, dok je u ostalim delovima opštine ispod 5 l/s/km², pa se može reći da su vodni resursi relativno skromni.

Osnovne karakteristike svih vodotokova su nestalnost, periodičnost i bujični karakter.

Kod sela Oraovica i Buštranje urađene su mini-akumulacije, koje su predviđene za navodnjavanje. U blizini sela Žujince su urađene dve mikroakumulacije koje se ne koriste.

Preševska (Kurbalijska) reka ima površinu sliva od oko 9 km², protiče kroz grad Preševo i uliva se u reku Moravicu kod sela Žujince. Dužina toka reke je oko 13 km. Protok vode po ocenama strujnjaka iznosi oko 20-30 l/s.

Reka Rajinska ima slivno područje do oko 9,2 km². Izvori se nalaze u selu Gare. Sama reka je sačinjena od dve pritoke i to: Rajinske reke i reke Rvena voda. Ukupna dužina toka od izvora do uliva u reku Moravicu iznosi oko 8 km. Protok vode ocenjen je na oko 4 l/s, dok se srednjegodišnji protok ocenjuje na oko 20 l/s.

Reljanska reka nalazi se na desnoj strani autoputa. Ima ukupnu dužinu 7,5 km od izvora Dedovi a do ulivanja u Moravicu.

3.1.1. Karakteristike pejzaža

Obuhvat Plana karakteriše:

- neizgrađeno zemljište,
- ravan teren,

- blizina autoputa E-75 (koridor X) i magistralne pruge E-85.

3.1.2. Pregled zaštite prirodnih i kulturnih dobara

Uvidom u dokumentaciju Zavoda za zaštitu prirode Srbije i Registar zaštite prirodnih dobara, utvrđeno je da u obuhvatu Plana nema evidentiranih ni proglašanih prirodnih dobara, odnosno da obuhvaćena površina ne pripada nekom prirodnom dobru.

Uvidom u dokumentaciju nadležnog Zavoda za zaštitu spomenika kulture i plansku dokumentaciju višeg reda, utvrđeno je da u obuhvatu Plana nema spomenika kulture ni arheoloških nalazišta, kao ni valorizovanih objekata graditeljskog nasleđa, odnosno da obuhvaćena površina ne pripada nekoj prostornoj kulturno-istorijskoj celini ili znamenitom mestu.

3.1.3. Demografske karakteristike

Na teritoriji opštine Preševo, 1991. godine je popisano 6419 domaćinstava, pri čemu je prosečna veličina domaćinstava iznosila 5,7 članova. Prema Popisu 2002. godine broj domaćinstava se povećao za 1567 u odnosu na 1991. godinu, (7986 domaćinstava), ali se prosečna veličina domaćinstava smanjila na 4,4 člana.

Tabela br.4: Rezime baznog perioda

1. Demografski pokazatelji	
Ukupan broj stanovnika po popisu 1991. g.	36.459
Ukupan broj stanovnika po popisu 2002. g.	34.904
Ukupan porast – indeks br. stan. 02/91	95,7
Prir.priraštaj - 2007. na nivou opštine	9,8‰
2. Indikatori demografske starosti	
Prosečna starost stanovništva	29,3 godine
Mladi do 20 godina	14.263 (41%)
Mladi od 40 godina	24.306 (70%)
Stariji od 60 godina	3.860 (11%)
Indeks starenja	0,18
Stadijum demografske starosti	III demografska zrelost
3. Ekonomska struktura stanovništva	
Izdržavano stanovništvo	20.838 (60%)
Lica sa ličnim primanjima	2.232 (6,5%)
Aktivno stanovništvo	11.600 (33,5%)
Koeficijent ekonomske zavisnosti	116,7

4. Obrazovna struktura stanovništva

Nepismeno stanovništvo	2.081 (8,7%)
Osnovno obrazovanje	10.138 (42,5%)
Srednje obrazovanje	4.335 (18,1%)
Više obrazovanje	542 (2,3%)
Visoko obrazovanje	652 (2,7%)

5. Domaćinstva

Ukupan broj domaćinstava	7.986
Prosečna veličina domaćinstva	4,4 člana
Domaćinstva sa gazdinstvom	2.969 (37,2%)
Domaćinstva bez gazdinstva	5.017 (63,0%)

3.2. KARAKTERISTIKE KOMUNALNE OPREMLJENOSTI PLANSKOG PODRUČJA

3.2.1. Vodosnabdevanje

Obuhvat Plana preseca vodovodna linija, dok u kompleksu i njegovoj okolini ne postoji izgrađena fekalna i kišna kanalizacija.

3.2.2. Gasifikacija - Termoenergetska infrastruktura

U obuhvatu Plana i njegovoj okolini ne postoje objekti i mreža termoenergetske infrastrukture.

3.2.3. Elektroenergetika

Kroz obuhvat Plana prolazi dalekovod 10kV koji ima pravac ka ukarku. Kompleks nema izvedeno napajanje sa javne elektroenergetske mreže.

3.2.4. Telekomunikacije

U obuhvatu plana nalaze se telekomunikacioni kablovi mesne mreže, položeni direktno u kablovskom rovu. Pretplatnici u neposrednoj okolini planskog obuhvata povezani su pomenutim kablovima sa komutacionim vorom "ATC Železnička stanica - Preševo".

3.2.5. Saobraćajna mreža

Kroz plansko područje prolazi deonica opštinskog puta Preševo- ukarka, kao i dva nekategorisana puta koja povezuju delove građevinskog područja naselja sa ovim putem.

Kompleks se posredstvom ovih puteva vezuje na državni put IB reda broj 35, koji se nalazi na oko 650 m od kompleksa, i koji se u referentnom sistemu mreže magistralnih i regionalnih puteva Republike Srbije vodi kao deonica broj 0333, od vorova broj 0073 „Gr.APKM(Gnjilane)“ (km 59+682) do vorova broj 0017 „Preševo“ (km 79+367). Posredstvom državnog puta IB reda broj 35 ostvaruje

se veza predmetnog kompleksa sa autoputem E-75 (koridor X).

U neposrednom kontaktu obuhvata Plana je trasa postojeće magistralne elektrificirane jednokolose ne željezničke pruge br.3 (Beograd-Mladenovac-Niš-Preševo-državna granica), koja na deonici Niš-državna granica spada u kategoriju D4, sa dozvoljenom masom po osovini od 22,5 t, odnosno 8,0 t/m, uz najveću dopuštenu brzinu od 100 km/h.

3.3. PRIVREDA

Opština Preševo pripada grupi najnerazvijenijih opština u Republici Srbiji i ima status prvog ranga prioriteta u razvojnoj politici Republike. Opština Preševo je svoj razvoj uglavnom zasnivala na poljoprivredi i pripada grupi najnerazvijenijih opština. U strukturi privrede opštine dominira poljoprivreda (43%), trgovina u estvuje sa 21%, prerađivačka industrija sa 13% i građevinarstvo sa 11%. Razlog nedovoljnog učinka prerađivačke industrije je teško stanje preduzeća društvene svojine ovog sektora koja su nekad bila nosioci privrednog razvoja i godinama ostvaruje gubitke. Prema podacima iz godišnjeg izveštaja za 2005. godinu u Preševu posluje 132 preduzeća. U prerađivačkoj industriji poslovalo je 10 preduzeća, koja su ostvarivala 26% prihoda svih preduzeća i 73% gubitaka. Među ovim preduzećima su nekadašnji nosioci razvoja, što govori o teškoj privrednoj situaciji opštine. U trgovini posluje 80 preduzeća koja generišu 50% ukupnog prihoda i ukupne dobiti (Izvor podataka: Službeni glasnik RS br. 21/2007). Među nekadašnjim nosiocima razvoja su četiri društvena i dva mešovita preduzeća od kojih je samo jedno privatizovano (jedno preduzeće srednje veličine, ostala su mala preduzeća). Samo 11 preduzeća (među kojima su nekadašnji nosioci razvoja), zapošljava oko 75% zaposlenih u svim preduzećima, ostvaruje svega 18% prihoda i 93% gubitaka. To znači da se privredna aktivnost najvećim delom odvija u mikro preduzećima i radnjama i to, pre svega u trgovini. U periodu od januara do septembra 2006. godine na području opštine Preševo privatizovana su samo dva preduzeća, a u postupku privatizacije je bilo pet preduzeća što govori o izuzetno sporom procesu privatizacije.

4.0. KARAKTERISTIKE OBLASTI ŽIVOTNE SREDINE ZA KOJE POSTOJE MOGUĆNOST DA BUDU IZLOŽENE UTICAJU

Realizacijom planskih aktivnosti mogu se očekivati negativni uticaji na pojedine parametre životne sredine, ukoliko se izbegnu neophodne preventivne mere zaštite i kontrole životne sredine. Pojedinačni uticaji različitog obima, intenziteta i uestalosti, mogu proizvesti kumulativni efekat koji bi bio najpogubniji za potencijalno osetljive zone u

okviru planskog područja i njegovog okruženja. To bi se ispoljilo kroz pojave destrukcije i degradacije pojedinačnih entiteta životne sredine, koje bi izazvale dalekosežne posledice.

Karakteristike životne sredine koje mogu biti izložene uticaju se utvrđuju na osnovu lokacijskih, prirodnih pokazatelja i na osnovu postojećih i planiranih specifičnih karakteristika prostora. Potencijalni negativni efekti koji bi mogli nastati bez savremenog na plana planiranja prostora sa ekološkog aspekta i zaštite životne sredine, mogu se ispoljiti na celokupnu ekosistemsku ravnotežu i pojedinačne entitete: vodu, vazduh i zemljište.

Za područje Plana, a za potrebe procene uticaja i izrade Izveštaja o strateškoj proceni uticaja, nisu vršena posebna merenja, analize i istraživanja stanja životne sredine, kvaliteta medijuma životne sredine i stepen zagađenosti. Korišćeni su podaci iz postojećih dokumentacije i rezultati analiza za koje je utvrđeno da su od značaja.

4.1. ZEMLJIŠTE

Za opštinu Preševo nisu rađena detaljna ispitivanja stanja zemljišta u pogledu njihove zagađenosti teškim metalima i pesticidima. Rezultati preliminarnih ispitivanja pokazuju da je stanje kvaliteta zemljišta uglavnom zadovoljavajuće, jer nema teških metala i pesticida u zemljištu. "Institut za zemljište" iz Beograda trenutno radi detaljne analize uzoraka zemljišta za pedološke, agrohemijske i vodno-fizičke karakteristike područja opštine Preševo.

Problemu zaštite zemljišta mora se posvetiti posebna pažnja. Na kvalitet zemljišta negativno utiče neodgovarajuća praksa u poljoprivredi, uključujući i nekontrolisanu i neadekvatnu primenu veštačkih ubriva i pesticida, kao i odsustvo kontrole vode koja se koristi za navodnjavanje. Zagađivanje zemljišta na ovom prostoru potiče i od: saobraćajna, atmosferskih i sanitarnih otpadnih voda u mestima bez regulisane kanizacione mreže, divljih deponija, neadekvatnog odlaganja ambalaže od pesticida, spaljivanja žetvenih ostataka i dr.

Kvalitet zemljišta nije ugrožen u značajnijoj meri. S obzirom na visok procenat poljoprivrednog zemljišta u opštini Preševo, osnovni uzrok zagađivanja zemljišnog resursa prethodi od prekomerene upotrebe pesticida, herbicida, veštačkih ubriva i sredstava za zaštitu bilja u poljoprivredi. Značajniji izvori zagađivanja zemljišta su i neuređene deponije i smetlišta komunalnog i industrijskog otpada. U neposrednoj okolini kamenoloma pedološki supstrat je značajno ugrožen taloženjem estica kamene prašine. U manjoj meri, degradaciji zemljišta doprinose i saobraćajna frekvencija duž magistralnih i regionalnih putnih pravaca, usled taloženja estica olova koje se produkuju putem izduvnih gasova motornih vozila i zasljanjanja

zemljišta (kao posledica posipanja soli natrijum-hlorida radi održavanja puteva tokom zimske sezone).

4.2. VAZDUH I POJAVA AEROZAGA ENJA

Problematika aerozaga enja je aktuelna kao globalni problem koji se ispoljava na različitim nivoima organizacije sistema. Dominira kao značajna pojava u toku razvoja urbanizacije, a posebno u područjima koja su u direktnom kontaktu sa saobraćajnim tokovima i industrijskom zonom. Pored toga, kvalitet vazduha je direktno zavisao od klimatskih karakteristika, vremenskih prilika (padavine, strujanje vazduha i sl.). Da bi se dobili relevantni pokazatelji stanja aerozaga enja na nekom području, neophodan je kontinualan monitoring (nekoliko godina) velikog broja parametara koji utiču na kvalitet vazduha.

Na teritoriji opštine Preševo ne vrši se kontinualno praćenje kvaliteta vazduha i ne postoji katastar zagađivača vazduha, odnosno katastar emisije. Kao dominantni izvori emisije, identifikovani su sledeći i industrijski objekti:

- "PGM Budućnost", Preševo,
- "Duvanska industrija Vranje", Preševo,
- "7. jul", Preševo,
- "Grafoleks", Preševo,
- "Metal", Preševo,
- "Simpo - RJ Preševo", Preševo.

Kao izvor aerozaga enja, osim drumskog saobraćaja i postojeće putne mreže, železničke pruge, na planskom području dodatni izvor aerozaga enosti su emiteri nekvantifikovanih polutanata iz industrijskih pogona iz okruženja.

Motorna drumska vozila, koji izduvni gasovi doprinose pogoršanju kvaliteta vazduha, predstavljaju značajne zagađivače životne sredine. Izduvni gasovi imaju uticaj na ljude, floru, faunu, kao i stvorena dobra. Njihov uticaj se oseća u područjima oko saobraćajnica. Iz motora sa unutrašnjim sagorevanjem emituje se veliki broj gasova, od kojih su najvažniji (zbog svog dokazanog negativnog uticaja na humanu populaciju): CO, NO_x, SO₂, ugljovodonici, olovo, kao i vrste estere u obliku a i.

4.3. KVALITET VODA

Naselje Preševo se snabdeva vodom sa više izvorišta. U eksploataciji su izvorišta: "Toplik", "Šuplji kamen", "Valjevo", "Žujince" i "Livade". Otpadne vode odvođene se duž Preševske reke i izlivaju se u nju, blizu njenog uliva u Moravicu. Atmosferske vode se izveć delu naselja kišnim kolektorima odvođene do Preševske reke i otvorenih kanala. U ostalim naseljima sanitarne otpadne vode se odvođene delom fekalnom kanalizacijom (Rajince, Crnotince, Buštranje, Oraovica, Žujince, Reljan, Golemi dol,

Trnava, Miratovac i ukarka) koja se slobodno ispušta u vodotokove, i u obilje ne i septičke jame, a atmosferske vode oti u površinski.

Određene delatnosti, kao i loši komunalno-higijenski uslovi, naročito u ruralnim sredinama, zagađuju pojedine vodene površine i tokove. Problem za to nije i argumentovano ocenjivanje kvaliteta voda je nedovoljan broj mernih stanica za analize hemijskog zagađivanja voda. Veoma je mali broj i bakterioloških analiza, pa se ne mogu dati ni precizne ocene saprobnosti. Ne raspolaže se ni stalnim podacima o kvalitetu podzemnih voda. U opštini Preševo ne sprovodi se planska kontrola sadržaja nitrata kao ni ostalih parametara kvaliteta vode za piće. Kontaminacija vode za piće u centralnom sistemu za vodosnabdevanje, velikim delom potiče od poljoprivrednih delatnosti, ispiranja zemljišta tretiranog komercijalnim organskim ubrivo, što ukazuje na nedovoljnu zaštitu područja izvorišta vodosnabdevanja.

Kao potencijalni zagađivači i voda (podzemnih i površinskih) isti su se:

- poljoprivredne delatnosti – nekontrolisana upotreba pesticida,
- neregulisana kanalizaciona mreža,
- divlje deponije.

Zagađivanje površinskih i podzemnih voda posledica je niza faktora, i to usled: upuštanja neprečišćenih komunalnih otpadnih voda iz naselja u prirodne recipiente bez odgovarajućeg tretmana; neizgrađenosti kanalizacione infrastrukture u seoskim naseljima, odnosno nepropisno izgrađenih septičkih jama i kopanih bunara u plitkim izdanima; depozicije kamene prašine iz kamenoloma; deponija i smetlišta otpada u blizini rečnih tokova; odlaganja komunalnog kabastog otpada u neposrednoj blizini rečnih korita; upotrebe agrohemijskih sredstava u poljoprivrednoj proizvodnji; neadekvatnog načina odlaganja tečnog i vrstog otpada iz objekata za smeštaj stoke; spiranja zaprljanih kolovoznih površina atmosferskim padavinama, i dr.

4.4. BUKA

Zagađivanje bukom i vibracijama može biti izraženo duž saobraćajnih pravaca, železničke pruge, u urbanim sredinama, kao i u okruženju industrijskih postrojenja. Buka poreklom iz saobraćaja, predstavlja značajan uticaj na životnu sredinu. Pravilnik o dozvoljenom nivou buke u životnoj sredini (Sl. glasnik RS br. 54/92.) za naseljena mesta propisuje sledeće vrednosti najviših dozvoljenih nivoa (Tabela br. 5).

Tabela br.5. Najviši dozvoljeni nivoi buke u naseljenim područjima

Namena prostora	Najviši dozvoljeni nivo spoljašnje buke DB(A)	
	dan	no
PODRU JA ZA ODMOR I REKREACIJU, BOLNI KE ZONE I OPORAVILIŠTA, KULTURNO-ISTORIJSKI LOKALITETI, VELIKI PARKOVI	50	40
TURISTI KA PODRU JA, MALA I SEOSKA NASELJA, KAMPOVI I ŠKOLSKE ZONE	50	45
ISTO STAMBENA NASELJA	55	45
POSLOVNO-STAMBENA PODRU JA, TRGOVINSKO-STAMBENA PODRU JA, DE IJA IGRALIŠTA	60	50
GRADSKI CENTAR, ZANATSKA, TRGOVA KA, ADMINISTRATIVNO-UPRAVNA ZONA SA STANOVIMA, ZONE DUŽ AUTOPUTEVA I MAGISTRALNIH SAOBRA AJNICA	65	55
INDUSTRIJSKA, SKLADIŠNA I SERVISNA PODRU JA I TRANSPORTNI TERMINALI BEZ STANOVANJA	NA GRANICI ZONE, BUKA NE SME PRELAZITI NIVOE U ZONI SA KOJOM SE GRANI I	

Na osnovu Tabele br. 6, dozvoljeni nivoi spoljašnje buke za plansko podru je su iznad nivoa koji je dozvoljen u drugim zonama, ali je evidentno da buka u zonama sa kojima se grani i ne sme prelaziti nivo koji je dozvoljen za tu zonu. Kako je plansko podru je u neposrednoj blizini magistralne saobra ajnice i železni ke pruge, onda se nivo buke mora ograni iti na nivo koji je definisan za tu zonu (dan – 65 dB(A) , no - 55 dB(A)). Dodatni izvor buke je i železni ki saobra aj.

Merenja buke za potrebe predmetnog plana i Strateške procene nisu vrešena.

4.5. VIBRACIJE

Izvor vibracija predstavljaju ve postoje a magistralna saobra ajnica, železni ka pruga. Takvi tipovi promena su kratkotrajni i bez ve ih posledica. Analiza nivoa vibracija, za potrebe izrade Strateške procene nije vršena.

4.6. PEJZAŽ

Pejzažne karakteristike mogu da se izraze kao fizi ke (prirodne) i efektivno – vizuelne. S obzirom da nema izgra enih objekata ve dominira prirodno okruženje sa kombinacijom orani nih površina, pejzaž e biti bitno izmenjen.

5.0 PITANJA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE ZASTUPLJENA U PRIPREMI PLANA

Pitanja zaštite životne sredine su razmatrana kroz valorizaciju postoje eg stanja,

procenu ekološkog potencijala zona i lokacija, utvr ivanje ekološkog rizika iz ega proizilaze ciljevi zaštite životne sredine koji obuhvataju smernice za bezbedno koriš enje prostora, prirodnih resursa i mere zaštite.

Životna sredina na podru ju Preševa je izmenjena (antropogenizovana). Osnovni uzroci izmene životne sredine su:

- intezivnija urbanizacija koja uzrokuje razne vidove zaga enja i degradacije životne sredine, jer zaostaje proces infrastrukturnog opremanja i regulacije naselja kao neophodan vid održivog koriš enja prostora,
- nerešeno pitanje trajnog odlaganja svih vrsta otpada,
- razli iti vidovi pojedina nih zaga ivanja životne sredine, nastali zbog nepostojanja ili niskog nivoa ekološke svesti gra ana.

Posmatraju i stanje životne sredine opštine Preševo u regionalnom kontekstu, može se zaklju iti da postoji opasnost od pogoršavanja kvaliteta životne sredine, naro ito ukoliko se nastavi dosadašnji trend razvoja bez ulaganja u zaštitu životne sredine. Problemu zaštite životne sredine mora sistematski pristupiti u saradnji sa grani nim opštinama i državom.

Osnovni problemi pri izradi planske strategije, koji se odnose na zaštitu životne sredine, a samim tim i Strateške procene uticaja odnose se na nedostatak informacione osnove o imisijama postoje ih zaga iva a (u vazduh, vodu i zemljište, buka) kao ni postojanje mreže monitoringa, kao osnovnog sredstva informisanja o ekološkom kvalitetu planskog podru ja. Stanje

medijuma životne sredine u postupku valorizacije, su stoga prikazani orjentaciono, na osnovu opservacija na terenu, podataka iz dostupne dokumentacije i na osnovu postojeće iskustva.

Osnovna pitanja zaštite životne sredine zastupljena u pripremi plana i programa, proizašla su kao posledica razrade planskih ciljeva. Osnovni principi koji se odnose na zaštitu životne sredine, a koji su razmatrani u planu su:

- sprovođenje principa održivog razvoja racionalnim korišćenjem prostora i prirodnih potencijala,
- eliminisanje međusobnih negativnih uticaja planskih rešenja i okoline,
- definisanje konkretnih mera zaštite životne sredine.

Tipovi zagađenja koji se mogu javiti u toku sprovođenja Plana su raznorodni: komunalni otpad, otpadne vode, a, taložne materije i jedinjenja, zagađujuće i gasovi kao i specifične zagađujuće materije, buka i kao poseban vid na koji treba obratiti pažnju: akcidentna zagađenja.

Definisani su potencijalno ugroženi medijumi životne sredine:

- vazduh,
- podzemne i površinske vode,
- zemljište.

Razmatrane mere zaštite životne sredine u okviru Plana su kategorisane kao:

- programske
- tehničke
- biološke

5.1. RAZLOZI ZA IZOSTAVLJANJE POJEDINIH PITANJA I PROBLEMA IZ POSTUPKA PROCENE

Strateška procena uticaja Plana detaljne regulacije “Dela industrijske zone ukarka” opština ukarka, rađena je (u skladu sa planskim dokumentima višeg reda) kao sveobuhvatna analiza ekološkog potencijala planskog područja, kroz koju se sagledavaju indikatori prirodnog i stepenog stanja i njihovom ocenom se utvrđuju moguće prepreke za dalji razvoj. Samim tim svesno nisu izostavljena pitanja i problemi koji bi bili od značaja za prostor u okviru planskih granica.

5.2. VARIJANTNA REŠENJA

Prostornim planom opštine Preševo, definisana je namena zahvata, koja se kroz plan u potpunosti razrađuje kao varijanta 1, dok se nerealizacija plana razrađuje kao varijanta 2.

5.2.1. Varijantno rešenje u slučaju realizacije - varijanta 1

Planska rešenja omogućuju širi funkcionalni razvoj područja. Lokacija je vrlo povoljna za razvoj poslovanja iz nekoliko razloga:

- tendencija razvoja grada i premeštanje industrije i poslovanja ka periferiji je u skladu sa ciljevima Plana detaljne regulacije i planova višeg reda, a ide u prilog održivom razvoju područja,
- definisanjem pravila za uređenje i gradnju za područja koja se nalaze izmeđ u infrastrukturnih koridora, koja podrazumevaju ekološke i zakonske norme zaštite područja oko koridora (zaštitni pojasevi i zone) stvaraju se uslovi za najracionalnije korišćenje prostornih enklava.

5.2.2. Varijantno rešenje u slučaju nerealizacije Plana – varijanta 2

Nerealizacijom plana biće oslabljen sistem kontrole planskog područja koji bi se uspostavio planskom realizacijom. Varijantna rešenja u slučaju nerealizovanja plana se zbog neminovnosti razvoja područja u planiranom smeru, ne razmatraju.

6.0. OPŠTI I POSEBNI CILJEVI STRATEŠKE PROCENE I IZBOR INDIKATORA

6.1. OPŠTI CILJEVI STRATEŠKE PROCENE

Opšti ciljevi Strateške procene Plana detaljne regulacije “Dela industrijske zone ukarka” opština Preševo, su:

- Definisane strateške namene, u skladu sa strateškim namena održivog razvoja planova višeg reda, u cilju zaštite i poboljšanja kvaliteta životne sredine (ist vazduh, voda, zemljište – poljoprivredne površine);
- Racionalno korišćenje (ekološko ograničenje) prirodnih resursa (naročito iz kategorija delimično ili potpuno neobnovljivih);
- Kroz racionalno korišćenje zemljišta, energije, voda i materijala i sprovođenje mera zaštite životne sredine, doprineti ostvarivanju ekološkog i društvenog razvoja šireg područja;
- Maksimalno preduprediti izbor adekvatne tehnologije i ekološki zasnovanih projekata za sve faze u toku realizacije planskih rešenja, prethodnom identifikacijom problema;
- Zaštita ekosistema i biodiverziteta na širem području o uvanjem genetskog i ekosistemskog biodiverziteta formiranjem baze podataka kroz programe i projekte o uvanja životne sredine.

6.2. POSEBNI CILJEVI STRATEŠKE PROCENE

Posebni ciljevi Strateške procene Plana detaljne regulacije "Dela industrijske zone ukarka", opština Preševo, su:

- Definisanje zona različitih uzroka zagađenja, na osnovu prethodne identifikacije problema i implementacija savremenih ekološki prihvatljivih projekata u skladu sa zonom, kako bi se negativni efekti minimizirali u najranijoj fazi realizacije;
- Zabrana svih delatnosti koje mogu na bilo koji način izazvati promene po životnu sredinu i zdravlje stanovnika u okruženju (koje proizvode velike količine otpada – opasan otpad, otpadne vode, neprijatne mirise, buku, zagađivače vazduha),
- Uspostavljanje kontrole delatnosti i aktivnosti u okruženju koje bi mogle imati negativan efekat na životnu sredinu, kako ne bi došlo do konflikta i kumulativnog dejstva;
- Utvrđivanje smernica za ograničavanje, minimiziranje i eliminisanje negativnih uticaja planirane namene na zemljište, površinske i podzemne vode, izborom najbolje moguće rešenja i mera zaštite i kontrole.

6.3. VRSTE I IZBOR INDIKATORA

Indikatori (pokazatelji, indeksi) predstavljaju jedan od instrumenata za sistematsko identifikovanje, ocenjivanje i praćenje stanja, razvoja i uslova sredine i sagledavanje posledica. Oni su neophodni kao ulazni podaci za svako planiranje (društveno-ekonomsko i prostorno-urbanističko) i predstavljaju polaznu osnovu za planiranje razvoja životne sredine.

Svi indikatori i zajedno **indikatore održivog razvoja**. Prikaz indikatora održivog razvoja (indikatora razvoja usklađenog sa zahtevima zaštite životne sredine) je limitiran na ino prikupljanje i obrade statističkih podataka. Indikatori održivog razvoja moraju biti korišćeni u kontaktima sa meunarodnim organizacijama i institucijama. To su:

- urbanizacija i industrijalizacija (koje stvaraju razne vrste otpadaka, buka, zagađenje, socijalne promene),
- procesi naseljavanja, poljoprivredne delatnosti, šumarstvo, lov i ribolov, saobraćaj, energetika, vodoprivreda, rekreacija i sl. koje dovode do promena u životnoj sredini,
- nepogode i katastrofe, kao prateće pojave prirodnog ugrožavanja sredine,
- indikatori koji daju opšte informacije o području (informacije o sredini - teritoriji i prostornom uređenju), o prirodnim uslovima: zemljište, mineralne sirovine, šume, fauna i flora, voda i vazduh, prirodna baština, zatim gradska i seoska naselja, opšte informacije o njima, o uslovima stanovanja, uslovima rada, urbanom standardu, komunalnoj

opremljenosti, istorijskim celinama i spomenicima.

- informacioni sistemi, zakonodavstvo, planiranje, istraživanje, obrazovanje, ekonomske mere, organizovanost i međunarodna saradnja.

Da bi indikatori bili pouzdani, primenljivi na svim nivoima planiranja kao i instrument za praćenje, neophodan je usaglašen sistem praćenja koji podrazumeva: jedinstvene pokazatelje, jedinice merenja, metod merenja, period praćenja, na in obrade i prikazivanje rezultata.

U Srbiji je u fazi realizacije projekt: "Formiranje indikatora održivog razvoja" koji je jasno utvrditi koje pokazatelje je neophodno koristiti u oceni trenutnog stanja i planiranju.

Iz tog razloga, predlaže se model vrednovanja uticaja na osnovu metodologije britanskog ministarstva za životnu sredinu (Rapid Urban Environmental Assessment). Metodologija vrednovanja uticaja data je u Uvodu u poglavlju 1.1. Metodologija izrade strateške procene).

7.0 PROCENA MOGUĆIH UTICAJA SA OPISOM MERA PREDVIĐENIH ZA SMANJENJE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Planskim rešenjima se favorizuju delatnosti privredne i poslovne prirode, a potencijalni štetni efekti mogu se javiti u različitim fazama realizacije planskih rešenja: u toku faze uređenja lokacija za realizaciju planiranih sadržaja i u toku redovnog rada projekata.

7.1. MOGUĆI UTICAJI PRI UREĐENJU LOKACIJA ZA REALIZACIJU PLANIRANIH SADRŽAJA

Realizacijom planskih rešenja najpre će doći do trajnih promena namene poljoprivrednog zemljišta u građevinskoj, s obzirom na namenu predmetne zone. Tokom izgradnje, posebno u fazi pripreme terena, izgradnje infrastrukturnih objekata, kao i pri izgradnji i fundiranju svakog pojedinačnog objekta planiranog sadržaja izvršiće se nepovratna degradacija zemljišta, naročito površinskog sloja.

Za vreme obavljanja pripremnih radova i izgradnje objekata biće prisutna građevinska mehanizacija (kamioni, kopači, mešalice i dr.) koje će pogonsko gorivo dizel gorivo, te se usled toga u pojavi anomalno intenzitetu rada može očekivati emisija velike količine polutanata u atmosferu. Specifičnu emisiju zagađujućih materija karakteriše oslobađanje velike količine produkata potpunog i nepotpunog sagorevanja naftnih derivata motora sa unutrašnjim sagorevanjem. Najznačajniji aspekti

aerözaga ivanja su: CO, CO₂, C_xH_y, HCOH, SO₂ i a .

Pored navedenog, mogu e je o ekivati procurivanje derivata nafte i kontaminaciju zemljišta i površinskih i podzemnih voda.

Tako e je mogu e u ovoj fazi o ekivati i pove anje nivoa buke na samoj lokaciji. Angažovana gra evinska mehanizacija (gra evinske mašine, kamioni i dr.) u toku izvo enja radova u poja anom intenzitetu rada, javlja se kao generator povišenih nivoa buke. Rizik od pove anja nivoa buke na samim gradilištima pri izvo enju gra evinskih radova nije mogu e izbe i. Pove ani nivo buke ovog tipa javlja se kao prolazni negativni uticaj na životnu sredinu, odnosno završetkom gra evinskih radova i prestankom angažovanja gra evinske mehanizacije nestaje i ovaj uticaj.

Jedan od ograni avaju ih faktora pri izvo enju zemljanih radova pri izgradnji budu ih objekata (iskopi za temelje objekta, rovovi za cevovode i instalacije i dr.) je mogu nost da se nai e na dobro, za koje se pretpostavlja da ima svojstvo prirodnog spomenika, ili pak bilo kakve materijalne ostatke koji bi ukazivali na mogu nost postojanja nalazišta nekih ranijih kultura. U oba slu aja radovi se odmah moraju prekinuti, a o otkri u obavestiti nadležne institucije (Zavod za zaštitu prirode Srbije ili nadležni Zavod za zaštitu spomenika kulture).

Tako e, ukoliko u toku izvo enja radova do e do procurivanja rezervoara (akcidentnog prosipanja derivata nafte) i kontaminacije zemljišta, radove treba odmah prekinuti i izvršiti sanaciju i uklanjanje kontaminiranog zemljišta.

Može se konstatovati da u vreme pripreme terena i izgradnje budu ih objekata ne e do i do bitnog ugrožavanja životne sredine, a samo ugrožavanje životne sredine, izuzimaju i nepovratnu degradaciju zemljišta, bi e prolaznog karaktera, ukoliko se budu poštovale mere prevencije, otklanjanja i minimiziranja štetnih efekata na životnu sredinu.

7.2. MOGU I UTICAJI IZ INDUSTRIJSKE ZONE

7.2.1. AEROZAGA ENJE

Plansko podru je je u neposrednoj blizini frekventne saobra ajnice – državnog puta prvog reda E-75, i magistralne pruge. Time je kvalitet vazduha delimi no ugrožen uticajem drumskog i železnog saobra aja. Tako e, kvalitet vazduha zavisi od klimatskih karakteristika i vremenskih prilika, kao i usled imisionih kretanja zaga iva a iz okruženja.

Aerözaga enje je mogu e kvantifikovati samo ako se uzmu u obzir svi parametri koji suštinski odre uju ovu pojavu (meteorološki, topografski, saobra ajni, gra evinski i dr.). Kao merodavne komponente aerözaga enja koriste se:

ugljenmonoksid (CO), olovo (Pb), azotmonoksid (NO), azotdioksid (NO₂), sumpordioksid (SO₂), ugljovodonici (C_xH_y) i estice a i (CC).

Podru je plana prostorno – ekološki pripada zoni sa ugroženim ekološkim kapacitetom, sa aspekta aerözaga enosti i prisustva impakta specifi nih i nespecifi nih polutanata atmosfere. Uticaji iz neposrednog i šireg okruženja podru ja plana su permanentni, intenzivni, reverzibilni i ireverzibilni, kratkotrajni, dugotrajni sa verovatno om ponavljanja.

Realizacijom planskih rešenja u pogledu formiranja zone privre ivanja i poslovanja i pove anjem kapaciteta saobra ajnih površina, efekti aerözaga enja e biti pove ani s obzirom da se radi o podru ju koje se nalazi u ekološkoj zoni ugroženog kapaciteta, neophodno je u toku realizacije svih projekata u svim fazama rada i ure enja sprovođiti adekvatne mere zaštite vazduha.

Osnovne mere zaštite vazduha zasnivale bi se na:

- planskom ozelenjavanju i pejzažnom ure enju, formiranjem zona i pojaseva sa prioriternom zaštitnom funkcijom – prema zoni uticaja,
- formiranjem vetrozaštitnih pojaseva u zale u radi lokalizacije širenja zaga enja prema okruženju,
- koriš enju ekološki prihvatljivog goriva i uvo enje zna ajnih restrikcija u pogledu kvaliteta izduvnih gasova,
- obavezan je Plan kontrole kvaliteta vazduha planskog podru ja usled aktivnosti iz radne zone,
- uklju ivanje podru ja u jedinstven koncept lokalnog i regionalnog monitoringa za pra enje stanja zaga enosti vazduha.

7.2.2. ZAGA ENJE VODA

Istraživanje problematike zaga enja vode u cilju odre ivanja mogu ih uticaja planirane radne zone, ogleđa se prvenstveno kroz sagledavanje uticaja u domenu mogu ih promena režima površinskih i podzemnih voda kao i njihovom zaga enju.

Jugozapadno od granice plana, proti e Trnavska reka. Saobra aj (drumski i železni ki) i aktivnosti iz industrijske zone, zajedno sa realizacijom planskih aktivnosti, mogu dovesti do pojave negativnog uticaja na vodotokove. Štetni uticaji se mogu ispoljiti u vidu direktnog slivanja zaga uju ih materija u vodu ili prodiranjem u podzemne vode koje posredno nose zaga enje ka površinskim vodama. Radi identifikacije mogu ih zaga iva a neophodno je identifikovati tehnologije i proizvodne delatnosti, kao i njihove otpadne vode, koje moraju biti klasifikovane kao potencijalni zaga iva . Tome sledi neophodno uvo enje sistema

predtretmana otpadnih voda za sve proizvodne delatnosti pre upuštanja u kanalizacioni sistem.

U vodama koje se slivaju sa kolovoznih površina prisutan je niz štetnih materija u koncentracijama koje su esto iznad maksimalno dozvoljenih za ispuštanje u vodotokove. Radi se pre svega o komponentama goriva kao što su ugljovodonici, organski i neorganski ugljenik, jedinjenja azota (nitrati, nitriti i amonijak). Posebnu grupu elemenata predstavljaju teški metali, vrste materije razliite strukture i karakteristika, koje se javljaju u obliku taloživih, suspendovanih i rastvornih materija. Posebnu grupu elemenata predstavljaju teški metali, kao što su olovo, kadmijum, bakar, cink, živa, gvož e i nikal. Zna ajan deo predstavljaju i vrste materije razliite strukture i karakteristika, koje se javljaju u obliku taloživih, suspendovanih i rastvornih materija. Posebnu grupu ine veoma kancerogene materije - poliaromatski ugljovodonici (benzo-a-piren, fluoranten) koji su produkt nekompletnog sagorevanja goriva i koriš enog motornog ulja.

Za indikaciju prisutnih zaga iva a koji se javljaju u rastvorenom i nerastvorenom obliku postoji niz makro pokazatelja kao što su: pH, elektroprovodljivost, suspendovane i sedimentne materije, HPK, BPK, masti i ulja i sl.

Kontrolisanim prikupljanjem atmosferskih otpadnih voda, zatvorenim sistemom, a zatim njihovim pre iš avanjem pre upuštanja u otvorene prirodne vodotokove, minimizira se negativan efekat usled aktivnosti iz zone poslovanja na kvalitet površinskih i podzemnih voda.

Mogu i uticaji na vode u zoni procene uticaja Plana detaljne regulacije uslovljavaju postupanje u skladu sa osnovnim ekološkim i zakonskim principima **zaštite voda**, a to su:

- pri realizaciji planiranih namena i Projekata, u svim fazama realizacije obavezne su mere spre avanja i zabrane upuštanja i prosipanja otpadnih voda na lokalitetu,
- obavezno odvo enje nastalih sanitarnih otpadnih voda sistemima interne kanalizacione mreže, priklju kom na gradsku kanalizacionu mrežu,
- odvo enje atmosferskih voda u sistem atmosferske kanalizacije,
- potencijalno zauljene atmosferske vode i vode sli nog porekla preko taložnika – separatora odvesti u atmosfersku kanalizaciju,
- obavezno obezbediti predtretman za otpadne vode za proizvodne procese pre upuštanja u kanalizacionu mrežu.

7.2.3. ZAGA ENJE ZEMLJIŠTA

Uticaji planskih aktivnosti na zemljište, mogu se kategorisati na više na ina. Jedan vid uticaja odnosi se na trajnu promenu namene zemljišta, dok drugi vid

uticaja odnosi se na promenu fizi ko hemijskih karakteristika – odnosno zaga enje.

Dosadašnja namena zemljišta u zahvatu Plana bila je poljoprivredno zemljište. Realizacija Plana doveš e do trajne prenamene zemljišta u izgra eno. Fizi ki uticaji se o ekuju prilikom faze izgradnje (realizacije) novih sadržaja, pri emu se uklanja površinski sloj zemljišta. Obavezna mera zaštite površinskog pokriva a je vra anje slojeva zemlje po završenim radovima.

Hemijski uticaji mogu se javiti kao posledica taloženja štetnih materija iz vazduha, koje su posledica saobra ajnih tokova i proizvodnih delatnosti.

Zaštitu je neophodno uspostaviti kroz sistematsko sprovo enje planskih ciljeva, sa posebnim osvrtom na zelenilo koje igra zna ajnu ulogu u zaštiti zemljišta od proklizavanja i erozije, kao i u biološkoj zaštiti od štetnih gasova i prašine.

U cilju zaštite zemljišta od zaga ivanja obavezno je sprovo enje slede ih **mera zaštite**:

- izgradnja je dozvoljena isklju ivo prema propisanim pravilima gra enja i ure enja, saglasno odredbama Plana detaljne regulacije
- nije dozvoljeno deponovanje i odlaganje bilo kakvog otpada i otpadnog materijala van utvr enih pravila i propisanih uslova,
- mere zabrane prosipanja i izlivanja svih vrsta otpadnih voda na zemljište,
- obavezna je zaštita zemljišta od erozionih procesa

7.2.4. BUKA

Merenje buke na planskoj lokaciji nije vršeno, tako da podaci ne postoje. Vrednovanjem prostora sa aspekta uticaja i ugroženosti od buke prekomernih inteziteta, može se proceniti:

- podru je plana je u zoni gde se ne o ekuje pojava buke iznad normiranih vrednosti,
- izvor buke je komunalna buka iz radne zone i buka iz saobra aja.

Obavezne **mere za smanjenje buke** su:

- pri ure ivanju analizirane zone i lokacija pojedina nih projekata, predvideti nivo buke i ako se o ekuju odstupanja od normiranih vrednosti obavezne su mere zaštite objekata i okruženja,
- pravilnim ozelenjavanjem, razmeštajem objekata i funkcija.

7.2.5. VIBRACIJE

Pojave vibracija nisu evidentirane kvalitativno jer ne postoje merenja ni podaci. Procena mogu ih uticaja vibracija proizilazi iz pretpostavki koje se vezuju za procenu nivoa buke, jer se vibracije javljaju kao njen pratilac. O ekivano pove anje nivoa

buke može ukazati na verovatno u eš e pojave vibracija. O ekivano pove anje nivoa buke može ukazati na verovatno u eš e pojave vibracija.

7.2.6. UTICAJ NA BILJNI I ŽIVOTINJSKI SVET, STANIŠTA I BIODIVERZITET

Prisutne biljne vrste zajednica su izgradile odre eni stepen rezistencije na štetne atmosfere gasove. Aerozaga enje poreklom iz saobra aja može izazvati fiziološke i morfološke promene na vegetaciji (smanjenje hlorofila, oslabljena apsorpciona mo korena, sušenje listova, manja produkcija kiseonika...). Floristi ke karakteristike prostora, karakteriše prisustvo tipi nih predstavnika agroekosistema rubnih podru ja.

Obzirom na zna aj i obaveznu meru ozelenjavanja i formiranja zelenih površina sa pejzažno – prioritonom funkcijom zaštite, sva vredna stabla predstavnika dendroflora kartirati i pri implementaciji Plana i realizaciji pojedina nih Projekata, zadržati i uklopiti u novi pejzaž.

Sa aspekta vrednovanja i procene uticaja na biodiverzitet nema ograni avaju ih zahteva za posebnom procenom uticaja na životnu sredinu.

7.2.7. UTICAJI NA STANOVIŠTVO

Realizacija Plana detaljne regulacije ne e uticati na demografska kretanja, jer se plansko podru je nalazi van zone stanovanja. U postoje em stanju, ne može se govoriti o gustinama stanovanja, naseljenosti i koncentraciji stanovništva.

Realizacija plana i pojedina nih projekata ne e dovesti do raseljavanja stanovništva širih razmera, ni velikih demografskih pomeranja. Ne e do i ni do promene tradicionalnih tokova u zonama neposrednog okruženja. Koncentracija frekventnog stanovništva u analiziranoj zoni bi e u direktnoj vezi sa brojem zaposlenih i korisnika usluga.

Plansko podru je je sagledivo iz šire prostorne celine. Izbor i na in realizacije projekta mora zadovoljavati i arhitektonsko – estetske kriterijume kako bi se izbeglo vizuelno zaga enje sa negativnim posledicama po širu prostornu celinu.

7.2.8. UTICAJ NA PRIRODNA I KULTURNA DOBRA

Na podru ju Plana nema evidentiranih niti zaštiti enih prirodnih dobara. Uvidom u registar zaštiti enih prirodnih dobara i uvidom na terenu, konstatovano je da nema ugroženih i retkih biljnih vrsta i biocenoza i biotopa koje treba štititi (Zavod za zaštitu prirode republike Srbije).

Ukoliko se u toku izvo enja zemljanih radova na realizaciji Projekata nai e na elemente koji bi mogli imati status zaštiti enog dobra, neophodno je

odmah prekinuti dalje radove i obavestiti nadležnu instituciju koja e sprovesti proceduru dalje zaštite.

7.2.9. STANJE INFRASTRUKTURNE, KOMUNALNE OPREMLJENOSTI I STVORENIH VREDNOSTI, I UTICAJ PLANSKIH REŠENJA

Planom je predvi eno zahtevano infrastrukturno i komunalno opremanje i ure enje. Planirana je:

- mreža za vodosnabdevanje, fekalna - kanalizaciona mreža, kišna kanalizacija,
- elektroenergetska mreža,
- TT mreža.

Obavezne mere zaštite sa aspekta komunalnog ure enja:

- obavezna je izgradnja postrojenja za pre iš avanje otpadnih voda,
- obavezan je pedtretman optadnih voda (kroz taložnik za masti i ulja)
- obavezan je tretman potencijalno zauljenih atmosfernih voda u taložniku-separatoru ulja i masti sa platoa, parkirališta i površina gde je kao akcident mogu e o ekivati pojavu slujnog prosipanja ili procurivanja naftnih derivata.

Komunalni otpad, na mikrolokacijama, e sa prikupljati postavljanjem korpi za sme e i kontejnera, iji e se razmeštaj vršiti prema Planu za postavljanje istih. Neophodno je planirati posebna mesta za odlaganje otpada, a u zavisnosti od njihove vrste i koli ine, kao i od vrste objekta koji produkuje otpad. Potrebno je planirati dovoljan broj kontejnera i drugih posuda za odlaganje otpada. Posebno treba planirati sortiranje otpada (staklo, plastika, papir) u okviru proizvodnih i radnih kompleksa. Obezbediti odgovaraju i broj i kapacitet kontejnera i drugih posuda za odlaganje otpada.

Osnovni uslov za organizovanje i kontrolisano sakupljanje otpada je poveravanje poslova nadležnom komunalnom preduze u i/ili na drugi na in, u skladu sa važe om zakonskom regulativom.

7.2.10. AKCIDENTNE SITUACIJE I MERE ZAŠTITE

Problematika predmetnog zahvata ukazuje da se na lokaciji i u okruženju mogu desiti akcidentne situacije u saobra aju i prate im funkcijama, kao i prirodne nepogode.

SAOBRA AJ

Akcidenti u saobra aju se mogu javiti u vidu saobra ajnih nezgoda i havarija na teretnim drumskim vozilima koja prevoze opasne materije (naj eš e su to mazut, lož ulje, dizel gorivo, nafta, benzin). Uzro nici akcidenta mogu biti:

- ljudski faktor (nepažljiva vožnja i nepoštovanje saobra ajnih propisa),
- neispravnost vozila i ostalih transportnih sredstava,
- razni prirodni faktori koji mogu oštetiti instalacije (erozija, klizišta, korozija, vlaga, prašina...);
- elementarne nepogode.

U slu aju akcidenata na putevima naj eš e dolazi do prosipanja naftnih derivata iz rezervoara vozila i do zaga ivanja okolnog zemljišta, a kroz zemljište i podzemnih i površinskih voda, kao i uništavanja biljnog sveta.

Osnovne mere za spre avanje i ograni avanje akcidentnih situacija u domenu saobra aja proizilaze iz:

- sprovo enja pozitivne zakonske regulative.
- transport opasnih materija mora se obavljati isklju ivo prevoznim sredstvima koja su tehni ki ispravna, konstruisana, izra ena, opremljena i obeležena u skladu sa propisanim standardima.
- prevoz i rukovanje opasnim materijama mogu da vrše samo lica koja su za prevoz i rukovanje stru no osposobljena. Odobrenje za prevoz opasnih materija u drumskom i železni kom saobra aju izdaju odgovaraju a Ministarstva u zavisnosti od kategorije opasnih materija.

PRIRODNE NEPOGODE

Zaštita od elementarnih nepogoda, kao što su: zemljotresi, poplave, požari, zaga enja vode velikih razmera, zaga enja vazduha, snažni vetrovi i sl. regulisana je **Zakon o zaštiti od elementarnih i drugih ve ih nepogoda** ("Službeni glasnik SRS", br. 20/77, 27/85 i 52/89. 1. 31. Zakona - 24/85- 1357. 1. 2. Zakona - 6/89-394. 1. 21. Zakona - 6/89-397. 1. 72. Zakona - 53/93-2467. 1. 2. Zakona - 67/93-3111. 1. 1. Uredbe - 10/94. 175. 1. 56. Zakona - 48/94-1497. 1. 118. Zakona - 101/2005-28). Pridržavanjem navedenih pravilnika i njihovih odredbi, predstavlja osnovnu meru zaštite od nepogoda.

Održavanje i eksploatacija zaštitnih objekata podrazumeva preduzimanje potrebnih mera i radova, radi spre avanja njihovog ošte enja i obezbe enja permanentne funkcionalnosti ovih objekata. U cilju funkcionalnog održavanja zaštitnih objekata, vodoprivreda je dužna da obezbedi održavanje u projektovanom stepenu bezbednosti:

- slivove vodotoka,

- korita vodotoka, akumulacija,
- obala vodotoka,
- zaštitnih nasipa,
- prate ih objekata i lokalizacionih nasipa.

U pogledu zaštite od poplava predmetnog prostora, neophodno je definisati vrste mogu ih poplava i obim projektovane zaštite. Za sprovo enje redovne i vanredne odbrane od velikih voda putem organizovane pripreme, neophodno je definisati i postaviti:

- a. sistem veza i na ine javljanja,
- b. na in osmatranja zaštitnih objekata u svakoj fazi odbrane.

7.2.11. NACIONALNA METODOLOGIJA ZA PROCENU RIZIKA

Rizik i opasnost nisu više i samo rezultat spoljašnjih sila, ve su inicirani razvojem nauke i tehnologije. Nau na i tehnološka ocena rizika podrazumeva istovremeno i utvr ivanje tolerantnih nivoa rizika koja se zasniva na objektivnim, metodološkim postupcima obra una i ocene rizika. Zbog toga je od izuzetne važnosti u sklopu metodologije za procenu rizika doneti plan mera prevencije, pripravnosti i odgovora na akcident.

Nacionalna strategija za upravljanje rizikom ima tri osnovna dela:

- Analiza opasnosti od akcidenta
 - Planiranje mera prevencije, pripravnosti i odgovora na akcident
 - Planiranje mera otklanjanja posledica od akcidenta (sanacija)
- Analiza opasnosti od akcidenta sadrži:
- Identifikovanje opasnosti (priprema, sakupljanje podataka, identifikacija i promena identifikacije)
 - Analiza posledica (priprema, prikaz mogu eg razvoja doga aja, modeliranje efekta i analiza povredivosti)
 - Procena rizika (procena verovatno e nastanka akcidenta, procena mogu ih posledica i ocena rizika)

Planiranje mera prevencije, pripravnosti i odgovora na akcident sadrži:

- Prevencija (mere i postupci prevencije)
- Pripravnost (plan zaštite od akcidenta)
- Odgovor na akcident (mesto i vreme akcidenta, vrste opasnih materija koje su prisutne, procena toka akcidenta, procena rizika po okolinu i drugi zna ajni podaci za odgovor na akcident).

Planiranje mera otklanjanja posledica od akcidenta (sanacija) mora sadržati:

- Plan sanacije (ciljevi i obim sanacije, snage i sredstva na sanaciji, redosled koriš enja, program poststudijskog monitoringa životne

sredine, troškovi sanacije, na in obaveštavanja javnosti o proteklom akcidentu)

- Izveštaj o akcidentu (analiza uzroka i posledica akcidenta, razvoj i tok akcident i odgovor na akcident, procena velicine akcidenta i analiza trenutnog stanja).

Postoji nekoliko **aktuelnih metodologija** u

svetu:

- REHRA metodologiju razvila Svetska zdravstvena organizacija (WHO)
- US EPA metodologija koju je razvila Americka agencija za zaštitu životne sredine
- (EPA)APEL metodologija koju su razvijale Ujedinjene nacije za zaštitu životne sredine
- (UNEP)REHRA (Rapid Environment and Health Risk Assessment) je brza metoda za procenu rizika po zdravlje i životnu sredinu. Implementirana je u Italiji, Maarskoj, Rumuniji i Bugarskoj. Pravna akta koje su koristili pri izradi ove metodologije su: SEVESO II direktiva, Helsinška deklaracija iz 1992. i ESPOO konvencija.

Sa ekološkog aspekta i mogu ih uticaja po životnu sredinu, a u skladu sa planskom dokumentacijom višeg reda, zona procene uticaja – područje je Plana detaljne regulacije [Dela industrijske zone ukarka], opština Preševo je, po pitanju na elnih planskih rešenja, opravdana i prihvatljiva, dok je realizacija pojedina nih projekata u delovima gde postoji verovatno a negativnih uticaja mogu a, uz posebnu procenu uticaja.

8.0. VREDNOVANJE PRIMENJENIH INDIKATORA

Na osnovu prethodne analize kroz procenu uticaja planiranih aktivnosti na životnu sredinu, izvršeno je objektivno vrednovanje uticaja na datom području u sledejoj tabeli (Tabela br.6.). Tu je prikazan intenzitet, razmera uticaja, odnosno prostorna dimenzija svakog pojedina nog uticaja obe varijante.

Tabela br.6. Vrednovanje primenjenih indikatora

Ekološki i ndikatori	Postoje e stanje	Planirano stanje
1. zemljište		
1.1.degradacija	-1/I	+1/I
1.2.zaga ivanje	-1/II	+1/II
2. vazduh		
2.1.zaga enje od saobra aja	-2/I	0/II
2.2.zaga enje iz okruženja	-2/I	0/II

Ekološki i ndikatori	Postoje e stanje	Planirano stanje
2.3.zaga enje iz zone privre .	-2/I	0/II
3. vode		
3.1 zaga enje površinske vode	0/II	+1/II
3.2.zaga enje podzemn.voda	0/I	+1/I
4.infrastruktura		
4.1. vodosnabdevanje	0/II	+3/II
4.2.kanalizacija	-3/II	+3/II
4.3.saobra aj	-2/II	+3/II
4.4. buka	-1/I	0/I
4.5. zelenilo	-2/II	+3/II
4.6. komunalni otpad	-2/I	+3/II
5.namena objekata		
5.1. kvalitet objekata	0/I	+3/II
5.1 potrošnja energije	0/I	+2/I
5.2 urbanisti ki parametri	0/I	+3/II
5.3 komunalna higijena	0/I	+3/I

Analizom tabele se može zaklju iti da se realizacijom planskih rešenja, o ekuju pozitivne promene koje se pre svega odnose na bolje stanje indikatora životne sredine, infrastrukturu, urbanisti ke parametre, i namenu objekata. Manje pozitivne promene se mogu o ekivati u pogledu kvaliteta zemljišta i vazduha, koji e trpeti negativne uticaje zbog delatnosti iz radne zone i uticaja saobra aja.

8.1. VEROVATNO A, INTENZITET, SLOŽENOST I REVERZIBILNOST UTICAJA

Radna zona u okviru planskog zahvata se razra uje kao namena saglasna PPO Preševo. Uticaji Plana detaljne regulacije imaju *lokalni, gradski karakter*. To su privremeni i ograni eni uticaji pri ure enju lokacije i izgradnji Projekata, bez tendencije ponavljanja. U toku redovnog rada Projekata uticaji mogu biti periodi ni (koncentracija polutanata e biti proporcionalna broju korisnika usluga, intenzitetu saobra aja). Poseban vid uticaja odnosi se na u estalost proizvodno – tehnoloških postupaka koji se obavljaju u radnoj zoni, a vezani su za radno vreme pogona, što se ispoljava kroz svakodnevnu periodi nost, sa manjim ili ve im odstupanjem. Takvi uticaji su svakodnevni, dugotrajni. Verovatno a dešavanja pomenutih negativnih uticaja, ukoliko se primenjuju mere zaštite u svim fazama realizacije plana, je jednaka verovatno i dešavanja akcidenta. Verovatno a dešavanja akcidentnih situacija (naj eš e

požar) je reverzibilna pojava male verovatno e ponavljanja.

Planirano koriš enje prostora sa ekološkog aspekta je integracija ekonomskih i ekoloških ciljeva, uz primenu preventivnog delovanja. Uskla enost e se ostvariti kroz:

- adekvatno koriš ene resursa i sveobuhvatnog prostora uz poštovanje zakonskih propisa, mera i standarda koji se odnose na održivo koriš enje životne sredine u svim fazama realizacije Plana,
- potpuno infrastrukturno opremanje,
- zaštitu zemljišta, površinskih i podzemnih voda i pejzaža utvr enim postupcima koji e eventualne štetne uticaje minimizirati, ograni iti ili potpuno eliminisati,
- jedino mogu e ukoliko se sprovede najbolje dostupne tehnike, principi i mere koje e u narednom periodu doneti privredni, ekonomski i socijalni boljitak.

8.2. BROJ IZLOŽENIH STANOVNIKA, LOKACIJSKI I GRADSKI UTICAJI

Južno i isto no od planskog podru ja je zona stanovanja srednjih gustina, dok u okviru granica plana stanovanje ne postoji. Verovatno a da e pomenuto stanovništvo biti ugroženi aktivnostima koje se predvi aju na planskom podru ju je minimalna, jer se zona stanovanja nalazi van zone uticaja radne zone, a samim tim i van uticaja plana.

Ostalo stanovništvo ine budu e zaposleno osoblje na planskom podru ju i korisnici usluga.

8.3. PORE ENJE VARIJANTNIH REŠENJA PLANAI RAZLOZI ZA IZBOR NAJPOVOLJNIJEG REŠENJA

Varijantna rešenja na nivou Planova detaljne regulacije uglavnom ne postoje, jer je planirana namena jasno utvr ena, a mogu a varijantna rešenja su razmatrana na višim nivoima planiranja, pa se u ovom slu aju ne razmatraju.

9.0. VALORIZACIJA PROSTORA ZA DALJI RAZVOJ

Neplansko i neadekvatno opho enje prema okruženju prostorno i vremenski izazivaju razli ite promene i dalekosežne, esto nepredvidive posledice po životnu sredinu i zdravlje ljudi. Kroz sistematsku analizu uticaja i valorizaciju prirodnih karakteristika, dalji održivi razvoj planskog podru ja jedino se može ostvariti kroz definisanje smernica za dalje koriš enje prostora. To podrazumeva zoniranje zasnovano na karakteristikama uticaja planiranih aktivnosti primenjeno na širu zonu plana. itavo podru je plana predstavlja zonu sa merama i uslovima prema kojima e se prostor ure ivati i koristiti.

Na osnovu ekološke valorizacije za PPO Preševo, predmetna zona pripada **Zoni ugrožene životne sredine i lokacije visokog rizika**, koja se ure uje u skladu sa zakonskim propisima:

- uspostavljeni monitoring životne sredine dogra ivati i usaglašavati shodno zakonskim propisima, na osnovu rezultata monitoringa sprovoditi tehni ko – tehnološke mere za unapre enje stanja životne sredine.

Održivo koriš enje i upravljanje nad ovom **zonom** zavisi od kapaciteta životne sredine i od pojedina nih – potencijalno rizi nih projekata koji se planiraju, kao i od uticaja okruženja.

Osnovni ekološki principi kojih se treba pridržavati pri realizaciji ove zone, su:

- zabrana/ograni enje svih aktivnosti i postupaka, koji bi imali negativan uticaj na životnu sredinu (degradacija i zaga enje voda, vazduha, zemljišta),
- planiranje zasnovati na izboru najbolje tehnologije kroz pojedina ne Projekte koji predstavljaju najbolje ponu enu varijantu u skladu sa prirodnim okruženjem i ekološkim principima,
- sve aktivnosti u prostoru koje uti u na promenu kvaliteta vode, zemljišta i vazduha, moraju biti usmerene na spre avanje štetnog uticaja (adekvatna infrastrukturna opremljenost, izgradnja predtretmana za pre iš avanje otpadnih voda pre ispuštanja u vodotok i sl.),
- neophodno je obaviti sve istražne radove kako bi se obezbedila neophodna zaštita podzemnih voda,
- obavezno ozelenjavanje u funkciji minimiziranja mikroklimatskih ekstrema i zaštite od buke i aerozaga enja (ili formiranjem fizi kih zvu nih i vizuelnih barijera prema zoni uticaja i okruženju),
- sprovo enje procedure Procene uticaja projekta u skladu sa Zakonom o Proceni uticaja (Sl. glasnik RS br. 135/04 i 36/09) i Uredbom o utvr ivanju Liste projekata za koje je obavezna Procena uticaja i Liste Projekata za koje se može zahtevati Procena uticaja na životnu sredinu, (Sl. glasnik RS 114/08).

10.0. SMERNICE ZA NIŽE HIJERARHIJSKE NIVOE

Strateškom procenom su definisani trenutni i potencijalni ekološki problemi, sa smernicama za dalji urbani razvoj na održivim principima.

Ekološka procena Plana detaljne regulacije “Dela industrijske zone ukarka” opština Preševo, predstavlja osnov za vrednovanje prostora pri realizaciji pojedina nih projekata. Dalja razrada plana vrši e se izradom urbanisti ke dokumentacije koja e

biti u skladu sa na elima Plana detaljne regulacije i odredbama ovog elaborata.

U toku sprovođenja plana se ne isključuju mogućnosti negativnog delovanja na plansko područje, pa je stoga za konkretan projekat neizbežna (kao deo projektne dokumentacije) studija o proceni uticaja projekta na životnu sredinu, a koja se rukovodi smernicama datim u ovom elaboratu. Na osnovu Zakona o proceni uticaja (Sl. glasnik RS br. 135/04 i 36/09), a u skladu sa Uredbom o utvrđivanju liste projekata za koje je obavezna procena uticaja, i za koje se može zahtevati procena uticaja na životnu sredinu (Sl. glasnik RS br. 114/08), definisano je za koje projekte je neophodna izrada studije o proceni uticaja. Ukoliko nadležni organ proceni da pojedini projekti svojim sadržajem i kapacitetom mogu ugroziti životnu sredinu, moguće je i naknadno utvrditi potrebu o izradi studije o proceni uticaja na životnu sredinu.

Ekološke smernice se mogu definisati kroz:

- poštovanje urbanističkih parametara, saglasno prostorno – ekološkom kapacitetu celine, pri realizaciji projekta,
- obaveznu Procenu uticaja za sve sadržaje koji predstavljaju potencijalnu opasnost za okolinu, na osnovu Zakona,
- obavezne mere sprečavanja i smanjenja negativnih uticaja u granice prihvatljivosti pri uređenju lokacija, građnji objekata, redovnom radu i u slučaju udesa,
- uključivanje monitoringa zone u monitoring životne sredine Preševa.

11.0. MERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Mere zaštite životne sredine koje su definisane kao obavezne mere u svakom pojedinačnom sektoru uticaja, radi lakše implementacije mogu se klasifikovati u tri kategorije:

- Planske mere zaštite, odnosno urbanističke mere predviđene su kroz definisanje zona zaštite i režime korišćenja,
- Tehničke i organizacione mere na nivou pojedinačnog Projekta koje su predviđene kao konkretne mere zaštite vazduha, zemljišta, vode i zaštite od buke,
- Mere stalne kontrole – monitoring na osnovu Procene uticaja, radi ostvarivanja strateških ciljeva zaštite životne sredine.

12.0. PROGRAM PRAĆENJA STANJA ŽIVOTNE SREDINE

Program praćenja stanja životne sredine planskog područja mora biti integralni deo monitoringa stanja životne sredine grada Kragujevca. Organ nadležan za zaštitu životne sredine, u cilju

integralne kontrole kvaliteta životne sredine, donosi odluku o integralnoj kontroli i upravljanju kvalitetom životne sredine. Neophodno je sistematskim monitoringom parametara životne sredine (pre svega površinskih voda, zemljišta i vazduha) dobiti jedinstvenu bazu podataka za sve dalje procene planskih aktivnosti (takozvano multo stanje), kao i za potrebe sveobuhvatne zaštite životne sredine. Jedino se redovnom kontrolom sveobuhvatnog stanja kroz uvid u kvalitet pojedinačnih indikatora životne sredine, može oceniti i predvideti dalji razvoj koji ne može imati negativne posledice.

Ciljevi programa praćenja stanja životne sredine su prema Zakonu o zaštiti životne sredine (Sl. glasnik RS br. 135/04 i 36/09):

- obezbeđenje monitoringa,
- definisanje sadržine i načina vršenja monitoringa,
- određivanje ovlašćenih organizacija za obavljanje monitoringa,
- definisanje monitoringa zagađivanja,
- uspostavljanje informacionog sistema i definisanje načina dostavljanja podataka u cilju vođenja integralnog katastra zagađivanja,
- uvođenje obaveze izveštavanja o stanju životne sredine prema propisanom sadržaju izveštaja o stanju životne sredine.

Planski monitoring je najbitnija karika u lancu i temelj budućeg planskog reagovanja koji stvaraju mogućnost daljeg održivog korišćenja prostora. Organ nadležan za zaštitu životne sredine donosi Odluku o integralnoj kontroli i upravljanju kvalitetom životne sredine Preševa, na osnovu koje se definišu monitoring zone i načini finansiranja i prikupljanja podataka sa područja koja su ugrožena, a nisu deo gradskog monitoringa.

MONITORING ZEMLJIŠTA

Monitoring zemljišta treba sprovesti kontinuirano odabirom punktova i analizama fizičko-hemijskih i mikrobioloških parametara zemljišnih estica. Monitoring bi trebalo da bude uključen u sistem gradskog monitoringa. Analize je potrebno vršiti najređe sezonski, sa mogućnošću u vanrednim, ukoliko dođe do incidentnog izlivanja opasnih i toksičnih hemijskih materija ili goriva. Monitoring zemljišta mora biti usklađen sa pravilnikom o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu (Sl. glasnik RS br. 23/99).

Monitoring voda

Prema zakonu o vodama u cilju praćenja stanja zagađenosti voda, vrši se sistematsko ispitivanje kvaliteta površinskih i podzemnih voda, na propisan način, u skladu sa Zakonom o vodama (Sl. glasnik RS br. 30/10 i 93/12) a na osnovu Pravilnika o opasnim materijama u vodama (Sl. glasnik SRS br. 31/82) i Pravilnika o načinu i minimalnom broju

ispitivanja kvaliteta otpadnih voda (Sl. glasnik SRS br. 47/83), prema programu koji donosi Vlada.

Da bi mogle da se preduzmu neke mere za ograničavanje zagađivanja i eventualno poboljšanje kvaliteta površinskih voda, od značaja je stalno i sistematsko kontrolisanje njihovog kvaliteta. **Broj merenja zavisi od značaja i rasta vode koja se ispituje.**

Ispitivanje kvaliteta površinskih voda može da bude: *mikrobiološko, saprobiološko i fizičko-hemijsko.*

MONITORING AEROZAGAĐENJA

Zakon o zaštiti vazduha od zagađivanja (Sl. glasnik RS br. 36/09) definiše osnovne odredbe, prava, obaveze i interese koje su usmerene u pravcu otklanjanja zagađivanja vazduha.

Zbog opasnosti od zagađivanja vazduha iz radne zone, predlaže se kontinualno praćenje stanja kvaliteta vazduha, uvođenjem mernih mesta u zahvatu područja plana, kao deo monitorske mreže za praćenje kvaliteta vazduha i stepena zagađenosti. Monitoring vazduha podrazumeva praćenje imisije i emisije zagađujućih materija.

Pre merenja imisije neophodna je identifikacija zagađivača. Kontinualnim merenjima, strukturnim ispitivanjima i utvrđivanjem stepena zagađenosti vazduha i korišćenjem pravilnika o granicama vrednostima štetnih materija, metodama merenja imisije, kriterijumima za uspostavljanje mernih mesta i evidencije podataka (Sl. glasnik RS br. 54/92 i 30/99), date su smernice istraživanja, praćenja i utvrđivanja opšteg stanja zagađenosti vazduha u naseljenim i nenaseljenim rekreativnim područjima.

Pravilnikom je definisan kvalitet vazduha na osnovu dobijenih dugotrajnih (prosečnih) i kratkotrajnih (visokih) vrednosti zagađenosti vazduha različitim polutantima i utvrđene su zagađujuće materije za koje se obavlja sistematsko i kontinualno praćenje (u skladu sa Pravilnikom o granicama vrednostima emisije, na inostranim i rokovima merenja i evidentiranja podataka (Sl. glasnik RS br. 30/97 i 35/97)) pri čemu je poseban akcenat dat na tipične materije koje su u ovom slučaju SO₂, NO₂, CO, taložne materije, a , teški metali (olovo, kadmijum, cink).

Monitoring aerozagađivanja ima za cilj kontrolu i utvrđivanje zagađenosti vazduha, kao i utvrđivanje trenda zagađivanja, kako bi se pravovremeno delovalo ka smanjenju sadržaja štetnih supstanci, do nivoa koji ne bi bitno uticali na kvalitet životne sredine.

Upravljanje otpadom i održavanje zelenila

Program monitoringa Plana detaljne regulacije kao integralni deo programa monitoringa životne sredine Preševa, mora sadržati i upravljanje otpadom, sa usvojenim principima i koncepcijom upravljanja na opštinskom nivou.

Tako e, treba uvesti i održavanje i kontrolu zelenila planskog područja koje ima prioritarnu zaštitnu funkciju i od bitnog je značaja za celo područje i okruženje.

12.1. PRAVA I OBAVEZE NADLEŽNIH ORGANA

Prava i obaveze nadležnih organa u vezi praćenja stanja životne sredine proizilaze iz Zakona o zaštiti životne sredine (Sl. glasnik RS br. 135/04, i 36/09).

Nadležni organ za sprovođenje i realizaciju Plana detaljne regulacije "Dela industrijske zone ukarka" opština Preševo, u obavezi je da poštuje smernice i odredbe Strateške procene uticaja Plana detaljne regulacije.

Obaveze nosioca pojedinačnih projekata su:

- procedura procene uticaja na životnu sredinu,
- sprovođenje mera prevencije, sanacije, sprečavanja, otklanjanja i smanjenja potencijalno štetnih uticaja u granice prihvatljivosti, i zakonske zasnovanosti,
- sprovođenje mera zaštite životne sredine u svim fazama realizacije pojedinačnih projekata,
- sprovođenje mera monitoringa.

13.0. ZAKLJUČAK

Strateškom procenom uticaja su, na osnovu multidisciplinarnog nađinog rada, vrednovane sve mere i aktivnosti predviđene Planom detaljne regulacije "Dela industrijske zone ukarka" opština Preševo. Tako e, procenjeni su uticaji na životnu sredinu i na osnovu ekološkog kapaciteta sredine strateški je predviđen dalji razvoj koji je dat kroz predlog preventivnih mera zaštite životne sredine kao i sistem kontrole kroz monitoring.

Održiv razvoj moguće je uz poštovanje uslova i mera koje propisuje Plan detaljne regulacije, kao i uz poštovanje strateških ciljeva ovog elaborata koji moraju biti integrisani u planske odredbe.

:

PËRMBAJTJA E AKTEVE TË PUBLIKUARA:

– PRESHEVË

.....	1
PLAN DETALJNE REGULACIJE ÌDELA INDUSTRIJSKE ZONE UKARKA, OPŠTINA PREŠEVOÌ	1
IZVEŠTAJ O STRATEŠKOJ PROCENI UTICAJA PDR ÌDELA INDUSTRIJSKE ZONE UKARKA, OPŠTINA PREŠEVOÌ NA ŽIVOTNU SREDINU	21

104, : **840-742351843-94**, : 017/654-365, faks: 017/651-25.000,oo
“ ” 2. 10
Botues: Komuna e Bujanocit, K. Petroviq 115 Bujanoc, redaktori përgjegjës: Selami Mustafa, sekretar i Kuvendit të Komunës së Bujanocit, redaksia: Shërbimi profesional për punët e Kuvendit të Komunës së Bujanocit, telefoni: 017/654-365, faks: 017/651-104, llogaria rrjedhëse: **840-742351843-94**, ekzekutimi i buxhetit të komunës së Bujanocit, çmimi i parapagimit vjetor 25.000,oo din, botohet në: “Plutos” Vranjë, Dragaçevska 2. Tirazhi 10 ekzemplar.